

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ
ОПЕРАЦІЙ»**

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Брильової Алевтини
Олександрівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент кафедри

Кияшко Ольга
Михайлівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую
Зав. кафедри О.В. Фоміна
« ___ » _____ 2019 р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві
Брильовій Алевтині Олександрівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи
«Облік та оподаткування орендних операцій»
Затверджена наказом ректора від «18» січня 2019 р. № 139
2. Строк здачі студентом закінченого роботи 15 листопада 2019 р.
3. Цільова установка та вихідні дані до роботи
Мета роботи розкриття сутності процесу обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах, поглиблення теоретичних основ, обґрунтування пропозиції щодо удосконалення методики обліку та оподаткування орендних операцій
Об'єкт дослідження процес організації обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах
Предмет дослідження організація і методологія обліку та оподаткування орендних операцій в системі управління підприємством
4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)
Розділ 1. Теоретичні основи обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах
 - 1.1. Економічна сутність та класифікація орендних операцій
 - 1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування орендних операційВисновки за розділом 1
- Розділ 2. Сучасний стан організації обліку та оподаткування орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Брильової А.О.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми Бенько М.М.

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри Фоміна О.В.

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ »

2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	7
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	7
1.1. Економічна сутність та класифікація орендних операцій	7
1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування орендних операцій.....	15
Висновки за розділом 1	20
РОЗДІЛ 2	22
СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «КЛЕВЕР БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ»	22
2.1. Передумови організації та методики обліку орендних операцій	22
2.2. Особливості оподаткування орендних операцій.....	28
2.3. Організація управлінського обліку орендних операцій	33
Висновки за розділом 2.....	36
РОЗДІЛ 3	37
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «КЛЕВЕР БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ»	37
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій.....	37
3.2. Удосконалення обліку орендних операцій в умовах використання сучасних інформаційних технологій.....	42
Висновки за розділом 3.....	45
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

В сучасних економічних умовах ефективне функціонування підприємства будь-якої організаційно-правової форми незалежно від видів діяльності є обов'язковою умовою його існування. Діяльність будь-якого підприємства повинна бути рентабельна і метою будь-якого виробництва є одержання прибутку. Досягнення цієї мети залежить від дуже великої кількості факторів і пов'язане із загальною організацією виробництва, застосуванням високих технологій, фінансовими можливостями та технічною оснащеністю підприємства.

Розвиток матеріально-технічної бази підприємств потребує значних інвестиційних ресурсів і в певних умовах дефіциту власних коштів підприємства можуть скористатися поширеним у світі способом фінансування – орендою. В сучасних умовах розвитку економіки оренда є найбільш доступним та ефективним способом фінансування відтворення основних засобів, адже більшість підприємств функціонують в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів та відсутності можливості отримання кредитів при несприятливому інвестиційному середовищі.

В умовах ринкової економіки орендні операції виходять на якісно новий рівень. Багато підприємств розглядають оренду як альтернативу купівлі обладнання з тривалими термінами використання. Певне поширення також отримують лізингові операції, що являють собою вид підприємницької діяльності та полягають в придбанні зазначеного потенційним орендарем обладнання з метою подальшої здачі його в оренду.

Світова практика доводить що оренда є органічною складовою розвитку виробничих, соціальних та економічних відносин на ринку. Проте вивчаючи роботи та оглядаючи точки зору різних вітчизняних та зарубіжних учених можна зробити висновок про відсутність єдиного системного підходу щодо визначення оренди як економічної категорії та наявність ряду недостатньо опрацьованих практичних питань щодо організації й методики

обліку орендних операцій. Також враховуючи зміни умов господарювання на макро-

і мікроекономічних рівнях та стрімкий розвиток ринкових відносин і економіки постає необхідність удосконалення обліку орендних операцій. Саме ці питання і зумовили актуальність обраної теми.

Окремі питання теорії та методології бухгалтерського обліку орендних операцій відображення у працях вітчизняних науковців, таких як Ф.Ф.Бутинець [6], С.Ф.Голов [10], В.М.Костюченко [10], О.В.Лишиленко, М.С.Пушкар, В.В.Сопко, Н.М.Ткаченко [51], Р.Л.Хом'як; зарубіжних науковців: Х.Андерсон, М.Ф.Ван Бреда, М.Карренбауер, Д.Колдуелл, Д.Міддлтон, Р.Мюллендорф, Б.Нідлз, Е.С.Хендриксен. Дослідження окремих аспектів бухгалтерського відображення доходів від операційної та фінансової оренди здійснено у кандидатських дисертаціях О.В.Гаращенко, Я.В.Лебедзевич [23], Д.Є.Свідерського, Т.О.Токаревої, Г.А.Ямборко та інших. Однак ряд проблем, пов'язаних із удосконаленням обліку орендних операцій залишаються недостатньо розробленими і вимагають вирішення з урахуванням національних особливостей ведення бухгалтерського обліку.

Тому, зважаючи на вищесказане, обрана тема дипломної роботи є дуже актуальною та перспективною.

Метою виконання даної роботи є розкриття сутності процесу обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах, поглиблення теоретичних основ, обґрунтування пропозиції щодо удосконалення методики обліку та оподаткування орендних операцій.

Вказана мета формулює перелік конкретних завдань:

- розкрити економічну сутність орендних операцій та їх значущість у сучасних умовах розвитку економіки та діяльності суб'єктів господарювання;
- розглянути концептуальні засади обліку та оподаткування орендних операцій;
- охарактеризувати передумови організації та методики обліку орендних операцій;
- дослідити особливості оподаткування орендних операцій;

- розглянути специфіку організації обліку орендних операцій в системі управління підприємством;
- запропонувати напрями і заходи удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій;
- визначити напрями удосконалення обліку орендних операцій в умовах використання сучасних інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах.

Предметом дослідження виступає організація і методологія обліку та оподаткування орендних операцій в системі управління підприємством.

Інформаційною базою наукового дослідження послужили наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених; аналітичні дослідження; публікації з досліджуваної проблематики в наукових та періодичних виданнях; законодавчі та нормативно – правові акти; первинна документація, реєстри обліку та фінансова звітність підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент».

Наукова гіпотеза полягає у здійсненні порівняльної характеристики економічної сутності поняття оренди у вітчизняній та зарубіжній практиці та розробці напрямів і заходів удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій на основі отриманих даних.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретико – методичному обґрунтуванні та практичному вирішенні завдань, пов'язаних з удосконаленням системи обліку операцій з оренди.

Практична значущість полягає у здійсненні критичного аналізу специфіки обліку під час здійснення орендних операцій. Результати дослідження, проведені у випускній кваліфікаційній роботі, можуть бути використані у якості рекомендацій для удосконалення облікової та комерційної роботи на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент».

Апробація. Основні результати дослідження пройшли апробацію шляхом висвітлення у науковій статті «Актуальні питання та особливості в

обліку орендних операцій», яка була опублікована у збірнику наукових статей студентів «Облік та оподаткування» (2019 рік).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1. Економічна сутність та класифікація орендних операцій

Розвиток матеріально-технічної бази виробництва потребує значних інвестиційних ресурсів. У разі тимчасового браку власних коштів і сучасних засобів праці підприємства можуть скористатися для оновлення необоротних активів поширеним у світі методом фінансування - орендою [33, с. 22]. Актуальність розвитку орендних відносин сьогодні в Україні обумовлена передусім значною питомою вагою морально застарілого устаткування, низькою ефективністю його використання та відсутністю забезпеченості запасними частинами. Наявність і стан основних засобів за видами економічної діяльності (КВЕД-2010) за 2014-2016 роки згідно з даними Державної Статистики України наведено у Додатку А. Ступінь зносу основних засобів по всіх видах діяльності у 2016 році порівняно з 2014 роком знизився на 25,4% і становив 58,1%, що вказує на позитивну тенденцію в цілому, проте зменшення зносу основних засобів спостерігається лише в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря на 939 500 млн. грн. або на 54,1% [40]. Даний показник є досить високим для українських підприємств і свідчить про наявність значної кількості застарілого устаткування та необхідність його оновлення на підприємствах. Оренда є альтернативою банківському кредитуванню та дієвим інструментом процесу ефективного оновлення основних засобів і технологій підприємств усіх напрямів економічної діяльності. У зв'язку з цим дослідження організації та обліку орендних операцій на підприємстві набуває особливо важливого значення [21, с. 164].

В сучасних умовах оренда в залежності від її виду виступає досить складною формою економічних відносин між орендарем та орендодавцем, що в свою чергу містить у собі деякі елементи купівлі - продажу, кредиту,

прокату та продажу товарів в розстрочку. Від розуміння природи оренди безпосередньо залежить сама методика ведення обліку оренди в орендодавця, що надає майно у використання на платній основі та орендаря, щоотримує майно і тим самим несе відповідні витрати. Серед економістів на сьогодні нема одностатійності щодо визначення сутності оренди. Паралельно вживаються терміни операційна оренда та операційний лізинг. Одні науковці розглядають операційну оренду як спосіб кредитування підприємницької діяльності; інші – повністю ототожнюють її з довгостроковою орендою абооднією з її форм, яка, в свою чергу, зводиться до найманих чи підрядних відносин; треті використовують поняття операційний лізинг і вважають його завуальованим способом купівлі-продажу засобів виробництва чи прав користування чужим майном.

На сьогоднішній день серед фахівців немає єдиної точки зору на співвідношення оренди й лізингу як форм майнового найму. Дехтоототожнює оренду та лізинг, інші вважають останнюоднією з форм оренди. Підстава для цього, зокрема, та, що багатьох дезорієнтує ототожнення лізингу й оренди в Податковому кодексі України [40].

Порівняльний аналізмісту категорій «оренда» та «лізинг» розкрито в роботі Кафка С. М., де автор чітко висвітлює принципові відмінності між даними поняттями. Наведемо перелік основних відмінностей та результати представимо у вигляді таблиці у Додатку Б.

Аналогічне розмежування даних понять також наведено в останній роботі Коби О.В., який визначив принципові відмінності оренди від лізингу і пропонує чітко розмежовувати дані поняття [21, с. 166].

Проаналізувавши останні роботи та публікації, ми притримуємося думки, що поняття оренди та лізингу не можна ототожнювати, адже, незважаючи на те, що підходи дообліку та оподаткування лізингу й оренди однакові, ці економічні категорії мають суттєві відмінностей. Тому необхідно чітко розмежувати ці поняття у законодавчій базі.

Узагальнення теоретичних і практичних підходів науковців, дослідження законодавчих та нормативних положень дозволило Л.М. Братчук визначити оренду як регульований договором спосіб реалізації відносин власності між орендодавцем і орендарем, що проявляються як функція формування матеріальних факторів виробництва та як господарська операція з приводу розподілу прав володіння, користування і розпорядження необоротними активами в обмін на орендну плату» [4, с. 21]. Автором запропонована класифікація орендних операцій для потреб бухгалтерського обліку за такими ознаками: тип майна, строковість, місце відображення в обліку і звітності, право власності.

Бутинець Ф.Ф. вважає, що оренда представляє собою господарський процес, який включає сукупність орендних операцій, що виникають у зв'язку з наданням (прийняттям) у тимчасову експлуатацію необоротних матеріальних та нематеріальних активів. При цьому орендними операціями є господарські операції з надання або прийняття у тимчасову експлуатацію об'єктів оренди, розрахунків між орендарем та орендодавцем, повернення об'єкту оренди наприкінці її терміну [6, с. 321].

Наявність різноманітних тлумачень та підходів науковців щодо визначення сутності поняття «оренда», сформульованих на основі недосконалої правової бази відзначає Ніколенко Н.В. [33, с. 22]. Автор запропонувала класифікацію оренди для цілей фінансового обліку за сьома класифікаційними ознаками: обсяг обслуговування орендованого активу; характер об'єкта оренди; умови придбання активу; тип орендних платежів; строк оренди; придбання та споживання орендарем протягом строку оренди більш ніж несуттєвої частини орендованого активу; схема розподілу орендних платежів. Класифікація орендних операцій для цілей управлінського обліку, на думку Ніколенко Н.В., може містити свої відокремлені критерії розмежування орендних операцій (міра окупності, умова амортизації, міра ризиків та вигод, напрям оренди) та одночасно включати всі ознаки, що були попередньо відображені для

фінансового обліку. На основі нових форм оренди, а саме: оренди, розрахованої за методом прискороного та рівномірного списання (отримання права користування активом (об'єкт нематеріальних активів)) представлено методичні підходи до обліку орендних операцій [33, с. 22].

На сьогоднішній день правила відображення орендних операцій наведено у національному Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку «Оренда» - далі П(С)БО 14 «Оренда» та Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 17 Оренда - далі МСБО 17. Проте, з 01.01.2019 в дію вступив новий Міжнародний стандарт фінансового обліку 16 «Оренда» - далі МСФО 16 «Оренда» який замінив собою МСБО 17, отже підприємства, які ведуть облік по міжнародним стандартам повинні керуватися саме новим МСФО 16 «Оренда». Аналізуючи положення та правила відображення орендних операцій ми посилатимемося на П(С)БО 14 «Оренда» та МСБО 17 беручи до уваги поновлені положення МСФО 16 «Оренда», які вступили в силу з 01.01.2019.

Для ефективного здійснення орендних операцій необхідно, перш за все, чітко знати їх сутність та особливості. Однак на сьогодні єдиного визначення понять оренди у законодавстві і нормативних положеннях не існує. Було проведено порівняння поняття оренди згідно законодавчих та нормативних актів та визначено основні відмінності між ними (Додаток В).

Згідно з МСБО 17 оренда - це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу [30]. За П(С)БО 14 «Оренда» оренда - угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. Таким чином, за українським стандартом об'єктами оренди є лише необоротні активи, за міжнародним – будь-які активи, та обидва визначення надають розуміння даних правовідносин (хоч це двохсторонні угоди) [46]. Розрізняють фінансову оренду (за МСБО 17 – це оренда, за якою передаються в основному всі ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив) та

операційну. В П(С)БО14 «Оренда» фінансова оренда передбачає передачу лише ризиків пов'язаних з правом володіння і користування активом, а визначення операційної оренди подається лише як оренди, іншої від фінансової. Ця різниця є суттєвою, оскільки окрім прав користування та володіння набір повноважень права власності передбачає також багато інших повноважень [30, 46].

Таким чином, під орендою слід розуміти двохсторонню угоду, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом (право власності) протягом погодженого періоду часу, а орендар приймає право користування активом і зобов'язується його оплачувати вчасно і у повному обсязі.

Як бачимо, спільним у наведених трактуваннях є строкове і платне користування активами під час здійснення орендних операцій. По-різному визначаються об'єкти оренди, фінансовий лізинг, види орендних операцій. Така неоднозначність зумовлена складністю змісту, що його віддзеркалюють розглянуті терміни.

Проведемо сутнісний аналіз операційного лізингу та операційної оренди й виділимо спільні між ними та специфічні риси. Результати дослідження формалізуємо у Додатку Г.

Дамо пояснення специфічним ознакам операційного лізингу [40]:

1. Колооб'єктів операційної оренди є ширшим за колооб'єктів операційного лізингу. На відміну від операційної оренди в лізинг не можуть передаватися земельні ділянки та природничі комплекси.

2. Обов'язкова умова операційного лізингу полягає в тому, щооб'єкти, які передаються в лізинг, можуть бути використані виключно для підприємницьких цілей. Якщо в лізингову компанію з пропозицією взяти в користування оргтехніку звернулися дві організації: одна комерційна, що здійснює підприємницьку діяльність, а інша – благодійний фонд, то лише в першому випадку операція може вважатися предметом лізингової угоди.

3. Коло суб'єктів операційного лізингу є ширшим, ніж при операційній оренді.

Здійснення підприємницької діяльності із залученням активів на умовах операційної оренди займає значне місце в господарській діяльності. З економічної точки зору операційна оренда являє собою одержання майна у тимчасове користування за визначену винагороду. Передача майна в користування зумовлена рядом причин [9]:

- власник майна в даний момент не відчуває потреби у використанні цього майна, а для реалізації майна необхідних передумов немає;
- громадянин або організація, не будучи власником майна, має потребу в його використанні (іноді епізодично);
- потреба у використанні даного майна може бути тривалою або постійною, але його придбання у власність неможливе або економічно недоцільне.

Правовою основою для регулювання орендних відносин в Україні є норми Законодавчих та правових актів [9], [40], [53]. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду та її розкриття у фінансовій звітності визначаються П(С)БО 14 «Оренда» [46].

Оренда майна потребує укладення договору оренди, у якому зазначають: об'єкт та строк її дії, орендну плату, порядок нарахування амортизації та відновлення об'єкта оренди тощо.

Орендні відносини можуть набувати різних видів, залежно від строків оренди та умов, на яких вона здійснюється. В широкому сенсі операційна оренда є організаційною формою підприємницької діяльності, яка виражає відносини власності, особливу систему господарювання [53].

Вважаємо наведене визначення поверхневим, оскільки воно не містить специфічних ознак операційної оренди та не дає можливості відмежувати його від оренди.

Відповідно до терміну розрахунків за орендними операціями виділено короткострокову та довгострокову операційну оренду (рис. 1.1) [46].

Таким чином, вважається загально визнаним, операційна оренда – це угода, за якою орендар набуває право користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

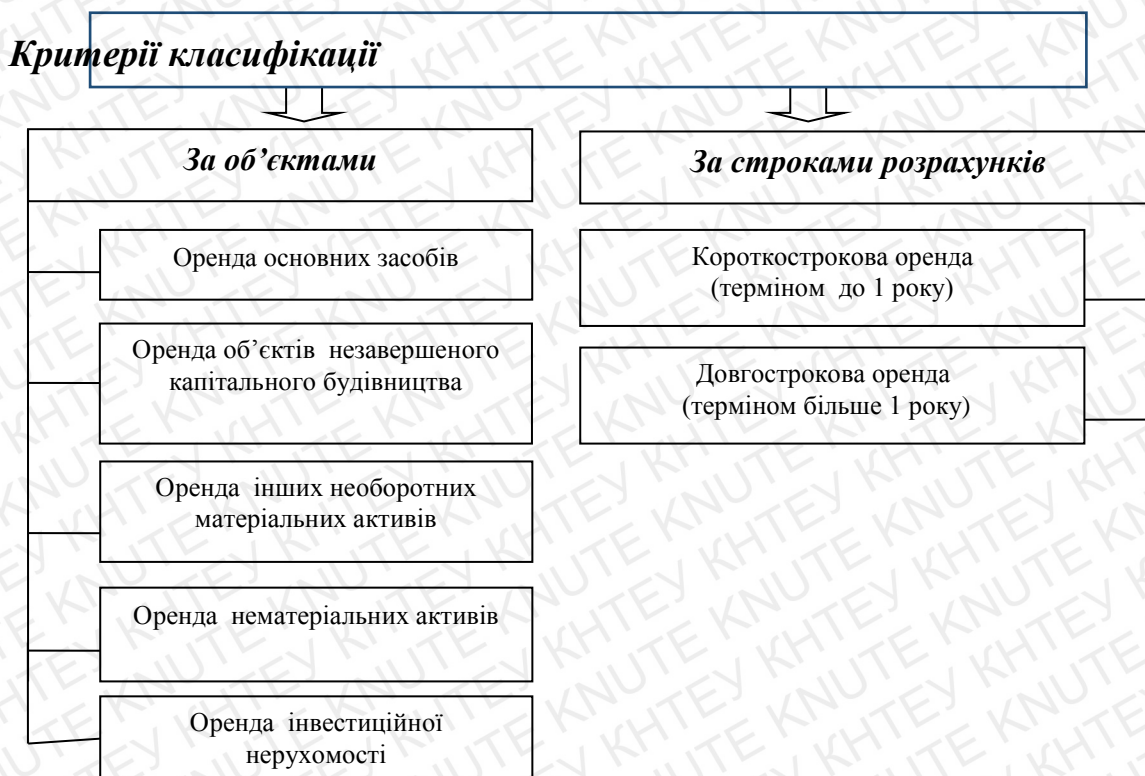

Рис. 1.1. Класифікація операцій з операційної оренди для побудови їх обліку

Джерело: [складено автором на основі: [30, 41, 53]]

Порядок укладання договорів оренди регулюється Цивільним кодексом України – далі ЦКУ. Він передбачає основні принципи здійснення операцій з майнового найму. Варто зауважити, що у МСФО 16 «Оренда» зазначено, що у момент укладення договору організація повинна оцінити, чи являється договір в цілому або його окремі компоненти договором оренди. Договір в цілому або його окремі компоненти є договором оренди, якщо за цим договором передається право контролювати використання ідентифікованого активу протягом певного періоду в обмін на відшкодування. [32,53]

Оскільки у ЦКУ поняття операційної оренди ототожнюється з поняттям майнового найму за плату на умовах тимчасовості, то варто більш детально розглянути умови майнового найму у відповідності до

законодавства. Орієнтуючись на дане ототожнення, можемо сказати що поняття наймодавець ототожнюється з поняттям орендодавець, а поняття наймач з поняттям орендар відповідно. Термінологія наведена нижче зберігається відповідно до ЦКУ. Відповідно доЦКУ, за договором майнового найму власник майна зобов'язується надати наймачеві майно у тимчасове користування за плату. Майно, надане у тимчасове користування в оренду, має відповідати умовам договору і призначенню майна. У свою чергу, наймодавець не відповідає за недоліки майна, які були ним застережені під час укладення договору[53].

Строк договору майнового найму визначається за погодженням сторін договором найму. Договір найму майна державних, кооперативних та інших громадських організацій повинен бути укладений у письмовій формі. Договір майнового найму між громадянами на строк більше одного року має бути укладений у письмовій формі. Договір також може бути укладено без зазначення строку. Якщо договір майнового найму укладено без зазначення строку, він вважається укладеним на невизначений строк і кожна із сторін має право відмовитися від договору в будь-який час, попередивши про це в письмовій формі другу сторону за три місяці [53].

У договорі прооренду майна особливо чітко мають бути виписані права та обов'язки сторін: наймача та наймодавця. Відповідно доЦКУ, наймач зобов'язаний [53]:

- 1) своєчасно вносити плату за користування майном;
- 2) користуватися майном відповідно до договору і призначення майна;
- 3) підтримувати найняте майно у справному стані;
- 4) провадити за свій рахунок поточний ремонт, якщо інше не встановлено законом або договором;
- 5) при припиненні договору найму повернути майно у тому стані, в якому він йогоодержав (з урахуванням нормального зносу), або у стані, обумовленому договором.

Відповідно до ЦКУ, наймодавець зобов'язаний провадити за свій рахунок капітальний ремонт зданого в найом майна, якщо інше не передбачено законом або договором. Невиконання цього зобов'язку наймодавцем дає наймачеві право зробити капітальний ремонт, що передбачений договором чи викликаний невідкладною необхідністю.

Підсумовуючи вищенаведене, можемо зазначити, що поняття оренди має завуальовану сутність та по-різному визначається у нормативно-правових актах та спеціальній літературі, що спричиняє складність визначення її природи та може справляти вплив на відображенні в обліку.

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування орендних операцій

Для ефективного функціонування будь-якої ділянки бухгалтерського обліку необхідно розуміти принципи її функціонування, визначити мету, методи та основні особливості ведення обліку – все це являє собою концептуальну основу. Концептуальні засади можуть бути сформовані як єдина система поглядів та алгоритм облікових процедур.

Особливості обліку орендних операцій та різнобічні аспекти аналізу використання оренди неоднократно вивчалися вітчизняними та зарубіжними вченими. Серед вітчизняних науковців які приділяли значну увагу вивченню відображення інформації про орендні операції варто відмітити Ф.Ф.Бутинця, В.В.Сопко та інших учених.

Щодо спеціальної літератури, то питанню висвітлення особливостей обліку та оподаткування орендних операцій на підприємствах завжди приділялася особлива увага з боку вітчизняних авторів. Про це свідчать підручники, статті спеціалізованих періодичних видань, монографії та навчальні посібники.

Характеристика спеціальної літератури з даного питання наведена у Додатку Д.

Проте залишаються питання які є дискусійними та потребують поглибленого вивчення та висвітлення. Для формування єдиної системи поглядів на облік оренди вважаємо доцільним визначити мету та завдання обліку орендних операцій та проаналізувати та узагальнити інформаційну базу, яка є основою для правильного визначення та відображення в обліку орендних операцій.

Мету обліку орендних операцій можна визначити у правильному і своєчасному обліковому відображенні орендних операцій на підприємстві.

Завданнями обліку орендних операцій можна визначити такі:

- вчасне формування відповідальними особами розрахункових та платіжних документів;
- правильне відображення в обліку доходів і витрат, дебіторської і кредиторської заборгованості, пов'язаних з одержанням в оренду, використанням у виробництві і поверненням основних засобів, організації аналітичного обліку орендованого майна;
- відображення у фінансові звітності результатів здійснення операцій з операційної оренди;
- забезпечення умов ведення на підприємстві управлінського обліку орендних операцій.

Наведені завдання можуть бути досягнуті лише за умови детального аналізу інформаційної бази та визначення єдиної моделі побудови обліку в системі управління підприємства.

Методологічні засади формування інформації про орендні операції у бухгалтерському обліку та розкриття її у фінансовій звітності здійснюється відповідно до П(С)БО 14 «Оренда» [46] та МСБО17[30]. Правильність відображення орендних операцій у податковому обліку визначено у Податковому Кодексу України – далі ПКУ.

Розглянемо ключові відмінності в обліку оренди відповідно до чинного МСБО17 та П(С)БО 14 «Оренда», а також особливості МСФО 16 «Оренда» та порівняймо його з МСБО 17.

Порівняльний аналіз МСФО 16 «Оренда» та П(С)БО 14 «Оренда» доцільно розпочати із аналізу обмежень сфер застосування. Відповідно до П(С)БО 14 «Оренда» угоди щодо оренди цілісних майнових комплексів не є предметом стандарту [46]. Водночас МСБО 17 не містить поняття «цілісного майнового комплексу».

Якщо розглядати поняття «операційна оренда» більш детально, то потрібно зазначити, що обидва стандарти П(С)БО 14 «Оренда» та МСБО 17 лише наводять визначення операційної оренди як оренди, відмінної від фінансової [30, 46]. Тому, для розуміння сутності даного поняття необхідно чітко розуміти сутність поняття «фінансова оренда». За МСБО 17 фінансова оренда — це оренда, яка передбачає передавання орендарю в основному усіх ризиків та вигід, пов'язаних з правом користування та володіння активом, при цьому Стандарт не містить деталізації особливостей операційної оренди [30]. Варто додати, визначення типу оренди зовсім відсутнє у П(С)БО 14 «Оренда», тоді як МСБО 17 регламентує визначення типу оренди на дату початку оренди або при зміні умов договору оренди у спосіб інший, ніж шляхом укладення нового договору.

Початок строку оренди регламентований більш-менш тотожно в обох стандартах, проте більш абстрактний в МСФО. Відповідно до П(С)БО 14 «Оренда», початком строку оренди є дата, що настає раніше: дата підписання орендної угоди або дата прийняття сторонами зобов'язань щодо основних положень угоди про оренду. МСБО 17 під початком строку оренди передбачає дату, починаючи з якої, орендар отримує можливість реалізувати своє право на використання активу, що є предметом оренди. Отже, ця датою початку строку оренди є дата первісного визнання оренди. МСФО 16 «Оренда» визначає дату початку оренди як дату, на як орендодавець робить базовий актив доступним для використання орендодавцем та зазначає, що орендодавець повинен визнати актив у формі права використання та зобов'язання по оренді на дату початку оренди. Цікаво, що дата початку орендних відносин не визначена у П(С)БО 14 «Оренда», тоді як у МСБО 17

зазначається, що датою початку орендних відносин є більш рання із двох дат: дати укладення договору оренди і дати прийняття сторонами зобов'язань щодо основних умов оренди [30, 32, 46].

МСБО 17 більш комплексно описує поняття «строк оренди». Відповідно до стандарту під «строком оренди» розуміється такий період, що не підлягає достроковому припиненню, на який орендар уклав договір про оренду активу, а також додаткові періоди, на які орендар має право продовжити оренду активу з додатковою оплатою або без неї, відповідно до договору оренди, якщо на початкову дату оренди можна обґрунтовано вважати, що орендар реалізує таке право. Проте П(С)БО 14 «Оренда» більш лаконічно описує зазначене поняття: строк оренди — це період дії безвідмовної орендної угоди, а також період продовження цієї угоди, обумовлений на початку строку оренди. Варто зважати й на те, що на відміну від П(С)БО 14 «Оренда», МСБО 17 регламентує додаткові поняття, характерні для відносин з оренди, як-от: «первісні прямі витрати», «валові інвестиції в оренду», «чисті інвестиції в оренду», «незароблений фінансовий дохід» тощо [30, 32, 46].

Діюча система обліку направлена на забезпечення складання звітності для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень, які в подальшому матимуть вплив на ефективність діяльності підприємства. Результати вивчення нормативних документів було узагальнено у Додатку Е.

Відповідно до П(С)БО 14 «Оренда» передбачено, що орендований актив та витрати, пов'язані з орендою в обліку орендаря, відображаються таким чином:

- вартість активу, отриманого на умовах операційної оренди, обліковується поза балансом (на позабалансовому рахунку 01 «Орендовані необоротні активи») за вартістю, вказаною в угоді про оренду;

- орендні платежі, які підлягають сплаті, відображаються у складі витрат періоду. Сума витрат визначається на систематичній основі з

урахуванням способу одержання економічних вигод, пов'язаних з використанням орендованого активу;

- витрати на підтримання орендованого активу в робочому стані обліковуються у складі витрат звітного періоду;

- витрати орендаря на поліпшення об'єкта операційної оренди (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводять до збільшення майбутніх економічних вигод, які первісно очікувалися від його використання, відображаються орендарем як капітальні інвестиції у створення (будівництво) інших необоротних матеріальних активів.

В той же час у орендодавця повинен відображати аналогічні операції по оренді таким чином:

- актив, переданий у операційну оренду, продовжує обліковуватись на балансі орендодавця, який продовжує нараховувати амортизацію;

- орендні платежі визнаються доходами періоду та обліковуються у складі «Доходів від реалізації робіт і послуг» якщо надання в оренду являється основним видом діяльності підприємства, а у всіх інших випадках у складі «Доходів від операційної оренди активів»;

- витрати орендодавця з укладення угоди про операційну оренду (юридичні послуги, комісійні винагороди) визнаються іншими операційними витратами того звітного періоду, у якому вони мали місце.

Розглянемо основні особливості відображення обліку операцій з операційної оренди. Як вже було зазначено, передані в операційну оренду об'єкти продовжують відображатися в орендодавця на балансових рахунках бухгалтерського обліку. У орендаря отримані на підставі договорів операційної оренди основні засоби обліковуються на позабалансовому рахунку 01 «Орендовані необоротні активи». При цьому отриманий в операційну оренду об'єкт основних засобів відображається на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку за вартістю, зазначеною в

угоді прооренду (п. 8 П(С)БО 14, п. 20 Методичних рекомендацій № 561) [46, 48]. Збільшення залишку рахунку 01 відбувається при прийнятті орендарем на облік основних засобів, зменшення — при їх поверненні орендодавцю.

Для аналітичного обліку та забезпечення спостереження за використанням у місцях експлуатації основних засобів кожному об'єкту присвоюється інвентарний номер (п. 8 Методичних рекомендацій № 561), який закріплюється за об'єктом основних засобів на весь час його знаходження на даному підприємстві. Інвентарні номери об'єктів основних засобів, що вибули, не присвоюються іншим об'єктам основних засобів, які надійшли на підприємство, протягом періоду, що забезпечує виключення ідентифікування нових об'єктів з тими, які вибули (наприклад, протягом строків зберігання документів). Орендовані об'єкти основних засобів можуть залишатися з інвентарними номерами орендодавця (якщо в орендаря відсутні основні засоби з такими самими інвентарними номерами) [48].

Важливою передумовою організації обліку орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» є процес здійснення господарської діяльності. Основні показники здійснення господарської діяльності ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» наведено у Додатку Ж (пояснювальна записка). Розрахунки виконано за даними фінансової звітності ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», яку наведено у Додатку З.

Висновки за розділом 1

Підсумовуючи, необхідно зауважити, що на сьогодні оренда є одним із альтернативних методів оновлення техніко-технологічної бази підприємства.. Проаналізувавши наявну нормативно-правову базу можемо зазначити що орендні відносини та облік орендних операцій потребують удосконалення на законодавчому рівні. З цією метою необхідно, по-перше, розмежувати у законодавчій базі поняття «оренда» та «лізинг», по-друге, здійснити деталізацію Плану рахунків бухгалтерського обліку, що дозволить систематизувати по рядок відображення в обліку орендних операцій.

Враховуючи різноманітність визначень оренди та наявних невідповідностей, в подальшому надаватимемо перевагу визначенню оренди відповідно до МСБО 17.

Як було зазначено, П(С)БО 14«Оренда» визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації прооренду необоротних активів та її розкриття у фінансовій звітності. Норми П(С)БО 14«Оренда» застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності за винятком бюджетних установ. Враховуючи класифікацію оренди за ПСБО 14«Оренда» та відповідним МСБО 17«Оренда» на операційну та фінансову за критерієм переходу прав власності на об'єкт орендних відносин по їх закінченню, слід визнати, що ця обставина справляє суттєвий вплив на методику обліку. Тому доцільноокремо досліджувати облік операційної і фінансової оренди, проте кількість видів діяльності підприємства не повинна справляти вплив на методику обліку орендних операцій. З цих міркувань варто передбачити окремі субрахунки для обліку доходів і витрат від операційної та фінансової оренди без врахування кількості видів діяльності.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «КЛЕВЕР БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ»

2.1. Передумови організації та методики обліку орендних операцій

З метою отримання достовірної та своєчасної інформації в ході господарської діяльності підприємства і здійснення контролю за доцільним використанням виробничих ресурсів будь-якому підприємству необхідно розробити певну систему умов та елементів побудови облікового процесу. За організацію бухгалтерського обліку відповідає власник підприємства, який повинен розробити та затвердити певний комплекс заходів для забезпечення реєстрації фактів господарського життя та їх узагальнення з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття відповідних рішень. Правильна та своєчасна організація бухгалтерського обліку є ключовим фактором оперативного контролю за правильним використанням майна підприємства та надання користувачам неупередженої фінансової звітності.

Для визначення основних передумов організації та методики обліку орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» варто спочатку охарактеризувати основні особливості організації облікового процесу компанії.

Організація бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у роботі підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Організація бухгалтерського обліку на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» передбачає: визначення структури бухгалтерії (на підприємстві немає бухгалтера у штаті – використовується бухгалтер на умовах аутсорсингу, за ведення обліку

перед законом відповідає безпосередньо керівник); розробку та документальне оформлення облікової політики (наказ про Облікову політику наведено у Додатку І); визначення способів ведення обліку (підприємство ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» веде автоматизований облік у програмі 1С); встановлення комунікативних зв'язків між відділами і службами апарату управління та інші грані функціонування підприємства [3].

Наказ "Про облікову політику підприємства" ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» відображає: основні відомості про підприємство (перелік філій та інших підрозділів виділених на окремий баланс); метод оцінки вибуття запасів; періодичність оцінки вибуття товарів; порядок обліку; субрахунок ТЗВ; поріг суттєвості щодо окремих об'єктів обліку; періодичність відображення відстрочених податкових активів і зобов'язань; засади ціноутворення у внутрішньогосподарських підрозділах; посилання на робочий План рахунків підприємства та ін. Графік документообороту підприємства наведено у Додатку К.

У загальному вигляді схему організації документообороту можна узагальнити у вигляді рис.2.1.

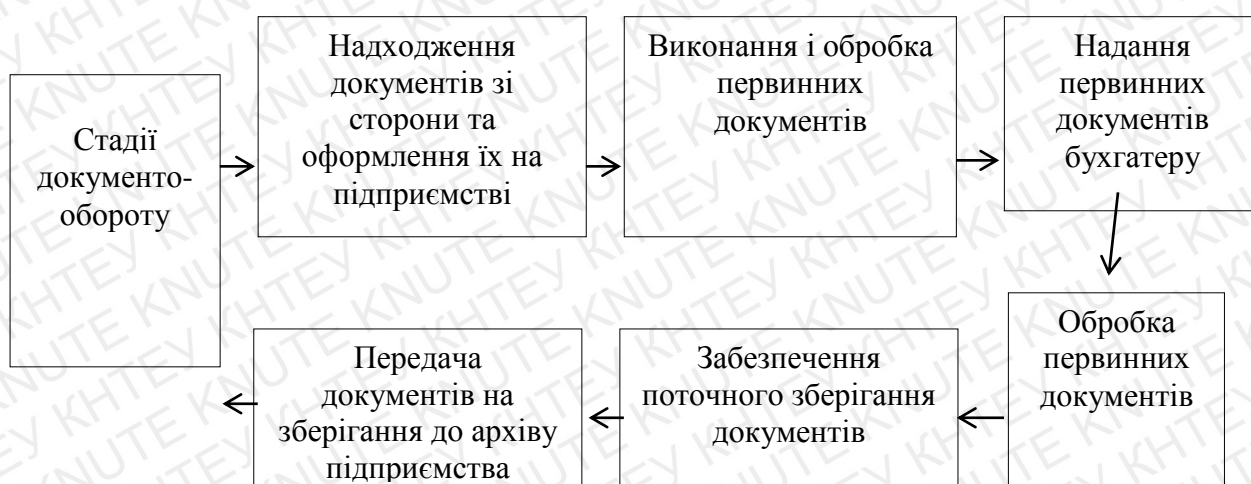

Рис. 2.1. Організація документообороту на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [авторська розробка]

Контроль за дотриманням графіка документообороту на підприємстві, в установі здійснюється директором підприємства або його заступником при його відсутності. Вимоги директора щодо порядку подання на

обчислювальний пристрій необхідних документів та відомостей є обов'язковими для всіх підрозділів і служб підприємства.

У процесі документального оформлення первинних документів керівник користується відповідними нормативними документами, що затверджені нормами та стандартами організації та обліку діяльності підприємства.

В ході аналізу інформаційних потоків варто звернути увагу на оперограму документообороту у розрізі окремих видів господарської діяльності підприємства, яка була сформована у вигляді таблиці і представлена у Додатку Л.

Оперограма дозволяє визначити чітко центри формування документації, її використання, обробку, накопичення та архівування. Для здійснення обліку та його автоматизації на підприємстві використовується програмний продукт 1С: Підприємство, версія 8.2, конфігурація «Управління підприємствами». З метою обліку на підприємстві визначено робочий план рахунків, який наведено у Додатку М.

Конфігурація "Бухгалтерія підприємства" призначена для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності в організації. "1С: Бухгалтерія 8.2" підтримує вирішення всіх завдань відповідального бухгалтера підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», оскільки бухгалтерська служба повністю відповідає за облік на підприємстві, включаючи, виписку первинних документів, облік доходів, витрат тощо. Також до складу програмного продукту входить модуль управлінського обліку та аналітики, тому прикладне рішення ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» також використовує для ведення управлінського обліку, формуванні звітів, бюджетів.

Документування є важливим елементом в ланцюзі функціонування бухгалтерського обліку орендних операцій. Адже без належно оформленого документа не може бути бухгалтерського запису, від нього залежать повнота і достовірність облікової інформації для користувачів.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій, та операцій оренди в тому числі, є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. [41]

Облік орендних операцій ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» передбачає визначення переліку первинної документації, рахунків бухгалтерського обліку та специфіки відображення орендних операцій в облікових регістрах підприємства. В цілому порядок здійснення обліку орендних операцій на досліджуваному підприємстві регламентується як законодавством, так і Наказом про облікову політику.

Відповідно до ст. 9 Закону про бухгалтерський облік [41], підставою для бухгалтерського обліку орендних операцій та визнання доходів є первинні документи: акт про надання послуг оренди, який фіксує факт здійснення господарської операції. На підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» акти про надання послуг оренди складаються під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо — безпосередньо після її закінчення. Приклад Акту з надання послуг оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» наведено у Додатку Н.

Групи первинних документів, які використовуються для відображення в обліку орендних операцій наведено на рис. 2.2.

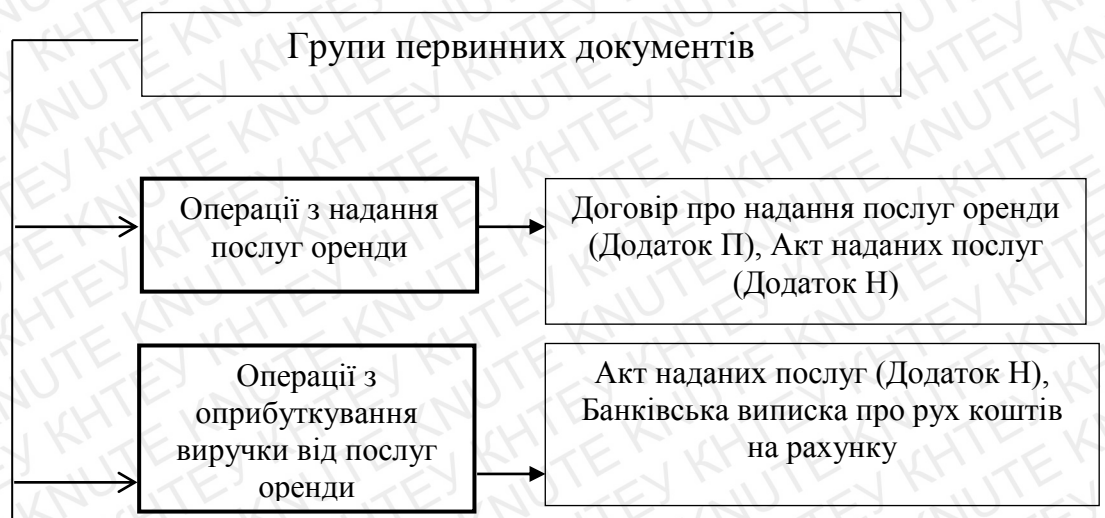

Рис. 2.2 . Групи основних первинних документів, які використовуються для відображення в обліку орендних операцій на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [узагальнено автором на основі [41]]

Варто відмітити, що ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» може надавати послуги оренди приміщення (офісне приміщення, що розташоване за адресою в м. Бровари, вул. Незалежності 31) як фізичним особам, так і корпоративним клієнтам – підприємствам, установам та організаціям. Тому, для облікового відображення операцій з надання послуг оренди використовуються такі первинні документи як акт наданих послуг оренди, договір, виставлений рахунок за послуги оренди.

Операції за договором оренди складаються з трьох основних етапів: передачі майна орендарю, нарахування орендної плати, повернення об'єкта оренди орендодавцю. Орендодавець зобов'язаний передати орендарю майно у комплектації та у стані, який відповідає умовам договору оренди та його призначенню. Зі свого боку, орендар зобов'язаний у присутності орендодавця перевірити справність майна.

Правильне документальне оформлення орендних операцій - невід'ємна умова якісного обліку. Фіксація факту передачі об'єкта оренди має бути здійснена в акті приймання-передачі майна довільної форми у двох примірниках - по одному для кожної зі сторін. На законодавчому рівні немає вимоги складання такого акту, але він повинен бути для визнання витрат в податковому обліку. Цей документ буде оформлюватися і при поверненні майна після закінчення строку оренди.

Невід'ємним питанням обліку орендних операцій є облік комунальних послуг. Між сторонами виникають взаємовідносини, в яких орендодавець на підставі договору з постачальником комунальних послуг сплачує останнім їхню вартість, а орендар, у свою чергу, компенсує такі витрати орендодавцю окремо від орендної плати.

Специфічним виступає питання ремонту орендованого майна. При

оцінці та відображенні в бухгалтерському обліку подій, пов'язаних з ремонтом, необхідно керуватися такими критеріями: чи ремонт виконується для підтримки об'єкта в робочому стані, чи призведе до збільшення майбутніх економічних вигід порівняно з тими, які очікувалися при введенні його в експлуатацію. Тобто чи ремонт є поточним або капітальним.

Для ідентифікації ремонту в наказі керівника та у первинних документах зазначається тип ремонту. Витрати на ремонт згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби», які не призводять до збільшення економічних вигод, орендар відносить до витрат за тими ж статтями, що й орендну плату, якщо договором не передбачена компенсація орендодавцем виконаних орендарем покращень. Відображення в обліку ремонтних витрат в умовах компенсації виконаного ремонту класифікується як виконання робіт та послуг орендарем. Дана операція буде визнаватися на підставі первинного документу, в якому буде зазначена погоджена вартість. В якості такого документу може бути акт виконаних ремонтних робіт[45].

Поточний ремонт проводить орендар, капітальний - орендодавець. Однак якщо орендодавець не здійснив капітальний ремонт та ця обставина може позначитися на можливості використання орендованого майна, орендар може здійснити капітальний ремонт власними силами, з подальшою компенсацією, або вимагати розірвання договору та покриття збитків.

Відповідно до П(С)БО 14 «Оренда» витрати орендаря на покращення об'єкта оренди, які призводять до збільшення економічних вигод орендар відображає як капітальні інвестиції у створення інших необоротних матеріальних активів. Якщо орендодавець не відшкодовує ремонт та він призводить до покращення орендованого приміщення (збільшення економічних вигід від використання об'єкта порівняно з його первісними характеристиками), орендар повинен акумулювати витрати на рахунок 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», який потім буде закриватися на рахунок 117 «Інші необоротні матеріальні активи».

Розглянемо на прикладі порядок визначення та відображення операцій з надання послуг оренди (Додаток Р).

Дохід від реалізації послуг оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» визнає на субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», а витрати пов'язані із отриманням такого доходу визнаються на субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг».

Зважаючи на галузь, в якій функціонує ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», доречно запропонувати удосконалення робочого плану рахунків. А саме, шляхом введення рахунків четвертого порядку для відображення доходів від послуг оренди за різними типами контрагентів.

2.2. Особливості оподаткування орендних операцій

Надання послуг, в тому числі послуг з оренди, з метою оподаткування — це будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності (пп. 14.1.185 ПКУ). Простіше кажучи, під послугами слід розуміти все те, що не можна назвати товаром, у т. ч. й виконання робіт (підрядних робіт). Надалі під послугами розумітимемо також роботи, тому що правила оподаткування цих договорів є абсолютно ідентичними[40].

Доходи від надання послуг з оренди визнаються доходами операційної діяльності на підставі п. 135.4.1 ПКУ. Підприємство, що надає послуги, визначає доходи за методом нарахування, тобто виручку від реалізації робіт, послуг відображає у податковому обліку в момент складання акта чи іншого документа, оформленого відповідно до чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг [40].

Витрати, понесені підприємством з метою надання послуг оренди, відображають як собівартість робіт, послуг на підставі пп. 138.1.1 ПКУ [40].

За правилами п. 138.4 ПКУ витрати, що формують собівартість наданих послуг оренди, визнають витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від наданих послуг. Операції з надання послуг та виконання робіт є об'єктом оподаткування ПДВ згідно з пп. «б» та «е» п. 185.1 ПКУ. У табл. 2.1 наведено кореспонденцію рахунків з відображення податкових зобов'язань від надання послуг оренди на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент».

Таблиця 2.1

Кореспонденція рахунків з відображення в обліку податкових зобов'язань від надання послуг оренди (задача в оренду офісного приміщення) на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» на умовах передоплати та з подальшою оплатою

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи		
			Дт	Кт
1	2	3	4	5
Відображення в обліку податкових зобов'язань від надання послуг оренди на умовах передоплати				
1	Отримано кошти від орендаря (задача в оренду офісного приміщення)	Виписка банку	311 (Грошові кошти в нац.валюті)	681 (Розрахунки за авансами одержаними)
2	Нараховано за першою подією податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	643 (Податкові зобов'язання)	641 (Розрахунки з ПДВ)
3	Визнано дохід від задачі в оренду офісного приміщення	Акт наданих послуг	361 (Розрахунки з покупцями та замовниками)	703 (Дохід від реалізації робіт і послуг)
4	Зменшено дохід на суму податкових зобов'язань	Податкова накладна	703 (Дохід від реалізації робіт і послуг)	643 (Податкові зобов'язання)
Відображення в обліку податкових зобов'язань від надання послуг оренди з подальшою оплатою				
1	Визнано дохід від задачі в оренду офісного приміщення	Акт наданих послуг	361 (Розрахунки з покупцями та замовниками)	703 (Дохід від реалізації робіт і послуг)
2	Зменшено дохід на суму податкових зобов'язань	Податкова накладна	703 (Дохід від реалізації робіт і послуг)	641/ПДВ

Джерело: [узагальнено автором на основі [46]]

Відповідно до п. 188.1 ПКУ, база оподаткування ПДВ операцій з надання послуг оренди на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» визначається виходячи з їх договірної (контрактної) вартості (у разі здійснення контрольованих операцій — не нижче від звичайних цін, визначених відповідно до ст. 39 ПКУ). При цьому ціна на послуги оренди приміщень може переглядатися керівництвом ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» на щоквартальній основі. До складу договірної (контрактної) вартості послуг оренди приміщень, відповідно до цінової політики ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», включають вартість матеріальних і нематеріальних активів, що входять до складу пакету послуг.

Послуги ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», які надаються його клієнтам, є об'єктом оподаткування ПДВ на загальних підставах. У ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» при наданні послуг виникає податкове зобов'язання з ПДВ, тому підприємство зобов'язано належним чином оформити податкову накладну (п. 198.6 ПКУ) та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) (п. 201.10 ПКУ), що дасть змогу його клієнту – орендарю отримати право на податковий кредит з ПДВ. Згідно з пп. «б» п. 186.3 ПКУ, місцем постачання послуг оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» є місце реєстрації закладу.

При передачі об'єкта в операційну оренду право власності на такий об'єкт не переходить до орендаря, тобто така операція не є продажем. Отже на дату складання акта приймання-передачі об'єкта в оренду жодна зі сторін договору не відображає результат від такої операції. При цьому якщо орендодавець передає в оренду об'єкт основних засобів, який у його податковому обліку підлягав амортизації, то він продовжує нараховувати її з віднесенням даної суми до складу інших операційних витрат (абз. «б» підп. 138.10.4 п. 138.10 ст. 138 ПКУ). Орендар на отриманий в оренду об'єкт амортизацію не нараховує, оскільки не несе витрат на придбання такого

об'єкта. Доходи від операцій оренди (тобто орендна плата), згідно з підп. 135.5.2 п. 135.5 ст. 135 ПКУ, в орендодавця належать до інших доходів.

Датою отримання доходів у вигляді орендних платежів за майно, що передане платником податку в оренду, є дата нарахування таких доходів, яка встановлена відповідно до умов укладених договорів (п. 137.11 ст. 137 ПКУ). Що стосується витрат у вигляді орендних платежів, то згідно з п. 153.7 ст. 153 ПКУ орендатор збільшує витрати на суму нарахованих орендних платежів в тому звітному періоді, в якому відбувається таке нарахування, за умови, що об'єкт оренди використовується в його господарській діяльності. При попередній оплаті оренди на строк, що перевищує орендний період, орендатор не має права відобразити в такому звітному періоді суму орендних платежів, що припадають на наступні звітні періоди.

Враховуючи, що у цивільному праві оренда за своєю природою та статусом не є наданням послуг, то для підтвердження дати відображення доходів/витрат від орендних операцій достатньою є наявність договору оренди. Проте, у деяких випадках податківці можуть вимагати вимагають складення акта приймання-передачі послуг, посилаючись на те, що згідно з правилами податкового законодавства надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди) належить до операцій з надання послуг (підп. 14.1.203 п. 14.1 ст. 14 ПКУ). Враховуючи таку позицію податкових органів, ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» для підтвердження виконання послуг оформлює акт приймання-передачі послуг при передачі майна в операційну оренду.

Відповідно до підп. 196.1.2 п. 196.1 ст. 196 ПКУ, передача майна за договором операційної оренди від орендодавця орендарю та повернення орендодавцю майна, яке попередньо було передане в операційну оренду, не є об'єктом оподаткування ПДВ. При цьому надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди) у податковому обліку належить до операцій з продажу послуг, тому якщо місце постачання послуг з операційної оренди розташоване на митній території України, то така

орендна операція є об'єктом оподаткування ПДВ (підп. «б» п. 185.1 ст. 185 ПКУ) [40].

При здійсненні орендних операцій дата виникнення податкових зобов'язань з ПДВ у орендодавця та, відповідно, права на податковий кредит у орендаря визначатиметься за загальними правилами, наведеними у п. 187.1 ст. 187 ПКУ для постачання послуг. Згідно з нормою, встановленою цією статтею, датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше[40]:

а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

При цьому якщо для нарахування податку на додану вартість (далі - ПДВ) необхідне оформлення акта приймання-передачі наданих послуг, то як впливає з п. 198.2 ст. 198 ПКУ, для виникнення права на податковий кредит достатньо податкової накладної.

Податкова накладна виписується орендодавцем у двох примірниках у день виникнення податкових зобов'язань на договірну суму орендної плати, але не нижче звичайних цін, і заноситься до першого розділу ЄРПН. Оригінал її видається покупцю, копія залишається у продавця послуг (п. 201.4 ст. 201 ПКУ)[40].

У орендаря при віднесенні сум ПДВ до податкового кредиту також діють правила першої події і звичайних цін. Згідно з п. 198.2 ст. 198 ПКУ, датою виникнення права на віднесення сум податку до податкового кредиту у орендаря вважається або дата списання коштів з банківського рахунку на

оплату послуг, або дата отримання послуг, підтверджена податковою накладною - дата тієї події, що відбулася раніше. Податковий кредит орендарем формується виходячи з договірної вартості орендних послуг, але не вище за рівень звичайних цін (п. 198.3 ст. 198 ПКУ).

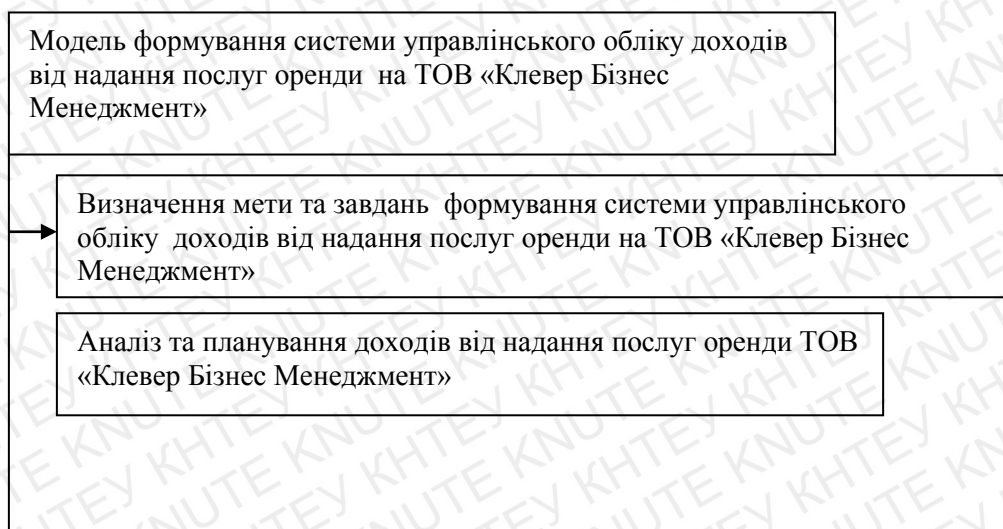
Отже, на досліджуваному підприємстві надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди) оформлюється належним чином та належить до операцій з надання послуг, які оподатковуються на загальних підставах, які визначені законодавчо.

2.3. Організація управлінського обліку орендних операцій

Питання удосконалення та узгодження між собою усіх підсистем управління є надзвичайно важливим для забезпечення підвищення якості управління підприємством. Управлінський облік варто розглядати як цілісну систему заходів, спрямованих на дослідження ефективності діяльності підприємства та можливості прийняття відповідних рішень для її підвищення.

Первинний облік на підприємстві є основою для ведення управлінського обліку, адже якісна система первинного обліку дає можливість отримати якісну інформацію про господарські операції.

Управлінський облік орендних операцій передбачає проведення ряду етапів роботи (рис. 2.3). Розглянемо коротко зміст кожного з етапів формування моделі управлінського обліку послуг оренди на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Мета управління орендними операціями передбачає вирішення ряду завдань управління. Охарактеризуємо деякі наукові підходи до визначення завдань управління доходами від надання послуг.

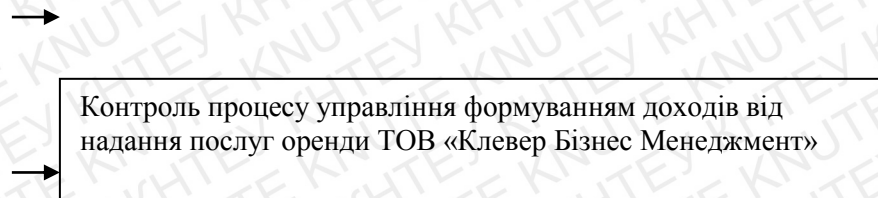

Рис. 2.3 . Етапи формування моделі управлінського обліку послуг операційної оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [авторська розробка]

Розробка політики управління орендними операціями підприємства передбачає попереднє дослідження процесу формування доходів, визначення основних тенденцій та закономірностей, виявлення та кількісну оцінку факторів, що обумовлюють обсяг та рівень надання послуг оренди.

Мета управління доходами від надання послуг передбачає вирішення ряду завдань управління. Охарактеризуємо деякі наукові підходи до визначення завдань управління доходами. Можна побудувати наступну блок-схему мети формування системи обліку орендних операцій в межах системи управління (представлено у вигляді Додатку С (рис. 2.4)).

Розробка політики управління орендними операціями підприємства передбачає попереднє дослідження процесу формування доходів, визначення основних тенденцій та закономірностей, виявлення та кількісну оцінку факторів, що обумовлюють обсяг та рівень доходів.

Інформаційною основою аналізу операцій оренди підприємства операційної діяльності від надання послуг є матеріали бухгалтерської звітності: Форма №2 «Звіт про сукупний дохід», Ф №1 «Звіт про фінансовий стан», оборотна відомість по рахунках, на яких ведеться аналітичний облік отриманих доходів; статистичної звітності, матеріали оперативного та управлінського обліку, що пов'язані з цінами закупівлі та продажу товарів, договори оренди торговельних приміщень та обладнання, програми реальних та фінансових інвестицій тощо [24].

Управління операціями оренди для підприємства в умовах кризи пропонується послідовно здійснювати за такими етапами: створення

інформаційної бази для прийняття управлінських рішень; проведення аналізу обсягу та складу отриманих доходів, чинників, які визначають їх розмір та рівень; розробка політики управління доходами; обґрунтоване планування доходів; формування оптимального варіанту плану доходів підприємства.

В умовах ринкової економіки плановий обсяг надання послуг від орендних операцій формується на рівні самого підприємства. Це потребує розробки плану надання послуг оренди підприємства у трьох варіантах:

- 1) необхідний обсяг надання послуг оренди, достатній для досягнення цільового обсягу прибутку підприємства;
- 2) можливий обсяг надання послуг оренди, який обумовлюється обсягом споживчого попиту;
- 3) ресурсозабезпечений обсяг надання послуг оренди, який може бути отриманий при наявному ресурсному потенціалі підприємства та його найбільш ефективному використанні [14].

Опишемо послідовність переміщення даних інформаційними потоками системи інформаційного забезпечення орендних операцій в управлінні ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» (Додаток С рис. 2.5).

Важливою умовою організації ефективної системи інформаційних потоків в управлінні операціями оренди є необхідність її органічного поєднання із загальнокорпоративною системою інформаційних потоків. В іншому випадку можливе неприйняття співробітниками нової системи, що спричинить нераціональні витрати на підтримку її функціонування.

Структура та спрямованість інформаційних потоків між підрозділами підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» з урахуванням потреб управлінського обліку орендних операцій наведена у Додатку Т.

Як бачимо з Додатку Т., інформаційні потоки на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» формуються між окремими відділами, але на даний момент чітку структуру руху документообороту має лише бухгалтерія. Інші підрозділи не мають структурованої схеми інформаційних потоків, що призводить до складнощів у процесі формування системи контролінгу.

Висновки за розділом 2

Отже, у даному розділі було розглянуто особливості організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Особливістю організації обліку на підприємстві є те, що у штаті немає бухгалтера – використовується бухгалтер на умовах аутсорсингу. За ведення обліку перед законом відповідає безпосередньо керівник. Облікову політику визначено у відповідному наказі. ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» веде автоматизований облік у програмі 1С. Проаналізувавши основні особливості фінансового обліку орендних операцій на прикладі підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», можна сказати, що на підприємстві використовуються типова первинна документація для фіксації послуг оренди. Облік доходів від надання послуг оренди підприємство веде на рахунку 703.

Також було розглянуто основні аспекти оподаткування операцій з оренди, зокрема на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Доходи від надання послуг оренди визнаються доходами операційної діяльності на підставі п. 135.4.1 ПКУ. Досліджуване підприємство надає послуги з оренди – тобто виступає орендодавцем та визначає доходи за методом нарахування, тобто виручку від реалізації робіт, послуг відображає у податковому обліку в момент складання акта чи іншого документа, оформленого відповідно до чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг.

Управлінський облік виступає складовою частиною інформаційної системи підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Ефективність управління забезпечується інформацією про діяльність структурних підрозділів, служб, відділів. Управлінський облік формує таку інформацію для керівників різних рівнів управління всередині підприємства з метою прийняття ними вірних управлінських рішень. Зміст управлінського обліку визначається цілями управління, він може бути змінений за рішенням

адміністрації в залежності від мети та інтересів, які стоять перед керівниками внутрішніх підрозділів.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «КЛЕВЕР БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій

Удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій базується на засадах поточного організаційно-інформаційного забезпечення та методики ведення фінансового обліку на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Тому з метою підвищення ефективності обліку орендних операцій на досліджуваному підприємстві можна обґрунтувати такі основні напрями (рис. 3.1):

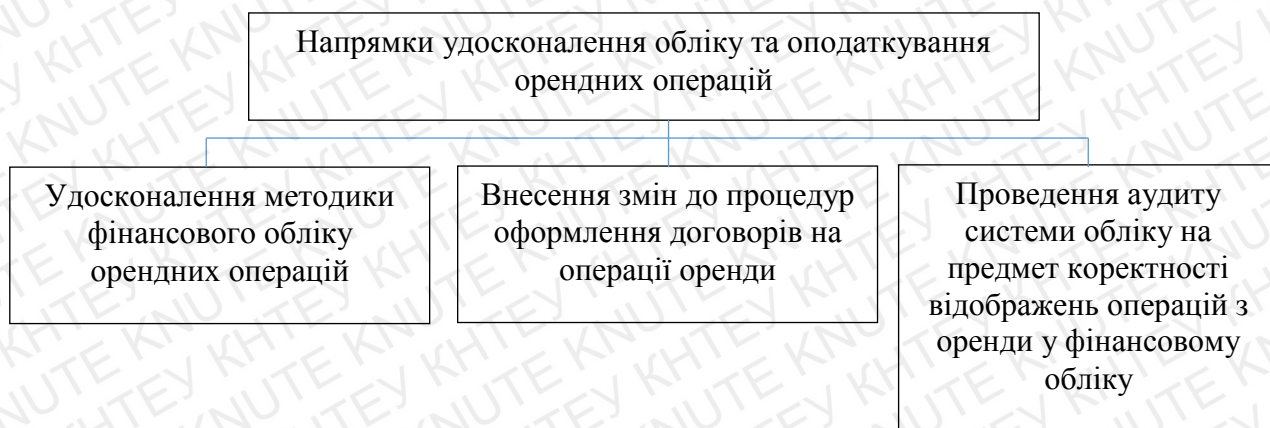

Рис. 3.1. Напрями удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [узагальнено автором на основі [4,11,45,46]]

Розглянемо наведені напрямки більш детально.

1) Удосконалення методики фінансового обліку орендних операцій

Особливість обліку орендних операцій на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» полягає в тому, що фактично відбувається рух майна, а склад власних активів не змінюється. Оскільки чинна методика обліку не дозволяє відстежувати на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» реальну структуру власного майна, яке передається оренду, доцільно ввести спеціальний рахунок, що забезпечить адекватне відображення операцій з обліку орендованого майна відповідно до умов господарювання, своєчасне одержання та аналіз необхідної інформації керівництвом ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент».

Для цих цілей пропонуємо застосування на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» субрахунку 185 «Необоротні матеріальні активи в оренді», що дозволить виділити в обліку об'єкти, які знаходяться в оренді. До цього рахунку доцільно запровадити аналітичні субрахунки відповідно до видів орендованого майна.

Облік об'єктів, переданих в оренду, на субрахунку 185 доцільно вести за їх справедливою вартістю. Таким чином, при переведенні об'єктів зі складу необоротних активів, що використовуються безпосередньо ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» та обліковуються на рахунках 10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи», 15 «Капітальні інвестиції», до складу майна в оренді необхідно здійснювати переоцінку.

Для обліку амортизації майна в оренді пропонується ввести субрахунок 136 «Амортизація необоротних матеріальних активів в оренді», передбачивши систему аналітичних субрахунків, аналогічних субрахунку 185 «Необоротні матеріальні активи в оренді». Суми накопиченої амортизації об'єктів при передачі їх в оренду слід переводити з інших субрахунків рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» у кредит субрахунку 136.

Після закінчення терміну оренди буде відображено зворотне переведення об'єкта та його амортизації з однієї аналітичної групи в іншу.

Для ефективної організації аналітичного обліку об'єктів, прийнятих в оренду, на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» до рахунку 01 пропонуємо також застосування системи субрахунків, аналогічних до рахунків 10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи» та 15 «Капітальні інвестиції».

Крім того, аналітичний облік орендованих необоротних активів повинний вестися як за кожним об'єктом, так і за напрямом використання. Адже залежно від напрямку використання визначається вид витрат, до якого будуть належати нараховані орендні платежі, витрати на утримання об'єктів та ін. Наприклад, для позначення напрямку використання можна застосувати шифр того рахунку, на який буде віднесено орендний платіж за об'єкт, приєднавши його до основного коду. Таким чином, обліковий код об'єкта міститиме максимум необхідної інформації про нього. Проте така деталізація доцільна лише при значній кількості об'єктів, одержаних в оренду, та при автоматизації накопичення інформації.

Враховуючи що послуги з надання в оренду є основною діяльністю ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», то дохід від отриманого орендного платежу доцільно відображати на субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт, послуг» з поміткою «Передача майна орендарю», а витрати накопичувати на рахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг», як це і передбачено Інструкцією до застосування Плану рахунків.

Щодо обліку доходів та витрат від операційної оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», вважаємо цілком обґрунтованим віднесення їх до операційних витрат.

- 2) Внесення змін до процедур оформлення договорів на операції оренди

З нашої точки зору, договори з операційної оренди на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» потребують вдосконалення та встановлення

чітко визначеного переліку істотних умов. Це дасть змогу уникнути розбіжностей та невизначеностей при обліку орендних операцій та правовому врегулюванні відносин між сторонами договору. З метою удосконалення первинного обліку орендних операцій, на наш погляд, перелік істотних умов договір зі здачі приміщень в операційну оренду має містити таку інформацію:

- назви та адреси сторін;
- форма та термін сплати платежів;
- відсоткова ставка; права та обов'язки сторін;
- якісні характеристики предмета договору фінансового лізингу;
- умови сублізингу;
- страхова інформація.

Фінансовий облік орендних операцій у контексті удосконалення законодавчої бази з метою поліпшення умов обліку на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» потребує більш глибокого вивчення. Визначення чіткого переліку істотних умов договорів операційної оренди та вдосконалення первинної документації дадуть суттєвий приріст ефективності відображення операцій оренди в обліку підприємства.

3) Проведення аудиту системи обліку на предмет коректності відображень операцій з оренди у фінансовому обліку

Аудит є одним з інструментів коригування облікової політики як в цілому по підприємству, так і у сфері організації обліку орендних операцій. На підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» протягом останніх 3-х років аудит не проводився, а тому є суттєва підозра щодо певних проблем та неточностей у організації обліку орендних операцій, достовірності відображення їх результатів у фінансовій та податковій звітності.

Організація аудиторської перевірки ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» має передбачати такі етапи:

- визначення мети та завдань аудиту системи обліку на підприємстві (у т.ч. у секторі обліку орендних операцій);

- формування інформаційного забезпечення аудиту;
- планування аудиторської перевірки;
- вибір методики аудиту;
- здійснення процедур аудиту;
- формування аудиторських висновків.

Аудиторська оцінка щодо достовірного подання інформації про результати здійснення орендних операцій має включати розгляд таких аспектів:

- загального подання, структури і змісту первинної документації, що містить інформацію про орендні операції;
- подання у фінансовій звітності, включно з пов'язаними примітками, основних операцій та подій.

Основні завдання аудиту системи обліку на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» наведено на рис. 3.2:

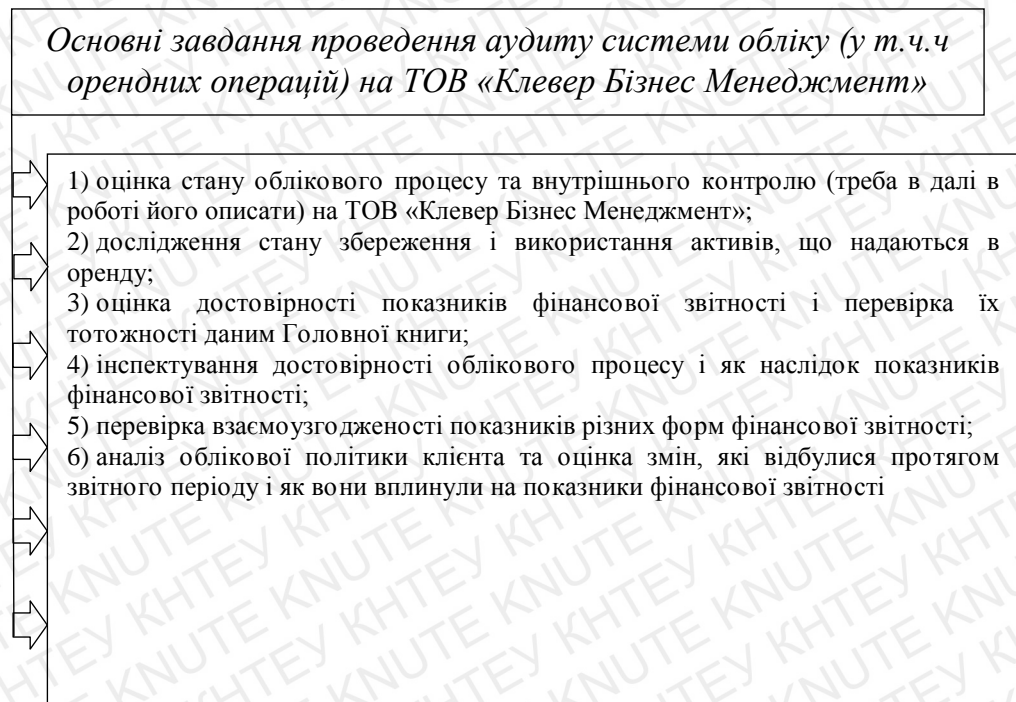

Рис. 3.2. Основні завдання аудиту системи обліку (у т.ч.ч орендних операцій) на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [авторська розробка]

Наведені на рис. 3.2 завдання надають певної конкретики проведення аудиту з позицій виявлення помилок та порушень у сфері обліку орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент».

Методику аудиту фінансової звітності на предмет коректного відображення в ній результатів операцій від орендних операцій варто також представити набором аудиторських процедур, здійснюваних у певній послідовності. Процедури представлено у вигляді таблиці та наведено у Додатку У.

Основними прийомами аудиту у ході перевірки варто визначити такі: документальна перевірка, статистичне дослідження, анкетування, тестування, аудиторська вибірка, прийоми економіко-математичних методів, підрахунок, логічна перевірка.

Варто відмітити, що у нашому випадку застосування суцільної перевірки всіх бухгалтерських записів і звітності є на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» є недоречним, адже такий спосіб проведення аудиту може зайняти багато часу. Тому з метою організації аудиту пропонуємо використати вибіркоче дослідження, оскільки воно є менш витратним та не погіршує якості аудиторської перевірки.

Документальне забезпечення стадій виконання аудиту на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» варто узагальнити у спеціальному переліку робочих документів аудитора (чек-листі). До контрольного переліку в чек-листі включаються всі робочі документи, які застосовуються під час аудиту річної фінансової звітності акціонерного товариства.

3.2. Удосконалення обліку орендних операцій в умовах використання сучасних інформаційних технологій

Підприємство ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» здійснює облік витрат операційної діяльності в програмі 1С: Підприємство 8.2. Для організації автоматизованого обліку орендних операцій підприємством використовується версія конфігурації програми «Послуги».

Вигляд електронного документи, що відображає операцію з нарахування доходів від здачі приміщення в оренду, наведено на рис. 3.3 у додатку Ф.

На закладці «Услуги, работы» бухгалтером підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» заповнюються відомості про послуги від надання приміщень в оренду в графі «Номенклатура» (вибором з довідника Номенклатура). Відзначимо, що інформація про нарахування напослуги суми ПДВ, яка використовується при оформленні актів про надання послуг і рахунків-фактур, зберігається в елементах довідника «Номенклатура». Тому інформація про надання права користування майном бухгалтером ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» відноситься в довідник Номенклатура.

Для того щоб в документі автоматично заповнилася сума ПДВ, яка включена у вартість оренди, на закладці «Услуги» активується гіперпосилання Тип цін: «не обраний», ПДВ не включений в суму і встановлюється прапорець «Включен в сумму». При цьому в колонці ПДВ ставка ПДВ підставляється автоматично з довідника «Номенклатура» (рис. Ф.3.4).

Для реєстрації планових (бюджетних) показників надходжень від операційної оренди (від надходження орендних платежів з операційної оренди) призначений документ «Плановые назначения» (розділ «Планирование и санкционирование», команда «Плановые назначения»).

Для полегшення процедур реєстрації та коригування планових показників призначений документ «Помощник ввода плановых показателей» (розділ «Планирование и санкционирование», команда «Помощник ввода плановых показателей»). Використання документу «Помощник ввода плановых показателей» дозволяє сформувати документи виду «Плановые назначения» автоматично.

Документом «Реализация товаров и услуг» (Продажи - Реализация товаров и услуг - Реализация - Услуги (простая форма) или Товары, услуги,

комісія) відображається дохід від операцій здачі приміщень підприємством ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» в операційну оренду (рис. Ф.3.5)

На наш погляд, на підприємстві можливим є удосконалення організації обліку орендних операцій в частині посилення аналітичних засобів управлінського обліку. Наявні інструменти 1С дозволяють здійснити підключення сервісів для управлінського обліку підприємства.

Існуюча модель управлінського обліку орендних операцій може бути успішно впроваджена за умови використання спеціального програмного забезпечення. З цією метою пропонується впровадити програмний продукт OmnitackerPlatform, який дозволяє на підставі інформації, отриманої з бази даних 1С:8 підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», побудувати комплексну економіко-аналітичну модель управлінського обліку орендних операцій. Також наведене програмне забезпечення має значні можливості налаштування інтерфейсу користувача та вбудований механізм графічної звітності Dashboard. Зразок вигляду вікна даного PerformanceDashboard наведено на рис. Ф.3.6.

Особливостями OmnitackerPlatform є те, що він дає можливість:

- підключитися до бази даних з інформацією про орендні операції;
- сформувати сценарії статистичного аналізу орендних операцій;
- сформувати модель динамічних даних;
- сформувати для керівництва набір PerformanceDashboard – веб-сторінка з різноманітними сконструйованими за потрібним сценарієм таблиць, діаграм та інших об'єктів аналітики, яку можна відкрити як на ПК, так і з мобільного телефону.

Перевагою OmnitackerPlatform є його простота налаштування сценаріїв управління аналітикою. Програма містить дуже зручний інтерфейс для організації функцій управлінського обліку на підприємстві.

З метою впровадження OmnitackerPlatform для удосконалення управлінського обліку запропоновано програму завдань, яка містить перелік основних етапів робіт по формуванню технічного завдання до впровадження

програмного забезпечення. Програму заходів оформлено у вигляді таблиці та представлено у Додатку Х.

Час впровадження програмного забезпечення на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» становить чотири календарні місяці – з січня по квітень 2020 року. Кошторис впровадження інформаційної системи становить 169 тис. грн.

Висновки за розділом 3

Отже, у даному питанні було розглянуто основні напрямки удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». До них можемо віднести наступні: удосконалення методики фінансового обліку орендних операцій, внесення змін до процедур оформлення договорів на операції оренди, проведення аудиту системи обліку на предмет коректності відображень операцій з оренди у фінансовому обліку. Наведені вище заходи дозволять підвищити ефективність первинного обліку орендних операцій, удосконалити методику аналітичного фінансового обліку операцій зі здачі вільних приміщень в операційну оренду, виявити та відкоригувати помилки у організації фінансового та податкового обліку орендних операцій.

Як було зазначено, для організації автоматизованого обліку орендних операцій підприємством використовується програма 1С: Підприємство 8.2 (версія конфігурації програми «Послуги»). На наш погляд, на підприємстві можливим є удосконалення організації обліку орендних операцій в частині посилення аналітичних засобів управлінського обліку.

ВИСНОВКИ

Отже, за результатами проведеного дослідження можемо сформувати такі висновки:

1. Визначено, що в сучасних умовах оренда є одним із альтернативних методів оновлення техніко-технологічної бази підприємства. Оренда є невідемною складовою господарської діяльності будь-якого сучасного підприємства. Даний вид операцій надає можливість підприємству-орендарю отримати необхідний для його діяльності актив на певний час та за узгоджену плату, а підприємству-орендодавцю тимчасово надати в оренду активи, які він не використовує в даний час.

2. Узагальнення теоретичних і практичних підходів до розуміння економічної сутності категорії «оренда» дозволило дослідити її багатфункціональну природу. Визначення та порівняльний підхід дозволив встановити відмінності між орендою та суміжними з нею правовими інститутами, зокрема лізингом, наймом, прокатом. Для з'ясування суті оренди теоретично узагальнені класифікаційні ознаки орендних відносин.

3. Виходячи з проведеного порівняльного аналізу законодавчої бази,

було запропоновано удосконалення на законодавчому рівні розмежування орендних відносин та обліку орендних операцій. З цією метою необхідно було запропоновано розмежування у законодавчій базі понять «оренда» та «лізинг», та здійснення деталізації Плану рахунків бухгалтерського обліку, що дозволить систематизувати порядок відображення в обліку орендних операцій. Враховуючи класифікацію оренди за ПСБО14 та відповідним МСБО17 на операційну та фінансову за критерієм переходу прав власності на об'єкт орендних відносин по їх закінченню, було визначено, що ця обставина справляє суттєвий вплив на методику обліку. Тому, автором було запропоновано окреме дослідження обліку операційної і фінансової оренди з зауваженням на те, що кількість видів діяльності підприємства не повинна справляти вплив на методику обліку орендних операцій. З цих міркувань варто передбачити окремі субрахунки для обліку доходів і витрат від операційної та фінансової оренди без врахування кількості видів діяльності.

4. Визначено основні засади та особливості організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». На підприємстві немає бухгалтера у штаті – використовується бухгалтер на умовах аутсорсингу. За ведення обліку перед законом відповідає безпосередньо керівник. Облікову політику визначено у відповідному наказі. ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» веде автоматизований облік у програмі 1С. На основі вивчення основних особливостей фінансового обліку орендних операцій на прикладі підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», встановлено, що на підприємстві використовуються типова первинна документація для фіксації послуг оренди. Облік доходів від надання послуг оренди на підприємстві ведеться на рахунку 703, що відповідає встановленим рекомендаціям.

5. Досліджено особливості оподаткування операцій оренди на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» та визначено що доходи від надання послуг оренди визнаються доходами операційної діяльності. Підприємство, що надає послуги, визначає доходи за методом нарахування,

тобто виручку від реалізації робіт, послуг відображає у податковому обліку в момент складання акта чи іншого документа, оформленого відповідно до чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг.

6. Розглянуто специфіку організації обліку орендних операцій в системі управління підприємством та на основі проведеного аналізу інформаційних потоків ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» було виділено наступні їх недоліки:

- дублювання інформаційних потоків, що спричиняє надмірне інформаційне навантаження споживачів інформації та ускладнює її сприйняття і аналіз;
- відсутність релевантної інформації, пов'язана зі значними обсягами другорядних інформаційних даних, які створюють перешкоди в інформаційній системі підприємства та ускладнюють виокремлення важливої для управління інформації;
- відсутність чітко визначеної відповідальності за зміст інформаційних документів, що спричиняє низьку якість їх підготовки та, як наслідок, прийняття помилкових управлінських рішень;
- наявність зайвих ланок у системі інформаційних потоків підприємства, що збільшує тривалість руху документів від їх укладача до отримувача;
- недостатню якість формування інформаційних потоків внаслідок низької кваліфікації технічних працівників, а також технічних помилок.

7. Запропоновано основні напрямки удосконалення обліку та оподаткування орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», зокрема: удосконалення методики фінансового обліку орендних операцій, внесення змін до процедур оформлення договорів на операції оренди, проведення аудиту системи обліку на предмет коректності відображень операцій з оренди у фінансовому обліку.

8. Було визначено основні особливості автоматизації обліку орендних операцій на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». На наш погляд, на підприємстві можливим є удосконалення організації обліку орендних операцій в частині посилення аналітичних засобів управлінського обліку. Наявні інструменти 1С дозволяють здійснити підключення сервісів для управлінського обліку підприємства. Існуюча модель управлінського обліку орендних операцій може бути успішно впроваджена за умови використання спеціального програмного забезпечення. З цією метою було запропоновано впровадження програмного продукту OmnitackerPlatform, який дозволить на підставі інформації, отримуваної з бази даних 1С:8 підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», побудувати комплексну економіко–аналітичну модель управлінського обліку орендних операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безручук С.В. Договір про надання послуг з бухгалтерського обліку: проблеми формування змісту / С.В. Безручук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2016. - №3. – 182-186
2. Бистровська О. Облік у бізнесі: обираємо метод / О. Бистровська // УТЕКА, 2018. - № 8. - URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennyye-operacii-9-uchet-v-restorannom-biznese-vybiraem-metod>
3. Білоусова І. Проблеми впровадження системи фінансового обліку контролю на підприємствах з використанням сучасних програмних продуктів / І. Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. - 2014. - №5. – С.30-34
4. Братчук Л.М. Облік орендних операцій в сільськогосподарських підприємствах: Автореф. дис.канд. екон. наук: 08.06.04 / Л.М. Братчук ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. — К., 2005. — 21 с.
5. Брік С.В. Особливості фінансового обліку та аудиту деяких нестандартних операцій / С.В. Брік // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. - 2017. - №12. – С. 175-179
6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закладів. – 6-те вид., доп. і перероб / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2013. – с. 321
7. Верига Ю. А. Особливості фінансового обліку витрат в господарських підприємствах споживчої кооперації / Ю. А. Верша., Н. В. Фірсова // Фінанси, облік і аудит: зб. наук, праць / відп. ред. В. Г. Лінник. - К.: КНЕУ. - 2012. - С. 105-112.
8. Герасименко, Т. О. Аналіз господарської діяльності [Текст]: навч. посіб. / Герасименко Т. О., Мазуренко О. М. Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. - 318 с.

9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV - URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
10. Голов С.Ф., та ін. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: Практ. Посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2013. – с. 289
11. Джусь В.В. Бухгалтерський облік орендних операцій в сучасних умовах / В.В. Джусь // Електронний архів ЖДТУ, 2016. – URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/6241;jsessionid=0486C965EBB28BE15FC1DBE81E78A54B>
12. Дроздова О.Г. Особливості організації та здійснення внутрішнього контролю на комісійних господарських підприємствах / О.Г. Дроздова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2012. - №4 – URL: <file:///C:/Users/CBM/Downloads/36448-83339-1-PB.pdf>
13. Загородній А.Г., та ін. Фінансовий словник. - 4-те вид., випр. та доп. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. - К.: Т-во "Знання", КОО; Львів: Вид-во Львів, банк, ін-ту НБУ, 2013. – 427с.
14. Іллюхіна Н.П. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на підприємствах / Н.П. Іллюхіна // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2014. - № 2 (53). – С. 61-64
15. Інструкція застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 // Затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.2008 р. – URL: rada.gov.ua
16. Карпенко Є.А. Облік доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами / Є.А. Карпенко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, 2018. - №17. – С. 440-445
17. Кафка С. М. Облік лізингових (орендних) операцій / Кафка С. М. // Наукові записки НаУКМА. Економічні науки. - 2017. - Т. 2, вип. 1. - С. 60-68.
18. Квартальна декларація з податку на прибуток 2018: заповнення основної частини // Податкова звітність – URL:

<https://www.golovbukh.ua/article/7183-deklaratsiya-z-podatku-na-pributok-za-kvartal-2018-roku-zapovnennya-osnovno-chastini>

19. Кислий В.М. Логістика: теорія та практика: навч. посіб. / В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.

20. Конституція України, Верховна Рада (ВР) України 28.06.96 р.- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/stru>

21. Коба О. В. Облік орендних операцій / О. В. Коба, С. О. Катькало, А. І. Павленко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2016. - Вип. 17. - С. 164-168.

22. Кулаковська Л.П. Організація та методика аудиту / Л.П. Кулаковська / URL: <http://pidruchniki.ws/13331222/buhgalterskiy.oblik.ta.audit/vnutrishniy.kontrol.sut.klasifikatsiya.obyekt.subyekt>

23. Левицька С. О. Звітність підприємств : підручник / С. О. Левицька, Я. В. Лебедзевич, О. О. Осадка. — Острог : НУ "Острозька академія", 2012. — 230 с

24. Литвин М.И. Применение матричных балансов для оценки финансового состояния предприятия / М.И. Литвин // Финансы. - 2013. - №3 - с. 34-39

25. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФО 15 / Н.О. Лоханова // Інвестиції: практика та досвід, 2014. - № 21. - С. 38–41.

26. Марценюк Р.А. Облік доходів від надання послуг: теоретико-організаційний аспект / Р.А. Марценюк, Ф.Ф. Макарук // Вісник ЖТУ, 2018. - №1. – URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/241.pdf>

27. Масленніков Є. І. Управління орендними операціями та їх облік на підприємствах машинобудування / Є. І. Масленніков, О. В. Побережець, К. В. Іванова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Економічна. - 2011. - № 970. - С. 276-282

28. Маценко Л.Ф. Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФО 15 «Виручка за контрактами із замовниками» / Л.Ф. Маценко // Економіка і суспільство. - 2017. - №12. – С. 701-706

29. Міжнародний стандарт фінансового обліку 18 «Виручка. Приклади застосування» - URL: <http://www.ifrs.org.ua/msfo-ias-18-vy-ruchka-primery-primeneniya/>

30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 (МСБО 17). Оренда - URL: https://mof.gov.ua/uk/307-international_financial_reporting_standards_archive

31. Міжнародний стандарт фінансового обліку 15 «Дохід від договорів з клієнтами»: Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності (International Accounting Standards Board, IASB), дійсний від 01 січня 2018 - URL: <http://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine.article/FZ000636>

32. Міжнародний стандарт фінансового обліку 16 «Аренда»: Електронне видання Вісник МСФО - URL: http://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00123

33. Ніколенко Н.В. Облік та аналіз орендних операцій на підприємствах торгівлі : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / Н.В. Ніколенко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ, 2015. – 22 с.

34. Новікова І. Програмне та інформаційне забезпечення системи планування / І. Новікова // Актуальні проблеми економіки. - 2012. - № 9. - С. 45-48

35. Обиход К. О. Облік доходів від надання послуг науковими установами / К. О. Обиход // Економічний вісник університету. - 2016. - Вип. 28(1). - С. 61-67.

36. Озеран В. О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку / В. О. Озеран, Т. В. Попітіч // Торгівля, комерція, підприємництво. - 2014. - Вип. 16. - С. 92-98.

37. Офіційний сайт Державної служби статистики України - URL: www.ukrstat.gov.ua

38. Перчук О В. Особливості обліку доходів комунальних підприємств теплових мереж / О В. Перчук // Молодий вчений. - 2015. - № 9(2). - С. 8-12
39. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // Мінфін України; Наказ, План від 09.12.2011 № 1591 – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
40. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Затверджений ВРУ від 2010 р., зі змінами та доповненнями – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
41. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні // Закон України від 16.07.99 р. №996-XIV – URL: rada.gov.ua
42. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг // Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>
43. Про затвердження Інструкції про облік роздрібного товарообороту і реалізації товарів // Наказ КМУ N 389 від 28.12.96 – URL: rada.gov.ua
44. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Вимоги до фінансової звітності» // Мінфін України; Наказ, Положення від 12.04.2013р. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
45. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
46. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 "Оренда": Мінфін України; Наказ, Положення від 28.07.2000 № 181 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>
47. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Мінфін України; Наказ, Положення від 29.11.1999 № 290, поточна редакція від 27.06.2013р. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

48. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів: Мінфін України; Наказ, Рекомендації від 30.09.2003 № 561 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03>

49. Столяр Л.Г. Організація внутрішнього контролю / Л.Г. Столяр // Фінанси України. – 2014. - №8. – С. 62-68

50. Сухарева Л., та ін. Проблеми адаптації і передумови організації контролінгу у вітчизняній теорії та практиці / Л. Сухарева, С. Петренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - №8. – С. 32-36.

51. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський та фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. Зал / Н.М. Ткаченко. – К.: А.С.К., 2013 – с. 522

52. Цигилик І.І., та ін. В. Організація обліку доходів від реалізації / І.І. Цигилик, О.І. Мозіль, Н.В. Кірдякіна // Актуальні проблеми економіки. - 2014. – №3(45), - С. 117-121с.

53. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

54. Чабанова Н.В., та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К.: Видавн. Цетр «Академія», 2011 – с. 416

ДОДАТКИ

Додаток А

Наявність і стан основних засобів за видами економічної діяльності (КВЕД-2010) за 2014 рік

	У фактичних цінах на кінець року, млн. грн.	Ступінь зносу, у %	
	первісна (переоцінена) вартість	залишкова вартість	
Усього¹	13752117	2274922	83,5
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	171392	104936	38,8
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	167283	103034	38,4
Лісове господарство та лісозаготівлі	3294	1497	54,5
Рибне господарство	815	405	50,2
Промисловість	1937821	769518	60,3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	362722	125714	65,3
Переробна промисловість	756277	325762	56,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	758886	292657	61,4
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	59936	25385	57,6
Будівництво	64352	29335	54,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	125507	78697	37,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	9752902	204925	97,9
Тимчасове розміщування й організація харчування	27276	17478	35,9
Інформація та телекомунікації	69440	29551	57,4
Фінансова та страхова діяльність	49718	30578	38,5
Операції з нерухомим майном	533328	340339	36,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	29626	12214	58,8

Продовження Додатку А

Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	333493	152732	54,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	389	211	45,9
Освіта	3117	1713	45
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	11124	6230	44
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	23038	15946	30,8
Надання інших видів послуг	1822	1143	37,3

¹ Включаючи вартість земельних ділянок, інвестиційної нерухомості, тварин (які використовуються в іншій, ніж сільськогосподарська діяльність) та вартість основних засобів бюджетних установ (головних розпорядників бюджетних коштів), що не розподіляються за видами економічної діяльності. Не включено вартість основних засобів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Додаток А.1

**Наявність і стан основних засобів за видами економічної діяльності
(КВЕД- 2010) за 2015 рік**

	У фактичних цінах на кінець року, млн.грн		Ступінь зносу, у %
	первісна (переоцінена) вартість	залишкова вартість	
Усього^{1,2}	7641357	3047839	60,1
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	210169	128516	38,9
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	205575	126260	38,6
Лісове господарство та лісозаготівлі	3793	1895	50
Рибне господарство	801	361	54,9
Промисловість	3842517	889183	76,9
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	379055	159443	57,9
Переробна промисловість	1656971	400706	75,8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1736058	302267	82,6
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	70433	26767	62
Будівництво	62090	29157	53
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	135378	74805	44,7
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1418312	684928	51,7
Тимчасове розміщування й організація харчування	27985	18014	35,6
Інформація та телекомунікації	76546	32230	57,9
Фінансова та страхова діяльність	51238	29785	41,9
Операції з нерухомим майном	666855	415457	37,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	31347	13376	57,3

Продовження додатку А.1

Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	407506	183148	55,1
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	581	290	50,1
Освіта	3117	1697	45,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	12912	7239	43,9
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	23581	15977	32,2
Надання інших видів послуг	2110	1169	44,6

¹Включаючи вартість земельних ділянок, інвестиційної нерухомості, тварин (які використовуються в іншій, ніж сільськогосподарська діяльність) та вартість основних засобів бюджетних установ (головних розпорядників бюджетних коштів), що не розподіляються за видами економічної діяльності. Не включено вартість основних засобів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

²Враховано зміни, що відбулись у зв'язку із прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2014 № 200 "Про утворення публічного акціонерного товариства "Українська залізниця" у частині передачі/надходження та оцінки основних засобів.

Додаток А.2

**Наявність і стан основних засобів за видами економічної діяльності
(КВЕД-2010) за 2016 рік**

	У фактичних цінах на кінець року, млн.грн.		Ступінь зносу, у %
	первісна (переоцінена) вартість	залишкова вартість	
Усього¹	8177408	3428908	58,1
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	270467	169711	37,3
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	264859	167023	36,9
Лісове господарство та лісозаготівлі	4513	2246	50,2
Рибне господарство	1095	442	59,6
Промисловість	3072954	939965	69,4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	410018	186092	54,6
Переробна промисловість	1792101	422354	76,4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	796558	302198	62,1
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	74277	29321	60,5
Будівництво	72810	46627	36,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	175422	106558	39,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1562079	772139	50,6
Тимчасове розміщування й організація харчування	29772	17287	41,9
Інформація та телекомунікації	94243	41878	55,6
Фінансова та страхова діяльність	70977	43215	39,1
Операції з нерухомим майном	804040	435769	45,8
Професійна, наукова та технічна діяльність	38671	18582	51,9

Закінчення додатку А.2

Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1173933	232443	80,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	615	250	59,4
Освіта	3596	2059	42,7
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	21245	9905	53,4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	20901	12713	39,2
Надання інших видів послуг	2775	1523	45,1

¹Включаючи вартість земельних ділянок, інвестиційної нерухомості, тварин (які використовуються в іншій, ніж сільськогосподарська діяльність) та вартість основних засобів бюджетних установ (головних розпорядників бюджетних коштів), що не розподіляються за видами економічної діяльності. Не включено вартість основних засобів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Додаток Б

Основні відмінності між поняттями «Оренда» та «Лізинг»

Предмет порівняння 1	Оренда 2	Лізинг 3
Кількість основних учасників у відносинах	Два – Орендодавець та орендар	Зазвичай три – лізингодавець, продавець лізингового майна (предмета лізингу) та лізингоодержувач. В окремих випадках (повторний лізинг) можливо два – лізингодавець та лізингоодержувач.
Предмет договору	Предметом договору оренди може бути майно, яке не споживається, яке визначене індивідуальними прикметами, за винятком випадків, коли законами встановлена пряма заборона оренди майна	Предметом договору лізингу може бути майно, яке не споживається, яке визначене індивідуальними прикметами і віднесене, згідно із законодавством, до основних засобів. Не можуть бути предметом лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти, цілісні майнові комплекси підприємств та їх відмежовані структурні підрозділи
Характер відносин	Відносини майнового найму	Відносини купівлі-продажу, майнового найму, постачання, кредиту
Право власності на предмет договору	Власність орендодавця	На момент підписання договору фінансового лізингу зазвичай власність продавця (постачальника) лізингового майна, а при повторному лізингу – завжди власність лізингодавця
Відповідальність за виявлені недоліки предмета договору	Несе орендодавець	Несе продавець предмета лізингу, якщо продавець обрав лізингоодержувач, а якщо лізингодавець сам обрав продавця предмета лізингу, – то взаємно продавець цього майна та лізингодавець

Джерело: [узагальнено автором на основі [17, с. 61]]

Додаток В

Зміст поняття «оренда» та специфічні відмінності за законодавчими і нормативними актами

Джерело	Зміст поняття «оренда»	Відмінні риси
1	2	3
П(С)БО «Оренда» [46]	14 Оренда - угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.	Об'єктами оренди визнаються необоротні активи Фінансова оренда - оренда, яка передбачає передачу орендарю всіх ризиків і вигод, пов'язаних з правом користування і володіння активом. 3. Операційна оренда - оренда інша, ніж фінансова.
МСБО 17 [30]	Оренда - це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу	Об'єктом оренди є як необоротні, так і оборотні активи Фінансова оренда - це оренда, за якою передаються в основному всі ризики та винагород щодо володіння активом. Право власності може з часом передаватися або не передаватися.
Податковий кодекс України [40]	Лізингова (орендна) операція - господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк.	Об'єктом лізингу є основні засоби. Фінансовий лізинг (оренда) - господарська операція, що здійснюється фізичною або юридичною особою і передбачає передачу орендарю майна, яке є основним засобом і придбане або виготовлене орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу. Лізингові операції включають фінансовий лізинг, оперативний лізинг, зворотній лізинг, оренду житлових приміщень, оренду житлових приміщень з викупом
Господарський кодекс України [9].	За договором оренди одна сторона (орендодавець) передає другій стороні (орендареві) за плату на певний строк у користування майно для здійснення господарської діяльності.	Об'єктом оренди можуть бути: державні та комунальні підприємства або їх структурні підрозділи як цілісні майнові комплекси, тобто господарські об'єкти із завершеним циклом виробництва продукції (робіт, послуг), відокремленою земельною ділянкою, на якій розміщений об'єкт, та автономними інженерними комунікаціями і системою енергопостачання; нерухоме майно (будівлі, споруди, приміщення); інше окреме індивідуально визначене майно виробничо-технічного призначення, що

		належить суб'єктам господарювання.
--	--	------------------------------------

Продовження додатку В

1	2	3
		Лізинг - це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна
Цивільний кодекс України [53]	За договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов'язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк.	1. Предметом договору найму може бути річ, яка визначена індивідуальними ознаками і яка зберігає свій первісний вигляд при неодноразовому використанні (неспоживча річ).

Джерело: [складено автором на основі: [9,30,40,46,53]]

Додаток Г

Порівняльна характеристика операційної оренди і лізинга

№	Операційна оренда	Операційний лізинг
I.	Спільні риси:	
1.	Рух майна та призначення. Супроводжуються передачею майна від одного суб'єкта іншому. Операційна оренда та лізинг – це надання фізичною або юридичною особою у тимчасове використання майна іншій фізичній або юридичній особі.	Рух майна та призначення. Супроводжуються передачею майна від одного суб'єкта іншому. Операційна оренда та лізинг – це надання фізичною або юридичною особою у тимчасове використання майна іншій фізичній або юридичній особі.
2.	Однакові види за окупністю майна.	Однакові види за окупністю майна.
3.	Платність і терміновість. Операційна оренда – це надання фізичною або юридичною особою у тимчасове використання майна іншим фізичним або юридичним особам за визначену плату на певний термін.	Платність і терміновість. Операційний лізинг – це надання фізичною або юридичною особою у тимчасове використання майна іншим фізичним або юридичним особам за визначену плату на певний термін.
II.	Специфічні риси:	
1.	Об'єкти. <i>Об'єктами операційної оренди можуть бути цілісні майнові комплекси підприємств, їх структурні підрозділи, нерухоме майно (будівлі, споруди, приміщення), майно, яке не увійшло у статутні фонди господарських суспільств.</i>	<i>Об'єктами операційного лізингу можуть бути будь-яке рухоме і нерухоме майно, яке може бути віднесено до основних фондів підприємства згідно із законодавством, в тому числі продукція, виготовлена державними підприємствами. В лізинг не можуть передаватися земельні ділянки та природні комплекси.</i>
2.	Цілі використання об'єктів. Комерційні та некомерційні.	Виключно комерційні.
3.	Суб'єкти. <i>Суб'єктів операційної оренди два:</i> - орендодавець – юридична особа, яка передає право користування майном на визначений термін за певну плату; - орендар – фізична або юридична особа, яка отримує право користування предметом оренди.	<i>Суб'єктів операційного лізингу три:</i> - лізингодавець - юридична особа, яка передає право володіння та користування предметом лізингу лізингоодержувачу; - лізингоодержувач - фізична або юридична особа, яка отримує право володіння та користування предметом лізингу від лізингодавця; - продавець - фізична або юридична особа, в якій лізингодавець набуває річ, що в наступному буде передана як предмет лізингу лізингоодержувачу.

Джерело: [складено автором на основі: [9,40,53]]

Додаток Д

Огляд спеціальної літератури з питань обліку та оподаткування операцій з оренди

№ з/п	Джерело	Проблемні питання	Використання в роботі для удосконалення обліку, аналізу і аудиту
1	2	3	4
1.	Безручук С.В. Договір про надання послуг з бухгалтерського обліку: проблеми формування змісту / С.В. Безручук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2016. - №3. - 182-186 [1]	Висвітлено стадії договірного процесу, основні вимоги та умови укладання договорів про надання послуг з бухгалтерського обліку	2 розділ
2.	Бистровська О. Облік у бізнесі: обираємо метод / О. Бистровська // УТЕКА, 2018. - № 8. [2]	Особливості обліку в бізнесі	2 розділ
3.	Білоусова І. Проблеми впровадження системи фінансового обліку контролю на підприємствах з використанням сучасних програмних продуктів / І. Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. - 2014. - №5. - С.30-34 [3]	Розглянуто питання вдосконалення системи обліку за допомогою використання сучасних програмних продуктів	3 розділ
4.	Братчук Л.М. Облік орендних операцій в сільськогосподарських підприємствах: Автореф. дис.канд. екон. наук: 08.06.04 / Л.М. Братчук ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. — К., 2005. — 21 с. [4]	Специфіка обліку орендних операцій на підприємствах	1 розділ
5.	Брік С.В. Особливості фінансового обліку та аудиту деяких нестандартних операцій / С.В. Брік // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. - 2017. - №12. - С. 175-179 [5]	Висвітлено питання фінансового обліку та аудиту специфічних операцій (зокрема оренди)	2 розділ
6.	Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закладів. - 6-те вид., доп. і перероб / Ф.Ф. Бутинець. - Житомир: ПП «Рута», 2013. - с. 321 [6]	Особливості визначення поняття оренди	1 розділ
7.	Верига Ю. А. Особливості фінансового обліку витрат в господарських підприємствах споживчої кооперації / Ю. А. Верша.,	Особливості фінансового обліку витрат на підприємствах	2 розділ

Продовження додатку Д

1	2	3	4
	Н. В. Фірсова // Фінанси, облік і аудит: зб. наук, праць / відп. ред. В. Г. Лінник. - К.: КНЕУ. - 2012. - С. 105-112. [7]		
8.	Герасименко, Т. О. Аналіз господарської діяльності [Текст] : навч. посіб. / Герасименко Т. О., Мазуренко О. М. ; Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. - 318 с. [8]	Питання надання орендних послуг підприємствами	2 розділ
9.	Голов С.Ф., та ін. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: Практ. Посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко.. – К.: Лібра, 2013. – с. 289 [10]	Особливості застосування міжнародних стандартів	1 розділ
10.	Джусь В.В. Бухгалтерський облік орендних операцій в сучасних умовах / В.В. Джусь // Електронний архів ЖДТУ, 2016[11]	Висвітлення недосконалої правової бази та проблеми визначення поняття оренди	1 розділ
11.	Дроздова О.Г. Особливості організації та здійснення внутрішнього контролю на комісійних господарських підприємствах / О.Г. Дроздова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2012. - №4 [12]	Специфічні питання запровадження системи внутрішнього контролю орендних операцій	3 розділ
12.	Загородній А.Г., та ін. Фінансовий словник. - 4-те вид., випр. та доп. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. - К.: Т-во "Знання", КОО; Львів: Вид-во Львів, банк, ін-ту НБУ, 2013. – 427с [13]	Тлумачення термінів «оренда» та «лізинг»	1 розділ
13.	Іллюхіна Н.П. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на підприємствах / Н.П. Іллюхіна // Вісник соціально-економ. досліджень - 2014. - № 2 (53). – С. 61-64 [14]	Особливості обліку доходів від операцій з оренди	2 розділ
14.	Карпенко Є.А. Облік доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами / Є.А. Карпенко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, 2018. - №17. – С. 440-445 [16]	Питання обліку доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами	2 розділ
15.	Кафка С. М. Облік лізингових	Порівняльний	1 розділ

	(орендних) операцій / Кафка С. М. / Наукові записки НаУКМА. [17]	аналізмісту категорій «оренда» та «лізинг»	
--	--	--	--

Продовження додатку Д

1	2	3	4
16.	Кислий В.М. Логістика: теорія та практика: навч. посіб. / В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с. [19]	Особливості впровадження управлінського обліку	2 розділ
17.	Коба О. В. Облік орендних операцій / О. В. Коба, С. О. Катькало, А. І. Павленко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2016. - Вип. 17. - С. 164-168. [21]	Питання розмежування понять «оренда» та «лізинг»	1 розділ
18.	Кулаковська Л.П. Організація та методика аудиту / Л.П. Кулаковська / [22]	Проблеми організації аудиту	3 розділ
19.	Левицька С. О. Звітність підприємств : підручник / С. О. Левицька, Я. В. Лебедзевич, О. О. Осадка. — Острог : НУ "Острозька академія", 2012. — 230 с. [23]	Питання формування фінансової звітності для розкриття інформації за орендними операціями	2 розділ
20.	Литвин М.И. Применение матричных балансов для оценки финансового состояния предприятия / М.И. Литвин // Финансы. - 2013. - №3 - с. 34-39 [24]	Питання оцінки фінансового стану підприємства	2 розділ
21.	Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФО 15 / Н.О. Лоханова // Інвестиції: практика та досвід, 2014. - № 21. - С. 38–41. [25]	Питання визнання виручки міжнародними стандартами за	2 розділ
22.	Марценюк Р.А. Облік доходів від надання послуг: теоретико-організаційних аспект / Р.А. Марценюк, Ф.Ф. Макарук // Вісник ЖТУ, 2018. - №1 [26]	Особливості обліку доходів від надання послуг з оренди	2 розділ
23.	Масленников Є. І. Управління орендними операціями та їх облік на підприємствах машинобудування / Є. І. Масленников, О. В. Побережець, К. В. Іванова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Економічна. - 2011. - № 970. - С. 276-282 [27]	Питання управління орендними операціями	3 розділ
24.	Маценко Л.Ф. Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФО 15 «Виручка за контрактами із замовниками» / Л.Ф.	Питання впливу міжнародних стандартів на облік доходів	2 розділ

Маценко // Економіка і суспільство. - 2017. - №12. – С. 701-706 [28]		
--	--	--

Закінчення додатку Д

1	2	3	4
25.	Ніколенко Н.В. Облік та аналіз орендних операцій на підприємствах торгівлі : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / Н.В. Ніколенко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ, 2015. – 22 с. [33]	Висвітлення недосконалої правової бази та проблеми визначення поняття оренди	1 розділ
26.	Новікова І. Програмне та інформаційне забезпечення системи планування / І. Новікова // Актуальні проблеми економіки. - 2012. - № 9. - С. 45-48 [34]	Питання вдосконалення системи планування на підприємстві	3 розділ
27.	Обиход К. О. Облік доходів від надання послуг науковими установами / К. О. Обиход // Економічний вісник університету. - 2016. - Вип. 28(1). - С. 61-67 [35]	Питання обліку доходів від надання послуг	2 розділ
28.	Озеран В. О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку / В. О. Озеран, Т. В. Попітїч // Торгівля, комерція, підприємництво. - 2014. - Вип. 16. - С. 92-98 [36]	Особливості нормативно-правового регулювання операцій з оренди	1 розділ
29.	Столяр Л.Г. Організація внутрішнього контролю / Л.Г. Столяр // Фінанси України. – 2014. - №8. – С. 62-68 [49]	Питання внутрішнього контролю орендних операцій	2 розділ
30.	Сухарева Л., та ін. Проблеми адаптації і передумови організації контролінгу у вітчизняній теорії та практиці / Л. Сухарева, С. Петренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - №8. – С. 32-36 [50]	Особливості контролю ведення орендних операцій	2 розділ
31.	Ткаченко А. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський та фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. Зал / Н.М. Ткаченко. – К.: А.С.К., 2013 – с. 522 [51]	Питання методології бухгалтерського обліку орендних операцій	1 розділ
32.	Цигилик І.І., та ін. В. Організація обліку доходів від реалізації / І.І. Цигилик, О.І. Мозіль, Н.В. Кірдякіна // Актуальні проблеми економіки. - 2014. – №3(45), - С. 117-121с. [52]	Особливості обліку доходів від операцій з оренди	2 розділ
33.	Чабанова Н.В., та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К.:	Питання провадження господарської діяльності	2 розділ

Видавн. Цетр «Академія», 2011 – с.
416 [54]

Додаток Е

Характеристика діючої нормативно - правової бази з обліку та оподаткування орендних операцій

№ з/п	Нормативний документ	Проблемні питання	При розкритті яких методів в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV[9]	Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності	Абстрактно-логічний
2.	Інструкція застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 [15]	Питання висвітлення обліку	Абстрактно-логічний
3.	Конституція України, Верховна Рада (ВР) України 28.06.96 р. [20]	Право здійснення господарської діяльності	Абстрактно-логічний
4.	Міжнародний стандарт фінансового обліку 18 «Виручка. Приклади застосування» [29]	Питання обліку виручки	Вибірковий
5.	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 (МСБО 17) [30]	Визначення облікових політик до угод про оренду	Вибірковий
6.	Міжнародний стандарт фінансового обліку 15 «Дохід від договорів з клієнтами»: Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності (International Accounting Standards Board, IASB), дійсний від 01 січня 2018 [31]	Визначення та облік доходів	Вибірковий
7.	Міжнародний стандарт фінансового обліку 16 «Аренда»: Електронне видання Вісник МСФО [32]	Зміни при визначенні операцій з оренди	Абстрактно-логічний
8.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // Мінфін України; Наказ, План від 09.12.2011 № 1591 [39]	Питання висвітлення обліку	Абстрактно-логічний
9.	Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI [40]	Питання оподаткування операцій з оренди	Абстрактно-

			логічний
10.	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні // Закон України від 16.07.99 р. №996-XIV [41]	Загальні питання здійснення бухгалтерського обліку підприємств	Абстрактно-логічний

Продовження додатку Е

1	2	3	4
11.	Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг // Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР [42]	Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій	Вибірковий
12.	Про затвердження Інструкції про облік роздрібного товарообороту і реалізації товарів // Наказ КМУ N 389 від 28.12.96 [43]	Питання обліку реалізації	Вибірковий
13.	Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Вимоги до фінансової звітності» Наказ, Положення від 12.04.2013р. [44]	Особливості складання звітності	Абстрактно-логічний
14.	Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92 [45]	Питання обліку основних засобів	Абстрактно-логічний
15.	Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 "Оренда": Мінфін України; Наказ, Положення від 28.07.2000 № 181 [46]	Питання обліку операцій з оренди	Абстрактно-логічний
16.	Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Мінфін України; Наказ, Положення від 29.11.1999 № 290, поточна редакція від 27.06.2013р. [47]	Особливості визнання доходів від операцій з оренди	Абстрактно-логічний
17.	Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів: Мінфін України; Наказ, Рекомен. від 30.09.2003 № 561[48]	Особливості обліку основних засобів	Абстрактно-логічний
18.	Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003№ 435-IV[53]	Принципи здійснення операцій з майнового найму	Абстрактно-логічний

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підприємство територіально знаходиться у м. Бровари, однак здійснює свою діяльність по всій території України. Організаційну структуру підприємства наведено на рис. Ж.1.2

Рис. Ж.1.2 Організаційна структура ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [складено автором на основі додатку II]

З рис. Ж.1.2 можемо бачити, що організаційна структура підприємства сформована за лінійним принципом. Керівником підприємства є директор, який виконує основні функції бізнес-адміністрування. Заступник директора виконує адміністративно-господарські функції. У період відсутності директора він також виконує частину його обов'язків.

Наведемо характеристику основних показників фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства. З цією метою було використано інформацію з річної фінансової звітності підприємства за 2014-2018 рр. Приклади фінансових звітів наведено у Додатку 3.

Динаміку показників доходів, витрат та фінансових результатів досліджуваного підприємства наведено у табл. Ж.1.1

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.1.1

Динаміка доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ «Клевер
Бізнес Менеджмент»

Показники	Роки					Відхилення за 2014- 2015 рр.		Відхилення за 2015- 2016 рр.		Відхилення за 2016- 2017 рр.		Відхилення за 2017- 2018 рр.	
	2014	2015	2016	2017	2018	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	17425	19148	20123	18298	26088	1723	9,9	975	5,1	-1825	-9,1	7790	42,6
Інші операційні доходи	808	1520	789	692	594	712	88,1	-731	-48,1	-97	-12,3	-98	-14,2
Інші доходи	18	23	31	42	54	5	27,8	8	34,8	11	35,5	12	28,6
Разом доходи	18251	20691	20943	19032	26736	2440	13,4	252	1,2	-1911	-9,1	7704	40,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	14491	15915	14752	15123	18204	1424	9,8	-1163	-7,3	371	2,5	3081	20,4
Інші операційні витрати	902	1525	1103	501	452	623	69,1	-422	-27,7	-601	-54,5	-49	-9,8
Інші витрати	20	23	43	30	41	3	14,8	20	87,6	-13	-29,8	11	35,1
Разом витрати	15413	17463	15898	15654	18697	2050	13,3	-1565	-9,0	-243	-1,5	3043	19,4
Фінансовий результат до оподаткування	2838	3228	5045	3378	8039	390	13,8	1817	56,3	-1668	-33,1	4661	138,0
Податок на прибуток	511	581	908	608	1447	70	13,8	327	56,3	-300	-33,1	839	138,0
Чистий прибуток (збиток)	2327	2647	4137	2770	6592	320	13,8	1490	56,3	-1368	-33,1	3822	138,0

Джерело: [складено автором на основі додатку 3]

Як свідчать дані табл. Ж.1.1, обсяги чистого доходу підприємства збільшились на 8663 тис. грн. (+50%) у період з 2014 по 2018 рр., а у 2018 році проти рівня з 2017-го року відбулося зростання чистого доходу підприємства на 7790 тис. грн. (42,6%). Обсяги чистого прибутку підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» у період з 2014 по 2018 роки зріс на 4265 тис. грн. (+183%). Зростання чистого прибутку відбулося

за рахунок розширення обсягів діяльності. У 2018 році порівняно з 2017 роком

Продовження додатку Ж

чистий прибуток збільшився на 3822 тис. грн (138%). Зростання чистого прибутку у 2018 році порівняно з 2017 роком було зумовлено зростанням доходів та витрат, але доходи зростали швидше, порівняно з витратами.

Обсяги поточних зобов'язань мали тенденцію до скорочення.

Динаміку показників обсягу активів підприємства наведено у табл. Ж.1.2

Таблиця Ж.1.2

Динаміка обсягу активів ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» за 2014-2018 рр.

Показники	Роки					Відхилення за 2014-2015 рр.		Відхилення за 2015-2016 рр.		Відхилення за 2016-2017 рр.		Відхилення за 2017-2018 рр.	
	2014	2015	2016	2017	2018	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. Необоротні активи													
Основні засоби:	1920	1678	2250	1590	1199	-242	-12,6	572	34,1	-660	-29,3	-391	-37,2
первісна вартість	3697	3323	3966	3427	4058	-374	-10,1	643	19,4	-539	-13,6	631	18,4
знос	1777	1645	1716	1837	2859	-132	-7,4	71	4,3	121	7,1	1022	55,6
Усього за розділом I	1920	1678	2250	1590	1199	-242	-12,6	572	34,1	-660	-29,3	-391	-37,2
II. Оборотні активи													
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	263	274	268	258	245	11	4,3	-6	-2,3	-10	-3,7	-13	-4,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1	-	1	2	1	-1	-100,0	1	-	1	155,0	-1	-60,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	26	4	2	50	2	-22	-85,2	-2	-50,5	48	2531,7	-48	-96,5
Гроші та їх еквіваленти	57	7	73	39	26	-50	-87,0	66	942,9	-34	-46,6	-13	-33,3
Витрати майбутніх періодів	50	63	50	49		13	26,0	-13	-20,6	-1	-2	-49	-100,0
Інші оборотні активи	10	4	10	11	12	-6	-60,1	6	145,5	0	3,9	1	11,6
Усього за розділом II	407	352	404	409	286	-55	-13,5	52	14,9	4	1,1	-124	-30,2

Баланс	2327	2030	2654	1999	1485	-297	-12,8	625	30,8	-656	-24,7	-514	-25,7
--------	------	------	------	------	------	------	-------	-----	------	------	-------	------	-------

Джерело: [складено автором на основі додатку 3]

Продовження додатку Ж

Як свідчать дані табл. Ж.1.2, обсяг активів досліджуваного підприємства за 2014-2015 рр. скоротився на 297 тис.грн переважно за рахунок зменшення необоротних активів на 242 тис.грн та оборотних активів на 55 тис.грн. У 2015-2016 рр. зниження вартості активів було зумовлене також скороченням обсягу необоротних активів на 12,6 тис.грн та оборотних активів на 13,5 тис.грн. Рекордним було зниження обсягу активів у 2017-2018 рр. – на 514 тис.грн або на 25,7%. Зменшення відбулося переважно за рахунок скорочення вартості необоротних активів на 391 тис.грн. У структурі активів підприємства переважала частка необоротних активів, що зумовлено специфікою його діяльності (рис. Ж.1.3).

Рис. Ж.1.3. Динаміка структури активів ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» за 2014-2018 рр.

Джерело: [узагальнено автором на основі додатку 3]

Зокрема, варто відмітити, що на необоротні активи (склалися переважно з основних засобів) припадало 80-84% від загальної вартості

активів. На необоротні активи припадало відповідно 15-20% від вартості суми балансу.

Динаміку показників обсягу пасивів (капіталу) досліджуваного підприємства наведено у табл. Ж.1.3. Як свідчать дані табл. Ж.1.3, обсяг

Продовження додатку Ж

капіталу досліджуваного підприємства повністю повторював динаміку активів. Упродовж 2014-2015 рр. капітал підприємства скоротився на 297 тис.грн переважно за рахунок зменшення поточних зобов'язань на 561 тис.грн, у той же час обсяг власного капіталу збільшився на 265 тис.грн за рахунок зростання нерозподіленого прибутку на цю ж суму.

Таблиця Ж.1.3

Динаміка обсягу пасивів (капіталу) підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» за 2014-2018 рр.

Показники	Роки					Відхилення за 2014-2015 рр.		Відхилення за 2015-2016 рр.		Відхилення за 2016-2017 рр.		Відхилення за 2017-2018 рр.	
	2014	2015	2016	2017	2018	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. Власний капітал													
Зареєстрований (пайовий) капітал	112	112	112	112	112	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1408	1673	2086	1763	1345	265	18,8	414	24,7	-323	-15,5	-419	-23,8
Усього за розділом I	1520	1785	2198	1875	1457	265	17,4	414	23,2	-323	-14,7	-419	-22,3
III. Поточні зобов'язання													
товари, роботи, послуги	803	243	451	122	27	-559	-69,6	207	84,8	-329	-72,9	-95	-77,9
розрахунками з бюджетом	1	1	2	1	1	0	-7,0	1	67,5	-1	-71,6	1	163,2
Інші поточні зобов'язання	3	1	3	1	0	-2	-76,7	3	507,8	-2	-59,0	-1	-72,4
Усього за розділом III	807	245	456	124	28	-561	-69,5	210	85,6	-332	-72,8	-95	-76,7
Баланс	2327	2030	2654	1999	1485	-296	-12,7	624	30,7	-655	-24,7	-514	-25,7

Джерело: [складено автором на основі додатку 3]

У 2015-2016 рр. зниження вартості капіталу було зумовлене також скороченням обсягу поточних зобов'язань на 69,6 тис.грн. Рекордним було зниження обсягу капіталу у 2017-2018 рр. – на 514 тис.грн або на 25,7%. Зменшення відбулося переважно за рахунок скорочення вартості нерозподіленого прибутку на 419 тис.грн.

Продовження додатку Ж

Обсяг поточних зобов'язань скоротився у 2018 році порівняно з аналогічним показником 2014-го року на 854 тис.грн, або на 92%. У 2018 році проти 2017-го року обсяг поточних зобов'язань знизився на 214 тис.грн або на 74%, Скорочення поточних зобов'язань було зумовлене зміною політики фінансування активів.

У структурі пасивів підприємства переважала частка власного капіталу, що зумовлено специфікою його діяльності (рис. Ж.1.4).

Рис. Ж.1.4 Динаміка структури капіталу ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» за 2014-2018 рр.

Джерело: [узагальнено автором на основі додатку 3]

Варто відмітити, що на власний капітал (складався переважно з нерозподіленого прибутку) припадало 65-98% від загальної вартості капіталу. На поточні зобов'язання припадало відповідно 2-35% від вартості

суми балансу. Особливе зростання частки власного капіталу відбулося у 2016-2018 роках – на 16%.

Надалі варто проаналізувати основні показники рентабельності, фінансового стану та ділової активності підприємства. Динаміку показників рентабельності наведено у табл. Ж.1.4.

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.1.4

Динаміка показників рентабельності діяльності та використання ресурсів підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» за 2014-2018 рр.

Показники	Роки					Абсолютне відхилення			
	2014	2015	2016	2017	2018	2014 - 2015	2015 - 2016	2016 - 2017	2017 - 2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Рентабельність власного капіталу, %	166	160	208	136	396	-6	48	-72	260
Рентабельність активів, %	100	122	177	119	378	22	55	-58	259
Рентабельність наданих послуг, %	16	17	28	18	36	1	11	-10	18
Рентабельність витрат, %	15	15	26	18	35	0	11	-8	18

Джерело: [складено автором на основі додатку 3]

Варто додати, що динаміка показників рентабельності мала позитивний характер. Рівень віддачі власного капіталу мав позитивну тенденцію. Подібну динаміку мав показник рентабельності активів, яка мала тенденцію до зростання на 279% у період 2014-2018 рр., та на 259% у період 2017-2018 рр. Рівень рентабельності виготовленої продукції (наданих послуг) мав тенденцію до зростання на 20% у період 2014-2018 рр., та на 18% у період 2017-2018 рр.

Розглянемо динаміку показників, що характеризують фінансовий стан досліджуваного підприємства (табл. Ж.1.5).

Стан поточної платоспроможності ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» характеризується обсягом грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні

підприємства на певну дату порівняно з розміром зобов'язань та платежів, які на цю дату необхідно здійснити. Ліквідність ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» формується на основі можливості та тривалості трансформації майнового потенціалу досліджуваного підприємства в грошову форму своїх оборотних активів, що є у підприємства для виконання поточних боргових зобов'язань.

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.1.5

Показники, що характеризують фінансовий стан, платоспроможність та ділову активність підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

№ з/п	Показники	Нормативні значення	За період					Відхилення абсолютне	
			2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2014	2018 / 2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>1. Показники ліквідності</i>									
1.1.	Коефіцієнт покриття	>1	0,50	1,43	0,89	3,31	9,91	9,40	6,60
1.2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 – 0,8	0,50	1,43	0,89	3,31	9,91	9,40	6,60
1.3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0 ()	0,07	0,03	0,16	0,32	0,92	0,85	0,59
1.4.	Чистий оборотний капітал (гр. од.)	>0)	-399	107	-51	286	257	656	-29
<i>2. Показники фінансової стійкості</i>									
2.1.	Коефіцієнт фінансової автономії	>0,5	0,65	0,88	0,83	0,94	0,98	0,33	0,04
2.2.	Коефіцієнт фінансування	<1	0,35	0,12	0,17	0,06	0,02	-0,33	-0,04
2.3.	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	>0,1	-0,98	0,30	-0,13	0,70	0,90	1,88	0,20
2.4.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	-0,26	0,06	-0,02	0,15	0,18	0,44	0,02
<i>3. Показники ділової активності</i>									
3.1.	Коефіцієнт	Збільшення	7,5	8,8	8,6	7,9	15,0	7,5	7,1

	оборотності активів								
3.2.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Збільшення	18,0	65,2	32,7	124,0	674,2	656,2	550,3
3.3.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	66,3	69,9	75,2	71,0	106,4	40,1	35,4

Продовження додатку Ж

3.4.	Період погашення дебіторської заборгованості (дні)	Зменшення	5,4	5,1	4,8	5,1	3,4	-2,0	-1,7
3.5.	Період погашення кредиторської заборгованості (дні)	Зменшення	19,9	5,5	11,0	2,9	0,5	-19,4	-2,4
3.6.	Коефіцієнт оборотності запасів	Збільшення	-	-	-	-	-		
3.7.	Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	Збільшення	9,0	10,6	10,2	9,5	18,7	9,7	9,2
3.8.	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення	12,4	11,6	10,1	9,0	15,7	3,2	6,7

Джерело: [складено автором на основі додатку 3]

Стан ліквідності ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» характеризує можливість виконання зобов'язань з повернення позикового капіталу за рахунок наявних обігових активів, та час, потрібних для цього. Управління ліквідністю та платоспроможністю ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» відбувається шляхом дотримання певних пропорцій між обсягом формування матеріальних обігових активів, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами підприємства.

З таблиці Ж.1.5 видно, що значення коефіцієнта загального покриття на підприємстві упродовж 5 років коливалося в межах 0,5-9,91 пункти. Нормативне значення даного показника становить 1,5-2. Тобто, можна стверджувати, що рівень платоспроможності підприємства є дуже високим,

оскільки оборотні активи майже у дев'ять разів перевищують обсяги поточних зобов'язань. Коефіцієнт проміжного покриття коливався в аналогічних межах і мав тенденцію до зростання упродовж 5 років. Тобто, підприємство має достатній обсяг середньоліквідних активів для погашення своїх поточних зобов'язань. Рівень абсолютної ліквідності також перебував в межах норми (0,2 пункти). Його значення коливалося в межах 0,92 пункти.

Закінчення додатку Ж

Показники оборотності активів підприємства є доволі високими. Це зумовлено тим, що підприємство належить до суб'єктів сфери послуг і не оперує в процесі своєї господарської діяльності значними обсягами матеріальних цінностей (запаси, готова продукція, тощо).

Значення коефіцієнта фінансової автономії становили у 2018 році 98, тобто активи підприємства були профінансовані за рахунок власного капіталу на 98%.

При цьому 2 % в обсязі фінансування активів займали позикові ресурси. Рівень забезпеченості підприємства власними оборотними активами був достатньо високим і становив наприкінці 2018 року 0,90. Значення коефіцієнта фінансового леверіджу не є високим, оскільки підприємство фінансується переважно за рахунок власних оборотних активів.

Отже, у даному питанні було проаналізовано показники фінансово-господарської діяльності та особливості управління на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент». Обсяги діяльності підприємства збільшились на 8663 тис. грн. (+50%) у період з 2014 по 2018 рр., а у 2018 році проти рівня з 2017-го року відбулося зростання чистого доходу підприємства на 7790 тис. грн. (42,6%). Обсяги чистого прибутку підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» у період з 2014 по 2018 роки зріс на 4265 тис. грн. (+183%). Рівень віддачі власного капіталу мав позитивну тенденцію. Подібну динаміку мав показник рентабельності активів, яка мала тенденцію до зростання на 279% у період 2014-2018 рр., та на 259% у період 2017-2018 рр. Рівень рентабельності наданих послуг мав тенденцію до зростання на 20% у період 2014-2018 рр.,

та на 18% у період 2017-2018 рр. Підприємство має достатній обсяг середньоліквідних активів для погашення своїх поточних зобов'язань. Рівень абсолютної ліквідності також перебував в межах норми (0,2 пункти). Його значення коливалося в межах 0,92 пункти.

Додаток 3

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ТОВ "Клевер Бізнес Менеджмент"

Територія: Україна

Організаційно-правова

форма господарювання: товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності: діяльність у сфері комп'ютерного програмування

Середня кількість працівників, осіб: 10

Одиниця виміру: тис. грн з округленням до цілих

Адреса, телефон: 02183, м.Київ, Дніпровський р-н, вул. МИКОЛИ КИБАЛЬЧИЧА, буд. 15

КОДИ

01.01.2015

39328914

803890000

0

62.01

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

1801006

1. Баланс

Форма № 1-м

Код за
ДКУД

на 31 грудня 2014 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	1964	1920
первісна вартість	1011	3644	3697
знос	1012	1680	1777
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1964	1920
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	271	263
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		1
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3	26

Поточні фінансові інвестиції	1160		
------------------------------	------	--	--

Продовження додатку 3

Гроші та їх еквіваленти	1165	41	57
Витрати майбутніх періодів	1170	56	50
Інші оборотні активи	1190	7	10
Усього за розділом II	1195	378	407
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2342	2327

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	112	112
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1175	1408
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1287	1520
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1051	803
розрахунками з бюджетом	1620	2	1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	2	3
Усього за розділом III	1695	1055	807
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	2342	2327

Продовження додатку 3

1. Звіт про фінансові результати
за 2014 р.

Форма № 2-м

1801007

Код за
ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17 425	15 683
Інші операційні доходи	2120	808	727
Інші доходи	2240	18	16
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	18 251	16 426
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	14 491	13 042
Інші операційні витрати	2180	902	812
Інші витрати	2270	20	18
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	15 413	13 872
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 838	2 554
Податок на прибуток	2300	511	460
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 327	2 094

Керівник

Будяк С.В.

Головний бухгалтер

-

Продовження додатку 3

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ТОВ "Клевер Бізнес Менеджмент"

Територія: Україна

Організаційно-правова

форма господарювання: товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності: діяльність у сфері комп'ютерного програмування

Середня кількість працівників, осіб: 10

Одиниця виміру: тис. грн з округленням до цілих

Адреса, телефон: 02183, м.Київ, Дніпровський р-н, вул. МИКОЛИ КИБАЛЬЧИЧА, буд. 15

КОДИ

01.01.2016

39328914

803890000
0

62.01

1801006

1. Баланс

на 31 грудня 2015 р.

Форма № 1-м

Код за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		-
Основні засоби:	1010	1920	1678
первісна вартість	1011	3697	3323
знос	1012	1777	1645
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1920	1678
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	263	274
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	26	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		

Продовження додатку 3

Гроші та їх еквіваленти	1165	57	7
Витрати майбутніх періодів	1170	50	63
Інші оборотні активи	1190	10	4
Усього за розділом II	1195	407	352
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2327	2030

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	112	112
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1408	1673
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1520	1785
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	803	243
розрахунками з бюджетом	1620	1	1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	3	1
Усього за розділом III	1695	807	245
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	2327	2030

Продовження додатку 3

2. Звіт про фінансові результати
за 2015 р.

Форма № 2-м

1801007

Код
за
ДК
УД

Стаття	Код рядк а	За звітний період	За аналогічни й період попередньо го року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 148	17 425
Інші операційні доходи	2120	1 520	808
Інші доходи	2240	23	18
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	20 691	18 251
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	15 915	14 491
Інші операційні витрати	2180	1 525	902
Інші витрати	2270	23	20
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	17 463	15 413
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	3 228	2 838
Податок на прибуток	2300	581	511
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 647	2 327

Керівник

Будяк С.В.

Головний бухгалтер

Продовження додатку 3

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ТОВ "Клевер Бізнес Менеджмент"

Територія: Україна

Організаційно-правова

форма господарювання: товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності: діяльність у сфері комп'ютерного програмування

Середня кількість працівників, осіб: 10

Одиниця виміру: тис. грн з округленням до цілих

Адреса, телефон: 02183, м.Київ, Дніпровський р-н, вул. МИКОЛИ КИБАЛЬЧИЧА, буд. 15

КОДИ

01.01.2017

за ЄДРПОУ 39328914

за КОАТУУ 8038900000

за КОПФГ 62.01

за КВЕД

1801006

1. Баланс

на 31 грудня 2016 р.

Форма №
1-мКод за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	1678	2250
первісна вартість	1011	3323	3966
знос	1012	1645	1716
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1678	2250
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	274	268
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		1
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4	2

Продовження додатку 3

Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	7	73
Витрати майбутніх періодів	1170	63	50
Інші оборотні активи	1190	4	10
Усього за розділом II	1195	352	404
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2030	2654

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	112	112
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1673	2086
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1785	2198
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	243	451
розрахунками з бюджетом	1620	1	2
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1	3
Усього за розділом III	1695	245	456
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	2030	2654

Продовження додатку 3

2. Звіт про фінансові результати
за 2016 р.

Форма № 2-м

1801007

Код за
ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 123	19 148
Інші операційні доходи	2120	789	1 520
Інші доходи	2240	31	23
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	20 943	20 691
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	14 752	15 915
Інші операційні витрати	2180	1 103	1 525
Інші витрати	2270	43	23
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	15 898	17 463
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	5 045	3 228
Податок на прибуток	2300	908	581
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	4 137	2 647

Керівник

Будяк
С.В.

Головний бухгалтер

-

Продовження додатку 3

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ТОВ "Клевер Бізнес Менеджмент"

Територія: Україна

Організаційно-правова

форма господарювання: товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності: діяльність у сфері комп'ютерного програмування

Середня кількість працівників, осіб: 10

Одиниця виміру: тис. грн з округленням до цілих

Адреса, телефон: 02183, м.Київ, Дніпровський р-н, вул. МИКОЛИ КИБАЛЬЧИЧА, буд. 15

КОДИ

01.01.2018

39328914

8038900000

62.01

за
ЄДРПОУ
за
КОАТУУ
за
КОПФГ
за
КВЕД

1801006

1. Баланс

на 31 грудня 2017 р.

Форма №
1-мКод за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	
Основні засоби:	1010	2250	1590
первісна вартість	1011	3966	3427
знос	1012	1716	1837
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2250	1590
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	268	258
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1	2

у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2	50

Продовження додатку 3

Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	73	39
Витрати майбутніх періодів	1170	50	49
Інші оборотні активи	1190	10	11
Усього за розділом II	1195	404	409
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2654	1999

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	112	112
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2086	1763
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	2198	1875
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	451	122
розрахунками з бюджетом	1620	2	1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	3	1
Усього за розділом III	1695	456	124
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	2654	1999

Продовження додатку 3

2. Звіт про фінансові результати
за 2017 р.

Форма № 2-м

1801007

Код за
ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18 298	20 123
Інші операційні доходи	2120	692	789
Інші доходи	2240	42	31
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	19 032	20 943
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	15 123	14 752
Інші операційні витрати	2180	501	1 103
Інші витрати	2270	30	43
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	15 654	15 898
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	3 378	5 045
Податок на прибуток	2300	608	908
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 770	4 137

Керівник

Будяк
С.В.

Головний бухгалтер

-

Продовження додатку 3

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ТОВ "Клевер Бізнес Менеджмент"

Територія: Україна

Організаційно-правова

форма господарювання: товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності: діяльність у сфері комп'ютерного програмування

Середня кількість працівників, осіб: 9

Одиниця виміру: тис. грн з округленням до цілих

Адреса, телефон: 02183, м.Київ, Дніпровський р-н, вул. МИКОЛИ КИБАЛЬЧИЧА, буд. 15

КОДИ

01.01.2019

за ЄДРПОУ 39328914

за КОАТУУ 8038900000

за КОПФГ 62.01

за КВЕД

1801006

1. Баланс

на 31 грудня 2018 р.

Форма №
1-мКод за
ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	1590	1199
первісна вартість	1011	3427	4058
знос	1012	1837	2859
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1590	1199
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	258	245
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	2	1

у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	50	2

Продовження додатку 3

Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	39	26
Витрати майбутніх періодів	1170	49	
Інші оборотні активи	1190	11	12
Усього за розділом II	1195	409	286
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1999	1485

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	112	112
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1763	1345
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1875	1457
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	122	27
розрахунками з бюджетом	1620	1	1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1	
Усього за розділом III	1695	124	28
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	1999	1485

Закінчення додатку 3

2. Звіт про фінансові результати
за 2018 р.

Форма № 2-м

1801007

Код за
ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	26 088	18 298
Інші операційні доходи	2120	594	692
Інші доходи	2240	54	42
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	26 736	19 032
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	18 204	15 123
Інші операційні витрати	2180	452	501
Інші витрати	2270	41	30
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	18 697	15 654
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	8 039	3 378
Податок на прибуток	2300	1 447	608
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	6 592	2 770

Керівник

Будяк
С.В.

Головний бухгалтер

-

Додаток И**ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»****НАКАЗ №1
про організацію бухгалтерського обліку
та облікову політику підприємства****від "15" березня 2018 року**

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені модельним Статутом на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» (далі за текстом – «підприємство») встановити такі принципи, методи і процедури, що будуть використовуватись підприємством для складання та подання фінансової звітності і формувати облікову політику підприємства.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Бухгалтерський облік здійснюється сторонньою компанією на умовах аутсорсингу.

1.2. Відповідальність за ведення податкового обліку, правильність і своєчасність складання і подання податкової звітності несе керівник підприємства згідно з чинним законодавством.

2. Повноваження на підпис документів

2.1. Право першого підпису на банківських розрахунково-платіжних, первинних документах надається директору,

2.2.1. Цим наказом заступник директора наділяється правом другого підпису, який він ставить на первинних бухгалтерських документах, реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах

2.2. Під час відсутності на робочому місці з поважних причин заступника директора його обов'язки, відповідальність і права покладаються на керівника відділу аналітики відповідно до письмового розпорядження керівника підприємства, з оплатою відповідно до діючого законодавства.

2.3. На право підпису окремих документів можуть надаватися повноваження іншим посадовим особам, що оформлюється окремим Наказом по Підприємству.

3. Документообіг

3.1. Документообіг Підприємства регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовими особами у межах наданих їм повноважень. До таких документів відносяться, зокрема (але не виключно):

- наказ про делегування повноважень на право підпису документів;
- положення про матеріально-відповідальних осіб на підприємстві;
- положення про преміювання працівників;
- положення про документообіг;
- про проведення інвентаризації та створення постійної та робочих інвентаризаційних комісій;
- про закріплення водіїв за транспортними засобами та порядок контролю за їх ротацією;
- положення про відрядження;
- наказ про розмір встановленого ліміту каси на підприємстві;

3.2. Перелік посадових осіб, яким доручено отримувати і видавати матеріальні цінності встановлюється виключно Наказом директора.

3.3. Керівники структурних підрозділів підприємства зобов'язані створити умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання вимог «Положення про документообіг» працівниками причетними до складання первинних документів, правомірних вимог бухгалтерії щодо дотримання порядку їх оформлення та подання до обліку. У разі несвоєчасного складання первинних документів, недостовірного відображення в них даних чи оформлення з порушенням законодавчих та нормативних вимог зазначені працівники притягуються до відповідальності згідно із законодавством України.

4. Первинний облік

Продовження додатку II

4.1 Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку. Бухгалтерський облік на підприємстві здійснювати із застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми 1С:Бухгалтерія.

4.2 Застосовувати форми журналів-ордерів та інших облікових реєстрів, розроблені фахівцями підприємства в минулому році й адаптовані бухгалтерією до нової системи обліку. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити заступнику директора своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку на основі інформації, наданої бухгалтером, що надає послуги на умовах аутсорсингу.

4.3 Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

4.2. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- дату і місце складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

4.3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

4.4. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4.5. Реєстри бухгалтерського обліку повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

4.6. Господарські операції повинні бути відображені в облікових реєстрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

4.7. У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації підприємство на вимогу контролюючих або судових органів та своїх контрагентів зобов'язане за свій рахунок зробити копії таких документів на паперовому носії.

4.8 Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

4.9. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

4.10. Фахівцям відділів виконувати вимоги директора щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних, або якщо документ взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, притягати фахівців до дисциплінарної та матеріальної відповідальності.

4.12. Первинні документи можуть бути вилучені з підприємства тільки за рішенням відповідних органів, прийнятих в межах їхніх повноважень, передбачених законами та з відома керівника підприємства. Вилучення оформляється протоколом.

5. Інвентаризація

5.1. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до ст. 10 Закону про бухоблік та інших нормативних документів, зокрема Інструкції з інвентаризації основних засобів,

нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11 серпня 1994 р. N 69.

Продовження додатку II

5.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії встановлюється Наказом керівника.

5.3. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань щороку перед складанням річної фінансової звітності станом на 01 листопада року, за який складається фінансова звітність.

5.4. Інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на 2 роки.

5.5. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

6. Оцінка

6.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань. Склад оціночної комісії встановлюється окремим розпорядженням.

6.2. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів спеціалізовані оціночні фірми.

7. Податковий облік

7.1. Вести податковий облік та подавати податкову звітність згідно із законодавством України.

7.2. Накопичення даних про валові витрати і валові доходи для цілей обчислення оподаткованого прибутку здійснюється у бухгалтерській програмі 1-с Підприємство на підставі первинних облікових документів, що фіксують здійснення господарських операцій, відповідно до Податкового Кодексу України.

8. При складанні фінансової звітності встановити межу істотності в розмірі 500 грн.

9. Бухгалтерський облік

9.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), та затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

9.2. Застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. З метою забезпечення необхідної деталізації обліково-економічної інформації дозволити заступнику директора своїм розпорядженням вводити додаткову систему субрахунків.

9.3. Підприємство відображає в бухгалтерському обліку всі господарські операції в системі рахунків за робочим планом рахунків, створеним на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, і господарських операцій підприємств і організацій затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку й Інструкцій про його застосування», та з дотриманням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України. Записи операцій на синтетичних рахунках класів з 1 по 9 включно здійснюються методом подвійного запису.

Запис на позабалансових рахунках здійснюється без застосування методу подвійного запису. Субрахунки першого та другого порядків та аналітичні рахунки до них відкриваються та використовуються підприємством виходячи з потреб управління, контролю, аналізу і звітності. Субрахунки, які не передбачені Планом рахунків, затверджених Наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. №291, вводяться підприємствами самостійно зі збереження номерів субрахунків діючого Плану рахунків. Порядок ведення аналітичного обліку і кореспонденції рахунків визначається «Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій». У частині, не визначеній Інструкцією, встановлюється підприємством самостійно з врахуванням норм зазначеної Інструкції, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших нормативно-правових актів, що регулюють питання бухгалтерського обліку, а також враховуючи управлінські потреби підприємства. Для аналітичних рахунків повинні бути тотожні записи до відповідних рахунків синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

9.5. Підставою для відображення в обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факт здійснення операцій і повинні складатися безпосередньо під час здійснення операцій, або, якщо таке неможливо, безпосередньо після її завершення. Для контролю та

впорядкування обробки первинні документи необхідно згрупувати у зведенні облікові документи або звіти.

9.6. Заступник директора розробляє Наказ про порядок здавання звітності та документообігу матеріально відповідальними особами до відділу бухгалтерії, який підлягає затвердженню

Продовження додатку II

директором. Затверджений Наказ про порядок здавання звітів та документообігу є обов'язковим до виконання.

9.7. Дані реєстрів обліку майна підприємства, інших облікових реєстрів і додаткових довідок відображати в Головній книзі підприємства, яка роздруковується із програми 1-С по закінченню звітного року.

9.8. Облікову політику застосовувати таким чином, щоб фінансові звіти повністю узгоджувались з вимогами Закону про бухгалтерський облік та кожного конкретного П(С)БО. Застосовувати перед усім ті підходи та методи для ведення бухгалтерського обліку і надання інформації в фінансових звітах, які передбачені П(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства.

9.9. Згідно з П(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових реєстрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти.

9.13. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

10. Основні засоби

10.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікувати за такими групами:

1. Основні засоби

1.1. Земельні ділянки.

1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель.

1.3. Будинки, споруди та передавальні пристрої.

1.4. Машини та обладнання.

1.5. Транспортні засоби.

1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі).

1.7. Тварини.

1.8. Багаторічні насадження.

1.9. Інші основні засоби.

2. Інші необоротні матеріальні активи

2.1. Бібліотечні фонди.

2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА).

2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди.

2.4. Природні ресурси.

2.5. Інвентарна тара.

2.6. Предмети прокату.

2.7. Інші необоротні матеріальні активи.

3. Незавершені капітальні інвестиції

10.2. До основних засобів відносити матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 1 000 грн. у 2011 році, а починаючи з 1 січня 2012 року суму, що перевищує 2 500 грн.

10.3. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 1 000 грн. у 2011 році, а починаючи з 1 січня 2012 року суму, що не перевищує 2 500 грн.

10.4. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

10.5. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів. Первісна (переоцінена)

Продовження додатку И

вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням та ремонтом об'єкта, визначену у порядку, встановленому податковим законодавством

10.6. Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством

10.7. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною нулю.

10.8. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) і бібліотечних фондів нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 відсотків його вартості.

10.9. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

10.10. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для виробничого використання.

10.11. Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремі об'єкт основних засобів. Винятком є основні засоби, які виконують один повний єдиний виробничий цикл.

10.12. Витрати, пов'язані з ремонтом та поліпшенням основних засобів, у розмірі що не перевищує 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, відносити до витрат звітного податкового періоду, в якому такі ремонт та поліпшення були здійснені.

11. Нематеріальні активи

11.1 Облік нематеріальних активів вести по кожному об'єкту нематеріальних активів.

11.2 Нематеріальні активи класифікувати за такими групами:

1. Права користування майном
2. Права на знаки для товарів і послуг
3. Права на об'єкти промислової власності
4. Права користування природними ресурсами
5. Авторські та суміжні з ними права
6. Інші нематеріальні активи

11.3 Придбаний або отриманий нематеріальний актив відображати в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена.

11.4 Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

- намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;
- можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;
- інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

11.5 Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням, визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом.

11.6 Не визнаються активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;
- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;

Продовження додатку II

- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

11.7 Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

11.8 Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), але не більше 20 років. Строк корисного використання для кожного нематеріального активу становить 3 роки.

11.9 Амортизація нематеріального активу нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

11.10 Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив став придатним для використання. Суму нарахованої амортизації підприємства відображають збільшенням суми витрат підприємства і накопиченої амортизації нематеріальних активів.

11.11 Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу.

11.12 Термін корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації переглядаються в кінці звітного року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод.

12. Запаси

12.1 Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.

- виробничі запаси(сировина,основні та допоміжні матеріали,комплектуючі вироби та інші);
- незавершене виробництво у вигляді не завершених обробкою виробів та незавершених технологічних процесів;
- готова продукція, яка виготовлена на підприємстві,призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам;
- МБП;
- товари, придбані для продажу

12.2 Запаси визнавати активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

12.3 Первісну вартість запасів, придбаних за плату визначати по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

12.4 Первісну вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначати згідно з П(С)БО 16.

12.5 Запаси відображати в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

12.6 При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

12.7 Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод в майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку,

12.8 Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу із нарахуванням зносу в розмірі 100% при передачі їх в експлуатацію) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання (до моменту їх повної ліквідації, списання з балансу). Малоцінні і швидкозношувані предмети вартістю до 200,00 грн. за одиницю при передачі їх в експлуатацію за балансом не враховуються (окрім приладів обліку та спецодягу).

12.9 Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

12.10 Сума транспортно-заготівельних витрат розподіляється між сумою запасів на придбання яких були понесені ці витрати пропорційно сумі прибуткового документа у порядку, передбаченому П(С)БО 9.

Продовження додатку II

12.11 В особливих випадках дозволяється відображення первісної вартості запасів без вартості транспортно-заготівельних витрат (при несвоєчасному наданні товарно-транспортних накладних або актів виконаних робіт) з віднесенням цих витрат на рах.91 в звітному періоді.

13. Виробництво продукції.

13.1. Облік виробництва продукції формувати по передільному методу, а саме як сукупність технологічних операцій, яка проходить послідовно через ряд дільниць виробництва. Об'єктом обліку та калькування є продукт чи група продуктів технологічного переділу.

13.2. Оцінку незавершеного виробництва на кожному переділі проводити за фактично понесеними витратами. Одиницею обліку прийняти кв.м або кілограми.

13.3. Прийняти як базу розподілу змінних і постійних розподілених загальновиробничих витрат – заробітну плату виробничих дільниць та відносити їх до собівартості виходячи з фактичної потужності звітного періоду.

13.4. Кваліфікацію затрат на виробництво проводити згідно П(С)БО 16. Витрати не пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, є витратами звітного періоду.

13.5. До собівартості реалізованої продукції включаються:

- виробнича собівартість продукції, яка була реалізована у звітному періоді;
- нерозподілені постійні загальновиробничі витрати;
- наднормативні виробничі витрати.

13.6. Поворотні відходи враховувати в складі прямих матеріальних витрат у розмірі 2% від загальної виробничої собівартості випуску партії продукції на субрахунках рах.25»Напівфабртки»

13.7. 6% браку (без можливості подальшого використання у виробництві)враховувати у складі виробничої собівартості .

13.8. Суму залишкової бракованої продукції відносити на рах.949

14. Операції в іноземній валюті.

14.1. Інформація про господарські операції, здійснені підприємством в іноземних валютах, в бухгалтерському обліку відображається відповідно до П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів».

14.2. Операції в іноземній валюті при первинному визнанні відображаються у валюті звітності шляхом перерахування суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу НБУ на дату здійснення операції(дата визнання активів,зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат).

14.3. Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, надана іншим особам у рахунок платежів для придбання немонетарних активів (запасів, основних засобів,нематеріальних активів тощо) і отримання робіт і послуг, при включенні до вартості цих активів (робіт, послуг) перераховується у національну валюту за курсом НБУ на дату сплати авансу. При реалізації (відвантаженні) готової продукції, товарів, виконанні роботи в рахунок отриманої попередньої оплати в іноземній валюті, дохід в бухгалтерському обліку визначається виходячи з валютного курсу, що діяв на дату одержання такого авансу.

14.4. Визначення курсової різниці по коштах на інших монетарних статтях балансу, виражених в іноземній валюті, провадиться на дату здійснення розрахунків і на дату балансу.

14.5. За немонетарними статтями розрахунку курсових різниць не проводять. Вони відображаються в балансі за історичною собівартістю за валютним курсом на дату здійснення операції або за справедливою вартістю за валютним курсом на дату визначення цієї справедливої вартості.

15. Дебіторська заборгованість

15.1. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її можливо достовірно визначити. В балансі

дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

15.2. Величина сумнівних боргів визначається, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів, питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати або на основі класифікації дебіторської заборгованості.

15.3. Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина сумнівних боргів на дату балансу становить залишок резерву сумнівних боргів на ту саму дату.

Продовження додатку И

15.4. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату.

15.5. Класифікація дебіторської заборгованості здійснюється групуванням дебіторської заборгованості за строками її непогашення із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Коефіцієнт сумнівності встановлюється підприємством, виходячи з фактичної суми безнадійної дебіторської заборгованості за попередні звітні періоди. Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості. Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутоків поточної дебіторської заборгованості відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи.

1.	до 7 місяців	-	3%
2.	від 7-10 місяців	-	30%
3.	від 10-12 місяців	-	67%
4.	більше 12 місяців	-	100%

15.6. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат.

15.7. Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюється з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійна дебіторська заборгованість списується з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

15.8. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої створення резерву сумнівних боргів не передбачено, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

15.9. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

15.10. Довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається в балансі за їхньою теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення.

15.11. Доходи від нарахування штрафів, пені, неустойка та інші санкції за невиконання або неналежне виконання умов договору визначаються доходами і відображаються в бухгалтерському обліку та звітності лише тоді, коли щодо них існує імовірність їх погашення : рішення суду про задоволення позову або рішення боржника про визнання санкції.

16. Зобов'язання

16.1. Зобов'язання (обов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

16.2. Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

16.3. Зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більше ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове.

- Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо:

- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;
- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

16.4. Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

Закінчення додатку II

16.5. Взнявши до уваги, що кредитні кошти, залучені підприємством з ціллю проведення будівництва та реконструкції заводу, тому відповідно нараховані відсотки по даному кредиту мають відноситись до зобов'язань як вимагає П(С)БО 31.

16.6. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

17. Оплата праці.

17.1. Виплата основної, додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат здійснюється відповідно штатного розпису оплати праці та «Положення про преміювання».

17.2. Нараховану заробітну плату розподіляти відповідно класифікації витрат, у розрізі відділів де фактично знаходиться працівник.

17.3. Відображення в обліку та фінансовій звітності зобов'язань за виплатами працівникам здійснюється відповідно до П(С)БО 26 «Виплати працівникам».

18. Інші активи та зобов'язання

18.1. До «Витрат майбутніх періодів» відносити раніше сплачену орендну плату, суми за підписку періодичних видань, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість торгових патентів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

18.2. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, нарахованих на протязі поточного чи попередніх звітних періодів, які будуть визначені в наступних звітних періодах.

18.3. Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта про надані послуги (виконані роботи).

18.4. Товари, передані на комісію, не вважати реалізованими при передачі комісіонеру, тому ці операції не вважати доходами.

18.5. Класифікацію затрат на виробництво проводити згідно з П(С)БО 16. Витрати не пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, є витратами звітного періоду. Класифікацію адміністративних витрат і витрат на збут здійснювати згідно з П(С)БО 16.

18.6. По кожному контрагенту вести облік у розрізі договорів (замовлень).

18.7. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами Підприємство проводить по методу балансової вартості.

18.12. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.

18.13. Встановити тривалість операційного циклу - до підписання актів виконаних робіт, але не більше одного календарного року.

20. Заключні положення

20.1. Загальний контроль за виконанням вимог Наказу залишаю за собою.

20.2. Безпосередній контроль за виконанням вимог Наказу покладається на заступника директора Підприємства.

20.3. У випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Наказом, перевагу мають норми законодавства. У такому разі у Наказ повинні бути внесені відповідні зміни..

20.4. Прийнята і затверджена наказом облікова політика є незмінною протягом зазначеного року та до прийняття нового Наказу. Зміни облікової політики є можливими лише у випадках, передбачених п.9 П(ЯМ)БО 6 «Виправлення помилок та змін у фінансових звітах»:

- у разі коли змінюються статутні вимоги;
- у разі коли змінюються вимоги органу, який затверджує П(С)БО;
- у разі, коли зміни облікової політики забезпечують більш достовірне відображення подій або операцій.

Даний Наказ є обов'язковим нормативним документом ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», дотримання якого має відповідати документообіг товариства та вступає в силу з моменту підписання директором підприємства.

Директор _____ Будяк С.В.

Додаток К

Графік документообороту з надання послуг з оренди на ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Документ	Вигляд	Відповідальний за надання документів	Особа, що контролює процес надання документів	Регламент формування документу
Договір про надання послуг	На паперовому носії у 2-х примірниках для кожної сторони	Менеджер підприємства з обслуговування клієнтів	Директор підприємства	За порядком надходження, не пізніше 3-го числа наступного місяця
Рахунок на оплату наданих послуг	На паперовому носії у 2-х примірниках для кожної сторони	Менеджер підприємства з обслуговування клієнтів	Директор підприємства	Подається за фактом виставлення, але не пізніше ніж 5 робочих днів з моменту виставлення
Акт наданих послуг	На паперовому носії у 2-х примірниках для кожної сторони	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Директор підприємства	Подається за фактом виставлення, але не пізніше ніж 5 робочих днів з моменту виставлення
Податкова накладна (при організації надання послуг)	На паперовому носії у 2-х примірниках	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Директор підприємства	Здійснює формування документу протягом 3-х днів з дати отримання акту наданих послуг

Джерело: [авторська розробка]

Додаток Л

Оперограма документообороту у розрізі окремих видів господарської діяльності підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Назва документу	Створення документу	Обробка документу	Використання документу
	Виконавець	Виконавець	Користувач
Договір оренди торгових приміщень	Менеджер підприємства з обслуговування клієнтів	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Заступник директора
Акти на надання послуг оренди	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Зовнішні користувачі (орендатори)	Бухгалтер на умовах аутсорсингу, заступник директора
Рахунки на аренду	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Зовнішні користувачі (орендатори)	Бухгалтер на умовах аутсорсингу, заступник директора
Первинна документація з обліку господарських операцій	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Бухгалтер на умовах аутсорсингу, заступник директора
Фінансова звітність	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Бухгалтер на умовах аутсорсингу	Директор, заступник директора
Управлінська звітність	Заступник директора	Заступник директора	Директор
Бюджети	Заступник директора	-	Директор

Джерело: [авторська розробка]

Додаток М

Робочий план рахунків

Код	Найменування	В	К	З	А	Субконто 1	Субконто 2	Субконто 3
00	Допоміжний рахунок				АП			
01	Орендовані необоротні активи		+	+	А	Места хранения	Необоротные активы	
02	Активи на відповідальному зберіганні		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
021	Устаткування, прийняте для монтажу		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
022	Матеріали, прийняті для переробки		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
023	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
0231	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
0232	Прийнята заставна тара		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
0235	Напівфабрикати з давальницької сировини		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	Партии
0236	Продукція з давальницької сировини		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	Партии
024	Товари, прийняті на комісію		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
025	Матеріальні цінності довірителя		+	+	А	Места хранения	ТМЦ	
03	Контрактні зобов'язання			+	П	Контрактные обязательства		
04	Непередбачені активи й зобов'язання			+	АП			
041	Непередбачені активи			+	А			
042	Непередбачені зобов'язання			+	П			
05	Гарантії та забезпечення надані			+	А	Гарантии		
06	Гарантії за забезпечення отримані			+	А	Гарантии		
07	Списані активи			+	А	Контрагенты		
071	Списана дебіторська заборгованість			+	А	Контрагенты		
072	Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей			+	А	Контрагенты		
08	Бланки суворого обліку		+	+	АП	Места хранения	Бланки строгой отчетности	
09	Амортизаційні відрахування			+	АП	Виды использ. амортизации		
10	Основні засоби		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
100	Інвестиційна нерухомість		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
101	Земельні ділянки		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
102	Капітальні витрати на поліпшення земель		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
103	Будинки та споруди		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
104	Машини та обладнання		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
105	Транспортні засоби		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
106	Інструменти, прилади та інвентар		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
107	Тварини		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
108	Багаторічні насадження		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
109	Інші основні засоби		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
11	Інші необоротні матеріальні активи		+		А	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы

Продовження Додатку М

111	Бібліотечні фонди		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
113	Тимчасові (нетитульні) споруди		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
114	Природні ресурси		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
115	Інвентарна тара		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
116	Предмети прокату		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
117	Інші необоротні матеріальні активи		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
12	Нематеріальні активи		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
121	Права користування природними ресурсами		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
122	Права користування майном		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
123	Права на комерційні позначення		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
124	Права на об'єкти промислової власності		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
125	Авторське право та суміжні з ним права		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
127	Інші нематеріальні активи		+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
13	Знос (амортизація) необоротних активів				П	Необоротные активы		
131	Знос основних засобів				П	Необоротные активы		
132	Знос інших необоротних матеріальних активів				П	Необоротные активы		
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів				П	Необоротные активы		
134	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів				П	Необоротные активы		
135	Знос інвестиційної нерухомості				П	Необоротные активы		
14	Довгострокові фінансові інвестиції				A	Инвестиции		
141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі				A	Инвестиции		
142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам				A	Инвестиции		
143	Інвестиції непов'язаним сторонам				A	Инвестиции		
15	Капітальні інвестиції				A	Инвестиции		
151	Капітальне будівництво				A	Инвестиции		
152	Придбання (виготовлення) основних засобів				A	Инвестиции		
1521	Придбання основних засобів		+		A	Инвестиции		
1522	Виготовлення і модернізація основних засобів				A	Инвестиции		
153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів				A	Инвестиции		
1531	Придбання інших необоротних матеріальних активів		+		A	Инвестиции		
1532	Виготовлення і модерн. інших необоротних матеріальних активів				A	Инвестиции		
154	Придбання (створення) нематеріальних активів				A	Инвестиции		
1541	Придбання нематеріальних активів		+		A	Инвестиции		
1542	Створення нематеріальних активів				A	Инвестиции		

155	Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів				A	Інвестиції		
-----	--	--	--	--	---	------------	--	--

Продовження Додатку М

16	Довгострокові біологічні активи			A	Места хранения	Биологические активы	
161	Довгостр. біологічні активи рослин., які оцінені за спр.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
162	Довгостр. біологічні активи рослин., які оцінені за перв.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
163	Довгостр. біологічні активи твар., які оцінені за спр.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
164	Довгостр. біологічні активи твар., які оцінені за перв.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
165	Незрілі довгостр. біологічні активи, які оцінюються за спр.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
166	Незрілі довгостр. біологічні активи, які оцінюються за перв.варт.			A	Места хранения	Биологические активы	
17				A	Шкала ставок		
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необор. активи			A			
181	Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду			A	Контрагенты		
182	Довгострокові векселі одержані			A	Контрагенты	Ценные бумаги	
183	Інша дебіторська заборгованість			A	Контрагенты		
184	Інші необоротні активи	+		A	Места хранения	Необоротные активы	
19	Гудвіл	+		АП	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
191	Гудвіл при придбанні	+		A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
193	Гудвіл при приватизації (корпоратизації)	+		АП	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
20	Виробничі запаси			A			
201	Сировина й матеріали	+		A	Места хранения	ТМЦ	
202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	+		A	Места хранения	ТМЦ	
203	Паливо	+		A	Места хранения	ТМЦ	
204	Тара й тарні матеріали	+		A	Места хранения	ТМЦ	
205	Будівельні матеріали	+		A	Места хранения	ТМЦ	
206	Матеріали, передані в переробку	+		A	Места хранения	ТМЦ	
207	Запасні частини	+		A	Места хранения	ТМЦ	
208	Матеріали сільськогосподарського призначення	+		A	Места хранения	ТМЦ	
209	Інші матеріали			A			
2091	Інші матеріали	+		A	Места хранения	ТМЦ	
2092	Транспортно-заготівельні витрати			A			
21	Поточні біологічні активи	+		A	Места хранения	Биологические активы	
211	Поточні біологічні активи рослин., які оцінені за спр.варт.	+		A	Места хранения	Биологические активы	
212	Поточні біологічні активи твар., які оцінені за спр.варт.	+		A	Места хранения	Биологические активы	
213	Поточні біологічні активи твар., які оцінені за перв.варт.	+		A	Места хранения	Биологические активы	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	+		A	Места хранения	ТМЦ	
23	Виробництво			A			
231	Виробництво продукції та послуг			A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

232	Послуги по переробці давальницької сировини у складі готової продукції		+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
233				A			
24	Брак у виробництві			A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

Продовження Додатку М

25	Напівфабрикати		+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
26	Готова продукція		+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
27	Продукція сільськогосподарського виробництва		+	A	Места хранения	ТМЦ	
28	Товари			АП			
281	Товари на складі		+	A	Места хранения	ТМЦ	
282	Товари в торгівлі		+	A	Места хранения	ТМЦ	
2821	Товари в торгівлі		+	A	Места хранения	ТМЦ	
2822	Продукція в торгівлі		+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
283	Товари на комісії		+	A	Контрагенты	ТМЦ	
284	Тара під товарами		+	A			
2841	Тара обігова		+	A	Места хранения	ТМЦ	
2842	Тара зворотна отримана		+	A	Места хранения	ТМЦ	
2843	Тара заставна видана		+	A	Контрагенты	ТМЦ	
285	Торгова націнка			П	Места хранения	ТМЦ	
2851	Торгова націнка на товари			П	Места хранения	ТМЦ	
2852	Торгова націнка на продукцію			П	Места хранения	ТМЦ	Партии
286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу		+	A	Места хранения	Необоротные активы	
289	Транспортно-заготівельні витрати			A			
30	Каса			A	Наши денежные счета		
301	Каса в національній валюті			A	Наши денежные счета		
302	Каса в іноземній валюті		+	A	Наши денежные счета		
31	Рахунки в банках			A	Наши денежные счета		
311	Поточні рахунки в національній валюті			A	Наши денежные счета		
312	Поточні рахунки в іноземній валюті		+	A	Наши денежные счета		
313	Інші рахунки в банку в національній валюті			A	Наши денежные счета		
314	Інші рахунки в банку в іноземній валюті		+	A	Наши денежные счета		
319	Очікувані платежі по спец. рахунку ПДВ			A	Наши денежные счета	Контрагенты	
3191	Очікувані платежі до надходження на спец. рахунок ПДВ			A	Наши денежные счета	Контрагенты	

3192	Очікувані платежі до виплати з спец. рахунка ПДВ				A	Наши денежные счета	Контрагенты
33	Інші кошти				A		
331	Грошові документи в національній валюті				A	Места хранения	Ценные бумаги
332	Грошові документи в іноземній валюті	+			A	Места хранения	Ценные бумаги

Продовження Додатку М

333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті				A	Контрагенты	Наши денежные счета
334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті	+			A	Контрагенты	Наши денежные счета
34	Короткострокові векселі одержані				A	Места хранения	Ценные бумаги
341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті				A	Места хранения	Ценные бумаги
342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті	+			A	Места хранения	Ценные бумаги
35	Поточні фінансові інвестиції				A	Інвестиции	
351	Еквіваленти грошових коштів				A	Інвестиции	
3511	Еквіваленти грошових коштів (у національній валюті)				A	Інвестиции	
3512	Еквіваленти грошових коштів (в іноземній валюті)	+			A	Інвестиции	
352	Інші поточні фінансові інвестиції				A	Інвестиции	
36	Розрахунки з покупцями та замовниками				АП	Контрагенты	Договора
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями				АП	Контрагенты	Договора
362	Розрахунки з іноземними покупцями	+			АП	Контрагенты	Договора
363	Розрахунки з учасниками ПФГ				АП	Контрагенты	Договора
37	Розрахунки з різними дебіторами				АП		
371	Розрахунки за виданими авансами				A	Контрагенты	Договора
3711	Розрахунки за виданими авансами (в національній валюті)				A	Контрагенты	Договора
3712	Розрахунки за виданими авансами (в іноземній валюті)	+			A	Контрагенты	Договора
372	Розрахунки з підзвітними особами				АП	Сотрудники	
3721	Розрахунки з підзвітними особами в національній валюті				АП	Сотрудники	
3722	Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті	+			АП	Сотрудники	
373	Розрахунки за нарахованими доходами				A	Контрагенты	
374	Розрахунки за претензіями				A	Контрагенты	
375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків				A	Контрагенты	
376	Розрахунки за позиками членам кредитних спілок				A	Контрагенты	
377	Розрахунки з іншими дебіторами				АП		
3771	Розрахунки з іншими дебіторами				АП	Контрагенты	
3772	Розрахунки з іншими дебіторами (у розрізі замовлень)				АП	Контрагенты	Договора
3773	В іноземній валюті	+			АП	Контрагенты	
3774	В іноземній валюті (у розрізі замовлень)	+			АП	Контрагенты	Договора
3775	Розрахунки з робітниками та службовцями по інших операціях				АП	Сотрудники	
378	Розрахунки з державними цільовими фондами				АП	Шкала ставок	
38	Резерв сумнівних боргів				П		

381	По заборгованості за товари, роботи, послуги				п		
382	По заборгованості за розрахунки з бюджетом				п		
383	По заборгованості за розрахунки за виданими авансами				п		

Продовження Додатку М

384	По заборгованості за розрахунки за нарахованими доходами				п		
385	По заборгованості за внутрішні розрахунки				п		
389	По іншій дебіторській заборгованості				п		
39	Витрати майбутніх періодів				А	Виды деятельности	Подразделения
40	Статутний капітал				П	Контрагенты	
41	Пайовий капітал				П	Контрагенты	
42	Додатковий капітал				П		
421	Емісійний дохід				п		
422	Інший вкладений капітал				п		
423	Дооцінка активів				п		
424	Безоплатно одержані необоротні активи				п		
425	Інший додатковий капітал				п		
43	Резервний капітал				П		
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)				АП		
441	Прибуток нерозподілений				п		
442	Непокриті збитки				А		
443	Прибуток, використаний у звітному періоді				А		
45	Вилучений капітал				А		
451	Вилучені акції				А		
452	Вилучені вклади й паї				А		
453	Інший вилучений капітал				А		
46	Неоплачений капітал				А	Контрагенты	
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів				П		
471	Забезпечення виплат відпусток				п	Виды деятельности	Подразделения
472	Додаткове пенсійне забезпечення				п		
473	Забезпечення гарантійних зобов'язань				п		
474	Забезпечення інших витрат і платежів				п		
475	Забезпечення призового фонду (резерв виплат)				п		
476	Резерв на виплату джек-поту, не забезп. сплатою участі у лотереї				п		
477	Забезпечення матеріального заохочення				п		
478	Забезпечення відновлення земельних ділянок				п		
48	Цільове фінансування і цільові надходження				П		
481	Кошти, вивільнені від оподаткування				п		
482	Кошти з бюджету та державних цільових фондів				п		
483	Гуманітарна допомога				п		
484	Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень				п		

49	Страхові резерви				П		
491	Технічні резерви				П		
492	Резерви із страхування життя				П		
493	Частка перестраховиків у технічних резервах				П		

Продовження Додатку М

494	Частка перестраховиків у резервах із страхування життя				П		
495	Результат зміни технічних резервів				П		
496	Результат зміни резервів із страхування життя				П		
50	Довгострокові позики				П	Кредити	
501	Довгострокові кредити банків у національній валюті				П	Кредити	
502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті	+			П	Кредити	
503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті				П	Кредити	
504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті	+			П	Кредити	
505	Інші довгострокові позики в національній валюті				П	Кредити	
506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті	+			П	Кредити	
51	Довгострокові векселі видані				П	Цінні документи	
511	Довгострокові векселі, видані в національній валюті				П	Цінні документи	
512	Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті	+			П	Цінні документи	
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями				П	Цінні документи	
521	Зобов'язання за облігаціями				П	Цінні документи	
522	Премія за випущеними облігаціями				П	Цінні документи	
523	Дисконт за випущеними облігаціями				П	Цінні документи	
53	Довгострокові зобов'язання з оренди				П	Контрагенти	
531	Зобов'язання з фінансової оренди				П	Контрагенти	
532	Зобов'язання з оренди цілих майнових комплексів				П	Контрагенти	
54	Відстрочені податкові зобов'язання				П	Шкала ставок	
55	Інші довгострокові зобов'язання				П	Контрагенти	
60	Короткострокові позики				П	Кредити	
601	Короткострокові кредити банків у національній валюті				П	Кредити	
602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті	+			П	Кредити	
603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті				П	Кредити	
604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті	+			П	Кредити	
605	Прострочені позики в національній валюті				П	Кредити	
606	Прострочені позики в іноземній валюті	+			П	Кредити	
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями				П	Контрагенти	
611	Поточна заборгованість за				П	Контрагенти	

	довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті						
612	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті	+			П	Контрагенти	
62	Короткострокові векселі видані				П	Ценные бумаги	
621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті				П	Ценные бумаги	
622	Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті	+			П	Ценные бумаги	

Продовження Додатку М

63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками				АП	Контрагенти	Договора
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками				АП	Контрагенти	Договора
632	Розрахунки з іноземними постачальниками	+			АП	Контрагенти	Договора
633	Розрахунки з учасниками ПФГ				АП	Контрагенти	Договора
64	Розрахунки за податками й платежами				АП		
641	Розрахунки за податками				АП		
6411	Прибутковий податок				АП		
6412	Акцизний збір				АП		
6413	ПДВ, розрахунковий період якого не наступив				АП	Шкала ставок	
6414	Місцеві податки				АП	Шкала ставок	
6415	ПДВ				АП	Шкала ставок	
6416	Податок на прибуток				АП	Шкала ставок	
6417	Розрахунки по єдиному податку				АП	Шкала ставок	
6418	Розрахунки по інших податках				АП	Шкала ставок	
642	Розрахунки за обов'язковими платежами				АП		
6421	Інноваційний фонд				АП		
6422	Облавтодор				АП	Шкала ставок	
6423	Рентні платежі				АП	Шкала ставок	
6424	Ресурсні платежі				АП	Шкала ставок	
6425	Гербовий збір				АП		
6426	Розрахунки по інших обов'язкових платежах				АП	Шкала ставок	
643	Податкові зобов'язання				АП	Контрагенти	Договора
644	Податковий кредит				АП	Контрагенти	Договора
6441	Податковий кредит				АП	Контрагенти	Договора
6442	Неодержані податкові накладні				АП	Контрагенти	Договора
65	Розрахунки за страхуванням				АП		
651	За розрахунками із загальнооб. держ. соц. страхування				АП	Шкала ставок	
652	За соціальним страхуванням				АП	Шкала ставок	
653	Не використовується: За страхуванням на випадок безробіття				АП	Шкала ставок	
654	За індивідуальним страхуванням				АП	Сотрудники	
655	За страхуванням майна				АП		
6551	За страхуванням майна персоналу				АП	Сотрудники	
6552	За страхуванням майна підприємства				АП	Контрагенти	Договора
656	За страхуванням від нещасних випадків				АП	Шкала ставок	
66	Розрахунки за виплатами працівникам				П	Сотрудники	Місяць начислення ЗП
661	Розрахунки за заробітною платою				П	Сотрудники	Місяць начислення ЗП
662	Розрахунки з депонентами				П	Сотрудники	Місяць начислення

							ЗП	
663	Розрахунки за іншими виплатами				П	Сотрудники	Месяц начисления ЗП	
67	Розрахунки з учасниками				П	Контрагенти		
671	Розрахунки за нарахованими дивідендами				П	Контрагенти		
672	Розрахунки за іншими виплатами				П	Контрагенти		
68	Розрахунки за різними операціями				АП	Контрагенти		
680	Розр., пов'язані з необ. акт. та груп. вибуття, утрим. для продажу				АП	Контрагенти	Договора	
681	Розрахунки за авансами одержаними				П	Контрагенти	Договора	

Продовження Додатку М

6811	Розрахунки за авансами одержаними в національній валюті				П	Контрагенти	Договора	
6812	Розрахунки за авансами одержаними в іноземній валюті	+			П	Контрагенти	Договора	
682	Внутрішні розрахунки				АП	Контрагенти		
683	Внутрішньогосподарські розрахунки				АП	Контрагенти		
684	Розрахунки за нарахованими відсотками				АП	Контрагенти	Договора	
6841	Розрахунки за нарахованими відсотками в національній валюті				АП	Контрагенти	Договора	
6842	Розрахунки за нарахованими відсотками в іноземній валюті	+			АП	Контрагенти	Договора	
685	Розрахунки з іншими кредиторами				АП	Контрагенти		
6851	Розрахунки з іншими кредиторами				АП	Контрагенти		
6852	Розрахунки з іншими кредиторами (у розрізі замовлень)				АП	Контрагенти	Договора	
6853	Розрахунки з іншими кредиторами в іноземній валюті	+			АП	Контрагенти		
6854	Розрахунки з іншими кредиторами в іноземній валюті (у розрізі замовлень)	+			АП	Контрагенти	Договора	
6855	Розрахунки по виконавчих листах				АП	Контрагенти		
6856	Розрахунки з позабюджетними фондами				АП	Контрагенти		
69	Доходи майбутніх періодів				П	Виды деятельности	Подразделения	Доходы будущих периодов
70	Доходи від реалізації				АП	Виды деятельности	Подразделения	
701	Дохід від реалізації готової продукції				П	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения
702	Дохід від реалізації товарів				П	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения
703	Дохід від реалізації робіт і послуг				П	Виды деятельности	Подразделения	
704	Вирахування з доходу				А	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения
705	Перестраховання				П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
71	Інший операційний дохід				П	Виды деятельности	Подразделения	
710	Дохід від перв. визн. та зм. варт. активів, які обл. за справ. варт.				П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
711	Дохід від реалізації іноземної валюти				П	Виды деятельности	Подразделения	
712	Дохід від реалізації інших оборотних активів				П	Виды деятельности	Подразделения	
713	Дохід від операційної оренди активів				П	Виды деятельности	Подразделения	

714	Дохід від операційної курсової різниці				П	Виды деятельности	Подразделения	
715	Одержані штрафи, пені, неустойки				П	Виды деятельности	Подразделения	
716	Відшкодування раніше списаних активів				П	Виды деятельности	Подразделения	
717	Дохід від списання кредиторської заборгованості				П	Виды деятельности	Подразделения	
718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів				П	Виды деятельности	Подразделения	
719	Інші доходи від операційної діяльності				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций

Продовження Додатку М

72	Дохід від участі в капіталі				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
722	Дохід від спільної діяльності				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
723	Дохід від інвестицій в дочірні підприємства				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
73	Інші фінансові доходи				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
731	Дивіденди одержані				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
732	Відсотки одержані				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
733	Інші доходи від фінансових операцій				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
74	Інші доходи				П	Виды деятельности	Подразделения	
741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
742	Дохід від відновлення корисності активів				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
744	Дохід від неопераційної курсової різниці				П	Виды деятельности	Подразделения	
745	Дохід від безоплатно одержаних активів				П	Виды деятельности	Подразделения	
746	Інші доходи від звичайної діяльності				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
75	Надзвичайні доходи				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
751	Відшкодування збитків від надзвичайних подій				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
752	Інші надзвичайні доходи				П	Виды деятельности	Подразделения	Статті налогових деклараций
76	Страхові платежі				П	Виды деятельности	Подразделения	
79	Фінансові результати				АП	Виды деятельности	Подразделения	
791	Результат операційної діяльності				АП	Виды деятельности	Подразделения	
792	Результат фінансових операцій				АП	Виды деятельности	Подразделения	

793	Результат іншої звичайної діяльності				АП	Виды деятельности	Подразделения	
794	Результат надзвичайних подій				АП	Виды деятельности	Подразделения	
80	Матеріальні витрати				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
801	Витрати сировини й матеріалів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
802	Витрати купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
803	Витрати палива й енергії				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

Продовження Додатку М

804	Витрати тари й тарних матеріалів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
805	Витрати будівельних матеріалів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
806	Витрати запасних частин				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
807	Витрати матеріалів сільськогосподарського призначення				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
808	Витрати товарів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
809	Інші матеріальні витрати				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
81	Витрати на оплату праці				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
811	Виплати за окладами й тарифами				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
812	Премії та заохочення				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
813	Компенсаційні виплати				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
814	Оплата відпусток				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
815	Оплата іншого невідпрацьованого часу				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
816	Інші витрати на оплату праці				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
82	Відрахування на соціальні заходи				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
821	Відрахування на загальнооб. державне соціальне страхування				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
822	Не використовується: Відрахування на соціальне страхування				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
823	Не використовується: Страхування на випадок безробіття				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
824	Відрахування на індивідуальне страхування				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
83	Амортизація				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
831	Амортизація основних засобів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
832	Амортизація інших необоротних матеріальних активів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
833	Амортизація нематеріальних активів				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
84	Інші операційні витрати				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
85	Інші затрати				А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

90	Собівартість реалізації				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
901	Собівартість реалізованої готової продукції				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
902	Собівартість реалізованих товарів				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
903	Собівартість реалізованих робіт і послуг				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
904	Страхові виплати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

Продовження Додатку М

91	Загальновиробничі витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
92	Адміністративні витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
93	Витрати на збут				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
94	Інші витрати операційної діяльності				A	Виды деятельности	Подразделения	
940	Витр. від перв.визн. та зм.варт. активів, які обл. за справ.варт.				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
941	Витрати на дослідження і розробки				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
942	Собівартість реалізованої іноземної валюти				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
943	Собівартість реалізованих виробничих запасів				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
944	Сумнівні та безнадійні борги				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
945	Втрати від операційної курсової різниці				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
946	Втрати від знецінення запасів				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
947	Нестачі і втрати від псування цінностей				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
948	Визнані штрафи, пені, неустойки				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
949	Інші витрати операційної діяльності				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
95	Фінансові витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
951	Відсотки за кредит				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
952	Інші фінансові витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
96	Втрати від участі в капіталі				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
961	Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
962	Втрати від спільної діяльності				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
963	Втрати від інвестицій в дочірні підприємства				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
97	Інші витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	
971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
972	Втрати від зменшення корисності активів				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

974	Втрати від неопераційних курсових різниць				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
976	Списання необоротних активів				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
977	Інші витрати звичайної діяльності				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
98	Податок на прибуток				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
981	Податок на прибуток від звичайної діяльності				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

Продовження Додатку М

99	Надзвичайні витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
991	Втрати від стихійного лиха				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
992	Втрати від техногенних катастроф і аварій				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
993	Інші надзвичайні витрати				A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
ВД				+	АП	Контрагенты	Договора	Валовые доходы/расходы
ВЛ		+		+	АП	Наши денежные счета		
ВР				+	АП	Контрагенты	Договора	Валовые доходы/расходы
ДВ	Виробництво з давальницької сировини			+	A	Виды деятельности	Подразделения	
ЗА				+	A			
ЗАБ				+	A			
ЗАББ				+	A			
ЗАБО				+	A	ТМЦ		
ЗАМ				+	A			
ЗАМБ				+	A			
ЗАМО				+	A	ТМЦ		
ЗАН				+	A			
ЗАНБ				+	A			
ЗАНО				+	A			
ЗАП				+	A			
ЗАПБ				+	A			
ЗАПО				+	A	ТМЦ		
ЗАР				+	A			
ЗАРБ				+	A			
ЗАРО				+	A	ТМЦ		
ЗАТ				+	A			
ЗАТБ				+	A			
ЗАТО				+	A	ТМЦ		
МЦ	МШП в експлуатації		+	+	A	Места хранения	ТМЦ	
Н1	ПО: Відхилення обліку за 1 класом рахунків			+	АП			
H10	ПО: Основні засоби			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H100	ПО: Інвестиційна нерухомість			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H101	ПО: Земельні ділянки			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H102	ПО: Капітальні витрати на поліпшення земель			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы

H103	ПО: Будинки та споруди			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H104	ПО: Машины та обладнання			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H105	ПО: Транспортні засоби			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H106	ПО: Інструменти, прилади та інвентар			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H107	ПО: Тварини			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H108	ПО: Багаторічні насадження			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы

Продовження Додатку М

H109	ПО: Інші основні засоби			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H11	ПО: Інші необоротні матеріальні активи			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H111	ПО: Бібліотечні фонди			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H112	ПО: Малоцінні необоротні матеріальні активи			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H113	ПО: Тимчасові (нетитульні) споруди			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H114	ПО: Природні ресурси			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H115	ПО: Інвентарна тара			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H116	ПО: Предмети прокату			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H117	ПО: Інші необоротні матеріальні активи			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H12	ПО: Нематеріальні активи			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H121	ПО: Права користування природними ресурсами			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H122	ПО: Права користування майном			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H123	ПО: Права на комерційні позначення			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H124	ПО: Права на об'єкти промислової власності			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H125	ПО: Авторське право та суміжні з ним права			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H127	ПО: Інші нематеріальні активи			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H13	ПО: Знос (амортизація) необоротних активів			+	П	Необоротные активы		
H131	ПО: Знос основних засобів			+	П	Необоротные активы		
H132	ПО: Знос інших необоротних матеріальних активів			+	П	Необоротные активы		
H133	ПО: Накопичена амортизація нематеріальних активів			+	П	Необоротные активы		
H134	ПО: Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів			+	П	Необоротные активы		
H135	ПО: Знос інвестиційної нерухомості			+	П	Необоротные активы		
H14	ПО: Довгострокові фінансові інвестиції			+	A	Инвестиции		
H141	ПО: Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі			+	A	Инвестиции		
H142	ПО: Інші інвестиції пов'язаним сторонам			+	A	Инвестиции		
H143	ПО: Інвестиції не пов'язаним сторонам			+	A	Инвестиции		
H15	ПО: Капітальні інвестиції			+	A	Инвестиции		
H151	ПО: Капітальне будівництво			+	A	Инвестиции		

H152	ПО: Придбання (виготовлення) основних засобів			+	A	Инвестиции		
H1521	ПО: Придбання основних засобів			+	A	Инвестиции		
H1522	ПО: Виготовлення і модернізація основних засобів			+	A	Инвестиции		
H153	ПО: Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів			+	A	Инвестиции		
H1531	ПО: Придбання інших необоротних матеріальних активів			+	A	Инвестиции		
H1532	ПО: Виготовлення і модерн. інших необоротних матеріальних активів			+	A	Инвестиции		

Продовження Додатку М

H154	ПО: Придбання (створення) нематеріальних активів			+	A	Инвестиции		
H1541	ПО: Придбання нематеріальних активів			+	A	Инвестиции		
H1542	Створення нематеріальних активів			+	A	Инвестиции		
H155	ПО: Придбання (виращування) довгострокових біологічних активів			+	A	Инвестиции		
H16	ПО: Довгострокові біологічні активи			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H161	ПО: Довгостр. біологічні активи рослин., які оцінені за спр.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H162	ПО: Довгостр. біологічні активи рослин., які оцінені за перв.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H163	ПО: Довгостр. біологічні активи твар., які оцінені за спр.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H164	ПО: Довгостр. біологічні активи твар., які оцінені за перв.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H165	ПО: Незрілі довгостр. біологічні активи, які оцінюються за спр.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H166	ПО: Незрілі довгостр. біологічні активи, які оцінюються за перв.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H17				+	A	Шкала ставок		
H18	ПО: Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необор. активи			+	A			
H181	ПО: Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду			+	A	Контрагенты		
H182	ПО: Довгострокові векселі одержані			+	A	Контрагенты	Ценные бумаги	
H183	ПО: Інша дебіторська заборгованість			+	A	Контрагенты		
H184	ПО: Інші необоротні активи			+	A	Места хранения	Необоротные активы	
H19	ПО: Гудвіл			+	АП	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H191	ПО: Гудвіл при придбанні			+	A	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H193	ПО: Гудвіл при приватизації (корпоратизації)			+	АП	Подразделения	Места хранения	Необоротные активы
H2	ПО: Відхилення обліку за 2 класом рахунків			+	АП			
H20	ПО: Виробничі запаси			+	A			
H201	ПО: ПО: Сировина й матеріали			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H202	ПО: Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H203	ПО: Паливо			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H204	ПО: Тара й тарні матеріали			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H205	ПО: Будівельні матеріали			+	A	Места хранения	ТМЦ	

H206	ПО: Матеріали, передані в переробку			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H207	ПО: Запасні частини			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H208	ПО: Матеріали сільськогосподарського призначення			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H209	ПО: Інші матеріали			+	A			
H2091	ПО: Інші матеріали			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H2092	ПО: Транспортно-заготівельні витрати			+	A			

Продовження Додатку М

H21	ПО: Поточні біологічні активи			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H211	ПО: Поточні біологічні активи рослин., які оцінені за спр.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H212	ПО: Поточні біологічні активи твар., які оцінені за спр.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H213	ПО: Поточні біологічні активи твар., які оцінені за перв.варт.			+	A	Места хранения	Биологические активы	
H22	ПО: Малоцінні та швидкозношувані предмети			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H24	ПО: Брак у виробництві			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H25	ПО: Напівфабрикати			+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
H26	ПО: Готова продукція			+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
H27	ПО: Продукція сільськогосподарського виробництва			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H28	ПО: Товари			+	АП			
H281	ПО: Товари на складі			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H282	ПО: Товари в торгівлі			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H2821	ПО: Товари в торгівлі			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H2822	ПО: Продукція в торгівлі			+	A	Места хранения	ТМЦ	Партии
H283	ПО: Товари на комісії			+	A	Контрагенты	ТМЦ	
H284	ПО: Тара під товарами			+	A			
H2841	ПО: Тара обігова			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H2842	ПО: Тара зворотна отримана			+	A	Места хранения	ТМЦ	
H2843	ПО: Тара заставна видана			+	A	Контрагенты	ТМЦ	
H285	ПО: Торгова націнка			+	П	Места хранения	ТМЦ	
H2851	ПО: Торгова націнка на товари			+	П	Места хранения	ТМЦ	
H2852	ПО: Торгова націнка на продукцію			+	П	Места хранения	ТМЦ	Партии
H286	ПО: Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу			+	A	Места хранения	Необоротные активы	
H289	ПО: Транспортно-заготівельні витрати			+	A			
H7	ПО: Відхилення обліку за 7 класом рахунків			+	АП			
H70	ПО: Доходи від реалізації			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	
H701	ПО: Дохід від реалізації готової продукції			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения
H702	ПО: Дохід від реалізації товарів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения

H703	ПО: Дохід від реалізації робіт і послуг			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H704	ПО: Вирукування з доходу			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Места хранения
H705	ПО: Перестраховання			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H71	ПО: Інший операційний дохід			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H710	ПО: Дохід від перв.визн. та зм.варт. активів, які обл. за справ.варт.			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H711	ПО: Дохід від реалізації іноземної валюти			+	П	Виды деятельности	Подразделения	

Продовження Додатку М

H712	ПО: Дохід від реалізації інших оборотних активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H713	ПО: Дохід від операційної оренди активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H714	ПО: Дохід від операційної курсової різниці			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H715	ПО: Одержані штрафи, пені, неустойки			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H716	ПО: Відшкодування раніше списаних активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H717	ПО: Дохід від списання кредиторської заборгованості			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H718	ПО: Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H719	ПО: Інші доходи від операційної діяльності			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H72	ПО: Дохід від участі в капіталі			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H721	ПО: Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H722	ПО: Дохід від спільної діяльності			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H723	ПО: Дохід від інвестицій в дочірні підприємства			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H73	ПО: Інші фінансові доходи			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H731	ПО: Дивіденди одержані			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H732	ПО: Відсотки одержані			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H733	ПО: Інші доходи від фінансових операцій			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H74	ПО: Інші доходи			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H741	ПО: Дохід від реалізації фінансових інвестицій			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H742	ПО: Дохід від відновлення корисності активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H744	ПО: Дохід від неопераційної курсової різниці			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H745	ПО: Дохід від безоплатно одержаних активів			+	П	Виды деятельности	Подразделения	

H746	ПО: Інші доходи від звичайної діяльності			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H75	ПО: Надзвичайні доходи			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H751	ПО: Відшкодування збитків від надзвичайних подій			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H752	ПО: Інші надзвичайні доходи			+	П	Виды деятельности	Подразделения	Статьи налоговых деклараций
H76	ПО: ПО: Страхові платежі			+	П	Виды деятельности	Подразделения	
H79	ПО: Фінансові результати			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	

Продовження Додатку М

H791	ПО: Результат операційної діяльності			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	
H792	ПО: Результат фінансових операцій			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	
H793	ПО: Результат іншої звичайної діяльності			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	
H794	ПО: Результат надзвичайних подій			+	АП	Виды деятельности	Подразделения	
H8	ПО: Відхилення обліку за 8 класом рахунків			+	АП			
H80	ПО: Затрати в целом			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H9	ПО: Відхилення обліку за 9 класом рахунків			+	АП			
H90	ПО: ПО: Собівартість реалізації			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H901	ПО: ПО: Собівартість реалізованої готової продукції			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H902	ПО: ПО: Собівартість реалізованих товарів			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H903	ПО: ПО: Собівартість реалізованих робіт і послуг			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H904	ПО: ПО: Страхові виплати			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H91	ПО: Загальновиробничі витрати			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H92	ПО: Адміністративні витрати			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H93	ПО: Витрати на збут			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H94	ПО: Інші витрати операційної діяльності			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H940	ПО: Витр. від перв.визн. та зм.варт. активів, які обл. за справ.варт.			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H941	ПО: Витрати на дослідження і розробки			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H942	ПО: ПО: Собівартість реалізованої іноземної валюти			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H943	ПО: ПО: Собівартість реалізованих виробничих запасів			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H944	ПО: ПО: Сумнівні та безнадійні борги			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H945	ПО: Втрати від операційної курсової різниці			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H946	ПО: Втрати від знецінення запасів			+	А	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

H947	ПО: Нестачі і втрати від псування цінностей			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H948	ПО: Визнані штрафи, пені, неустойки			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H949	ПО: Інші витрати операційної діяльності			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H95	ПО: Фінансові витрати			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H951	ПО: Відсотки за кредит			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H952	ПО: Інші фінансові витрати			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H96	ПО: Втрати від участі в капіталі			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат

Продовження Додатку М

H961	ПО: Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H962	ПО: Втрати від спільної діяльності			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H963	ПО: Втрати від інвестицій в дочірні підприємства			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H97	ПО: Інші витрати			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H971	ПО: ПО: Собівартість реалізованих фінансових інвестицій			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H972	ПО: Втрати від зменшення корисності активів			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H974	ПО: Втрати від неопераційних курсових різниць			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H975	ПО: Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H976	ПО: ПО: Списання необоротних активів			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H977	ПО: Інші витрати звичайної діяльності			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H98	ПО: Податок на прибуток			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H981	ПО: Податок на прибуток від звичайної діяльності			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H982	ПО: Податок на прибуток від надзвичайних подій			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H99	ПО: Надзвичайні витрати			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H991	ПО: Втрати від стихійного лиха			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H992	ПО: Втрати від техногенних катастроф і аварій			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
H993	ПО: Інші надзвичайні витрати			+	A	Виды деятельности	Подразделения	Виды затрат
НА				+	АП	Необоротные активы		
НА1			+	+	A	Необоротные активы		
НА2				+	П	Необоротные активы		
ОЗ			+	+	A	Места хранения	ТМЦ	
ОС				+	A	Необоротные активы	Шкала ставок	
ОС1			+	+	A	Необоротные активы	Шкала ставок	

OC2			+	+	A	Необоротные активы	Шкала ставок
OC3			+	+	A	Необоротные активы	Шкала ставок
OC4			+	+	A	Необоротные активы	Шкала ставок
OCM				+	A	Необоротные активы	Шкала ставок
CH	ПДВ до зарахування на спец. рахунок			+	A		
CHB	ПДВ до зарахування на спец. рахунок від операцій по бартеру			+	A	Контрагенты	Договора

Закінчення Додатку М

CHN	ПДВ до зарахування на спец. рахунок від операцій з готівкою			+	A	Контрагенты	Договора
CHP	ПДВ до зарахування на спец. рахунок від роздрібних операцій			+	A	Наши денежные счета	
ТВ	Тара зворотна видана		+	+	A	Контрагенты	ТМЦ

Додаток Н

Товариство з обмеженою відповідальністю "Клевер Бізнес Менеджмент"

Будяк С.В.

**АКТ надання послуг
№ 125 від 10.05. 2019 р.**

Ми, що нижче підписалися, представники Орендаря Товариство з обмеженою відповідальністю "АШ-ДІ Сервіс" Смолянїнов О.Ф., з одного боку, і представник Орендодавця Товариство з обмеженою відповідальністю "Клевер Бізнес Менеджмент", Будяк С.В., з іншого боку, склали цей акт про те, що

Виконавцем були виконані наступні роботи (надані такі послуги):

№	Найменування робіт, послуг	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Надання приміщення в оренду	1	послуга	6000,00	6000,00

Всього: 6000,00
Сума ПДВ: 1200,00
Всього із ПДВ: 7200,00

Загальна вартість робіт (послуг) склала без ПДВ Сім тисяч двісті гривень 00 копійок, в т.ч. ПДВ Одна тисяча двісті гривень 00 копійок

Замовник претензій по об'єму, якості та строкам виконання робіт (надання послуг) не має.

Місце складання: м.Київ

Від Орендодавця

Від Орендаря

Додаток П**ДОГОВІР ОРЕНДИ ПРИМІЩЕННЯ**

№ 152-1

м. Київ

29.09.2019 р.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Клевер Бізнес Менеджмент», платник податку на прибуток підприємств на загальних підставах (надалі – «Орендодавець»), в особі Директора Будяка Сергія Васильовича, який діє підставі Статуту, з однієї сторони, та **Товариство з обмеженою відповідальністю «АШ-ДІ СЕРВІС»**, платник податку на прибуток підприємств на загальних підставах (надалі – «Орендар»), в особі Директора Смолянінова Олексія Федоровича., що діє на підставі Статуту, з іншої сторони, надалі по тексту іменовані «Сторони», а кожен окремо «Сторона», уклали цей Договір оренди (надалі іменується "Договір") про таке:

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

- 1.1. В порядку та на умовах, визначених цим Договором, Орендодавець зобов'язується передати Орендареві у строкове платне приміщення, а Орендар зобов'язується прийняти у строкове платне користування приміщення, що визначене у цьому Договорі (надалі іменується "Приміщення"), та зобов'язується сплачувати Орендодавцеві орендну плату.
- 1.2. Адреса Приміщення, що орендується: Україна, м. Бровари, вул. Незалежності, буд 31, кв.
- 1.3. Загальна площа Приміщення, що орендується: 250 кв. м.
- 1.4. Поверх Приміщення, що орендується: 1.
- 1.5. Стан Приміщення, що орендується, на момент передання в оренду: придатне для використання у відповідності до мети оренди, визначеної у п. 2.1 цього Договору.
- 1.6. Недоліки Приміщення, що орендується, на момент передачі в оренду: відсутні.

2. МЕТА ОРЕНДИ.

- 2.1. Приміщення, що орендується, надається Орендарю для ведення господарської діяльності (приміщення офісу).

3. ПОРЯДОК ПЕРЕДАННЯ ПРИМІЩЕННЯ ТА МАЙНА В НЬОМУ В ОРЕНДУ.

- 3.1. Приміщення та майно, що орендується, повинні бути передані Орендодавцем та прийняті Орендарем протягом 15 днів.
- 3.2. У момент підписання Акту прийому-передачі Орендодавець передає Орендарю ключі від приміщення, що орендується.

4. СТРОК ОРЕНДИ.

- 4.1. Строк оренди Приміщення, що орендується, складає 12 місяців з моменту прийняття Приміщення, що орендується, за Актом прийому-передачі.

5. ОРЕНДНА ПЛАТА ТА РОЗРАХУНКИ ЗА ДОГОВОРОМ.

- 5.1. Розмір місячної орендної плати складає: 7200 грн. (Сім тисяч двісті гривень 00 коп).
- 5.2. Орендна плата сплачується Орендарем не пізніше 10 числа кожного наступного місяця на розрахунковий рахунок Орендодавця.
- 5.3. Розмір орендної плати може переглядатися за письмовою вимогою Орендодавця.
- 5.4. Зобов'язання Орендаря за сплатою орендної плати забезпечуються у вигляді завдатку в розмірі 7200 грн. (Сім тисяч двісті гривень 00 коп).
- 5.5. Орендар має право вносити орендну плату наперед за будь-який строк у розмірі, що визначається на момент оплати.
- 5.6. Вартість комунальних послуг не входить до орендної плати.
- 5.7. Усі витрати за користування комунальними послугами, телефонами, послугами інтернет оплачуються Орендарем самостійно.
- 5.8. У разі припинення (розірвання) Договору оренди Орендар сплачує орендну плату до дня повернення Приміщення та Майна за Актом прийому-передачі включно. Закінчення строку дії Договору оренди не звільняє Орендаря від обов'язку сплатити заборгованість за орендною платою, якщо така виникла, у повному обсязі, ураховуючи санкції (якщо такі передбачені цим Договором).

Продовження додатку II

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОРЕНДОДАВЦЯ.

6.1. Орендодавець зобов'язаний:

- забезпечувати безперешкодне використання Орендарем Приміщення та майна, що орендується на умовах цього Договору;
- не вчиняти дій, які б перешкоджали Орендарю користуватися орендованим Майном на умовах цього Договору.

6.2. Орендодавець має право:

- контролювати наявність, стан використання Приміщення та майна Приміщення, переданого в оренду за цим Договором;
- виступати з ініціативою щодо внесення змін до цього Договору або його розірвання;
- здійснювати контроль за станом Приміщення та Майна шляхом візуального обстеження, але з обов'язковим попередженням Орендаря якнайменше день до такого обстеження.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОРЕНДАРЯ.

7.1. Орендар зобов'язаний:

- використовувати Приміщення, що орендується, виключно у відповідності до мети оренди, визначеної у п. 2.1 цього Договору;
- своєчасно і в повному обсязі сплачувати орендну плату;
- забезпечувати збереження орендованого Приміщення та майна, запобігати його пошкодженню і псуванню, тримати Приміщення та орендоване майно в порядку, передбаченому санітарними нормами та правилами пожежної безпеки, підтримувати орендоване майно та Приміщення в належному стані, не гіршому, ніж на момент передачі його в оренду, з врахуванням нормального фізичного зносу, здійснювати заходи протипожежної безпеки;
- дотримуватися протипожежних правил, а також правил користування тепловою та електричною енергією, не допускати перевантаження електромереж;
- здійснювати за власний рахунок поточний ремонт Приміщення та орендованого майна;
- не здійснювати без письмової згоди Орендодавця перебудову та перепланування Приміщення.
- надати Орендодавцю доступ на об'єкт оренди з метою перевірки його стану і відповідності напряму використання за цільовим призначенням, визначеному цим Договором;
- у разі припинення або розірвання Договору повернути Орендодавцеві, орендоване Приміщення та Майно в належному стані, не гіршому, ніж на момент передачі його в оренду, з урахуванням нормального фізичного зносу, та відшкодувати Орендодавцеві збитки в разі погіршення стану або втрати (повної або часткової) орендованого Майна;
- своєчасно здійснювати за власний рахунок поточний ремонт орендованого Приміщення.

7.2. Орендар має право:

- використовувати орендоване Приміщення та майно в ній відповідно до його призначення та умов цього Договору;
- користуватися системами комунікацій, які знаходяться в Приміщенні, що орендується;
- здавати майно в суборенду лише за письмовою згодою Орендодавця;
- установлювати сигналізацію та інші системи охорони.
- замінювати, встановлювати замки до дверей Приміщення.
- оформляти та обладнати Приміщення, що орендується на власний розсуд.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА ПОРУШЕННЯ ДОГОВОРУ.

8.1. У випадку порушення зобов'язання, що виникає з цього Договору (надалі іменується "порушення Договору"), Сторона несе відповідальність, визначену цим Договором та (або) чинним в Україні законодавством.

8.1.1. Порушенням Договору є його невиконання або неналежне виконання, тобто виконання з порушенням умов, визначених змістом цього Договору.

8.1.2. Сторона вважається невинуватою і не несе відповідальності за порушення Договору, якщо вона доведе, що вжила всіх залежних від неї заходів щодо належного виконання цього Договору.

9. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.

9.1. Усі спори, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами.

9.2. Якщо відповідний спір не можливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку за встановленою підвідомчістю та підсудністю такого спору відповідно до чинного в Україні законодавства.

Закінчення додатку II

10. ДІЯ ДОГОВОРУ.

10.1. Цей Договір підписується між двома Сторонами.

10.2. Цей Договір вважається укладеним і набирає чинності з моменту його підписання.

10.4. Закінчення строку цього Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, яке мало місце під час дії цього Договору.

10.5. Договір може бути розірваний на вимогу однієї із сторін Договору у разі невиконання іншою стороною обов'язків передбачених цим Договором.

10.6. Орендодавець чи Орендар має право розірвати цей Договір попередивши іншу Сторону за один місяць наперед.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

11.1. Усі правовідносини, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, у тому числі пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та припиненням цього Договору, тлумаченням його умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Договору, регламентуються цим Договором та відповідними нормами чинного в Україні законодавства, а також застосовними до таких правовідносин звичаями ділового обороту на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.

11.2. Сторони несуть повну відповідальність за правильність вказаних ними у цьому Договорі реквізитів та зобов'язуються своєчасно у письмовій формі повідомляти іншу Сторону про їх зміну, а у разі неповідомлення несуть ризик настання пов'язаних із цим несприятливих наслідків.

11.3. Додаткові угоди та додатки до цього Договору є його невід'ємними частинами і мають юридичну силу у разі, якщо вони укладені (складені) у тій самій формі, що й цей Договір.

11.4. Цей Договір складений при повному розумінні Сторонами його умов та термінології українською мовою у двох автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу.

12. МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ І РЕКВІЗИТИ СТОРІН.

ОРЕНДОДАВЕЦЬ:

ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

02183, м. Київ вул. Миколи Кібальчича, 15 оф.84

п/р 26002526709600, АТ «Укрсиббанк»

МФО 351005

ЄДРПОУ 39328914

Платник податку на прибуток підприємств
на загальних підставах

Директор

ОРЕНДАР:

ТОВ «АШ-ДІ СЕРВІС»

03057, м.Київ, ВУЛИЦЯ ДОВЖЕНКА, будинок 12-А

Тел. 044-5928330

п/р 26000010123059

в ПАТ «Банк Восток» м. Києва, МФО 307123

Код ЄДРПОУ 41227153

Свідоцтво платника ПДВ 100266290

Платник податку на прибуток підприємств
на загальних підставах

Директор

Будяк С.В.

О.Ф.Смолянінов

Додаток Р

**Визначення та відображення відображення операцій з надання послуг
оренди ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»**

№	Зміст операції	Первинні документи	Кореспонденція рахунків		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
Визнання послуг оренди оренди за передоплатою					
1	Одержано виручку від здачі приміщення в оренду	Виписка банку	311	681	7200
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	643	641	1200
3	Визнано дохід від реалізації послуг оренди	Видаткова накладна	361	703	7200
4	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	643	1200
5	Списано вартість комунальних платежів собівартість реалізованих послуг	Довідка бухгалтерії	903	93.1	1000
6	Списано на фінансовий результат				
-	Дохід від реалізації послуг оренди	Довідка бухгалтерії	703	791	6 000
-	Собівартість реалізованих послуг		791	903	1 000
Визнання послуг оренди оренди із подальшою оплатою					
1	Підписано акт наданих послуг оренди	Акт наданих послуг	361	703	7200
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	641	1200
3	Списано вартість комунальних платежів собівартість реалізованих послуг	Довідка бухгалтерії	903	63.1	1000
4	Списано на фінансовий результат				
-	Дохід від реалізації послуг	Довідка бухгалтерії	703	791	6000
-	Собівартість реалізованих послуг		791	903	1 000

Джерело: [узагальнено автором на основі [46]]

Додаток С

Рис. С.2.4. Блок-схема мети формування системи управлінського обліку орендних операцій

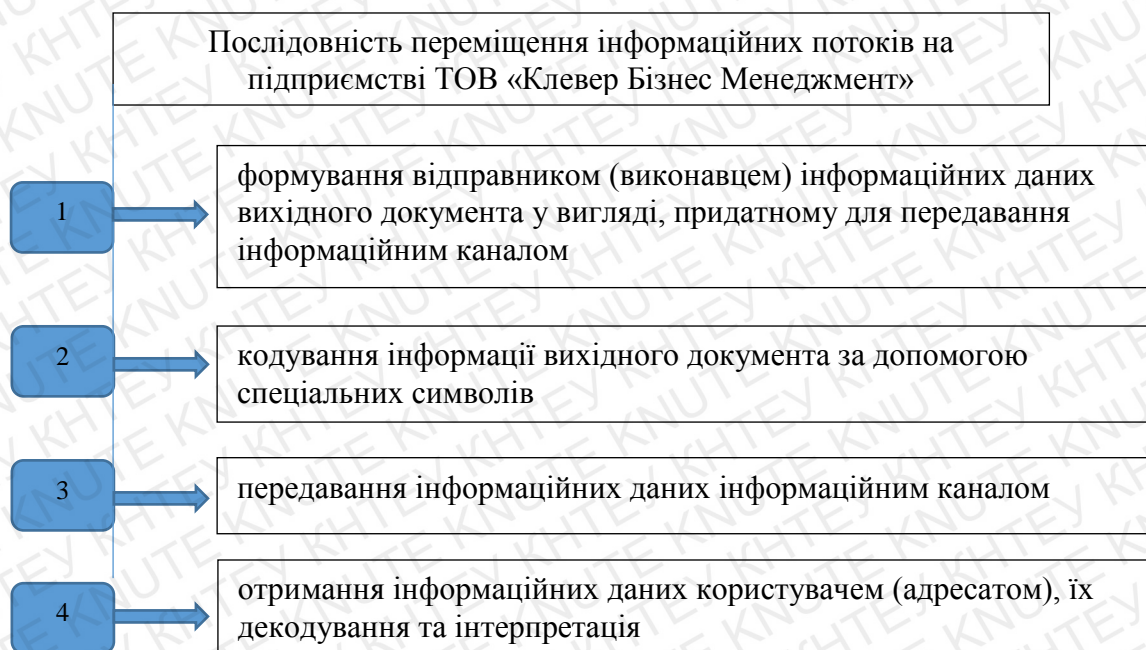

Рис. С.2.5. Послідовність переміщення інформаційних потоків в процесі надання послуг оренди на підприємстві ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Джерело: [авторська розробка]

Додаток Т

**Структура та спрямованість інформаційних потоків між підрозділами
підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»**

Номер групи інформаційного потоку	Суб'єкти, між якими циркулюють інформаційні потоки	Характеристика документів та повідомлень, що пересилаються між службами підприємства
1	Суб'єкти зовнішнього середовища, адміністрація	Отримання менеджерами інформації про стан та тенденції факторів зовнішнього середовища, надання суб'єктам зовнішнього середовища певної інформації про діяльність підприємства на ринку оренди торговельних площ та ін.
2	Відділ управління	Надання менеджерам фахівцями бухгалтерії облікової інформації про основні результати діяльності на певний момент часу, отримання бухгалтерією вказівок щодо змін облікової політики та інформаційних потреб менеджерів
3	Відділ управління, адміністрація	Передавання менеджерам контролінгових звітів, надання контролерам цільових показників діяльності підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» та ін.
4	Адміністрація, відділ управління	Передавання розпоряджень щодо коригування діяльності підрозділів, отримання менеджерами позаоблікової інформації про діяльність ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» та ін.
5	Суб'єкти зовнішнього середовища, адміністрація	Отримання фахівцями бухгалтерії даних про стан і зміни у законодавчому регулюванні обліку, подання зовнішнім користувачам фінансової, податкової та статистичної звітності та ін.
6	Адміністрація, відділ управління	Надання контролерам облікової інформації про результати діяльності на певні моменти часу, надання фахівцям бухгалтерії рекомендацій щодо коригування управлінського обліку та ін.
7	Адміністрація, суб'єкти зовнішнього середовища	Отримання контролерами додаткової інформації про стан зовнішнього середовища, надання власникам підприємства звітів ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент» та ін.
8	Відділ управління	Отримання відповідальною особою інформації про діяльність підрозділів, надання керівникам підрозділів рекомендацій щодо формування документів та ін.
9	Адміністрація, відділ управління	Отримання фахівцями додаткової позаоблікової інформації про діяльність підрозділів, надання консультацій керівникам підрозділів щодо коригування діяльності та ін.
10	Відділ управління	Координація діяльності всіх підрозділів підприємства ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент», спрямована на досягнення системи його цілей.
11	Відділ управління, суб'єкти зовнішнього середовища	Отримання керівниками підрозділів інформації про стан зовнішнього середовища, надання контрагентам певної інформації та ін.

Джерело: [авторська розробка]

Додаток У

**Характеристика процедур аудиту фінансової звітності ТОВ «Клевер
Бізнес Менеджмент» на предмет коректного відображення в ній
результатів операцій від орендних операцій**

Основні форми фінансової звітності	Процедури аудиту фінансової звітності
1	2
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	1) перевірка реальності існування актів, зобов'язань та права власності на них; 2) перевірка правильності визнання та оцінки активів, зобов'язань і власного капіталу; 3) оцінка стану збереження та ефективності використання активів; 4) перевірка правильності документального оформлення та відображення в обліку операцій щодо активів, зобов'язань і власного капіталу; 5) перевірка правильності нарахування амортизації; 6) перевірка своєчасності проведення інвентаризації активів та зобов'язань; 7) перевірка достовірності відображення інформації щодо активів, зобов'язань та власного капіталу у балансі.
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	1) перевірка визнання доходів і витрат звітного періоду; 2) перевірка правильності класифікації та оцінки доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі видів діяльності; 3) перевірка відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат, порядок їх відображення у звіті про фінансові результати; 4) перевірка правильності визначення та відображення у звіті про фінансові результати податку на прибуток.
Звіт про рух грошових коштів	1) перевірка правильності і доцільності класифікації грошових коштів в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності; 2) перевірка правильності визначення чистого руху грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; 3) перевірка правильності підрахунку показника чистого руху грошових коштів за звітний період.

Джерело: [авторська розробка]

Додаток Ф

Основное [Присоединенные файлы](#)

Провести и закрыть | Записать | Провести | | Создать на основании | Печать | Еще | ?

Вид операции: **Передача в аренду** | Дата: 10.01.2018 0:00:00 | Номер: БУ00-000001

Контрагент: ЦДТ "Созвездие" | Организация: ГОБУ ВПО Университет искусств (Субсидия)

Договор: Договор аренды от 10.01.2018 № 56441

КФО: 2 | КПС: 0113000000000120 | КЭК: 121

Услуги, работы | Порядок учета доходов | Бухгалтерская операция

Тип цен: <Не выбран> НДС включен в сумму

Добавить | ↑ ↓ | Подобрать | Еще

N	Номенклатура	Количество	Ед. изм.	Арендные платежи	Цена	Сумма
1	Аренда	24,000	мес	Сумма по договору:	11 800,00	283 200,00
				Справедливая стоимость:	11 800,00	283 200,00

Рис. Ф.3.3. Видяг вікна електронного документа 1С:8.2 з нарахування доходів від здачі приміщення в оренду ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

Провести и закрыть | Записать | Провести | | Создать на основании | Печать

Вид операции: **Передача в аренду** | Дата: 10.01.2018 0:00:00 | Номер: БУ00

Контрагент: ЦДТ "Созвездие" | Организация: ГОБУ ВПО Университет искусств (Субсидия)

Договор: Договор аренды от 10.01.2018 № 56441

КФО: 2 | КПС: 0113000000000120 | КЭК: 121

Услуги, работы | Порядок учета доходов | Бухгалтерская операция

Тип цен: <Не выбран> НДС включен в сумму

Добавить | ↑ ↓ | Подобрать

N	Номенклатура	Арендные платежи	Цена
1	Аренда	Сумма по договору:	11 800,00
		Справедливая стоимость:	11 800,00

Цены в документе

Тип цен: |

НДС в документе

Включен в сумму

OK | Отмена

Рис. Ф.3.4. Видяг вікна електронного документа 1С:8.2 з проведення операцій від передачі майна в оренду

Продовження Додатку Ф

Реализация товаров и услуг КС00-000001 от 01.09.2018 12:00:03 (Усл... ×

Провести и закрыть Записать Провести Печать Еще ?

Номер: КС00-000001 от: 01.09.2018 12:00:03 Организация: Комфорт-сервис

Контрагент: Иванов Сергей Валентинович Расчеты: 62.01.62.02. зачет аванса автоматически

Договор: 2 от 01.09.2018 Цены с НДС

Счет на оплату:

Добавить Подбор Еще

N	Номенклатура	Количество	Цена	Сумма	% НДС	НДС	Все
1	Аренда торгового аппарата	1,000	7 000,00	7 000,00	18%	1 067,80	
				Всего:	7 000,00 руб.	в т.ч. НДС:	1

Реквизиты продавца и покупателя Выписать счет-фактуру

Как использовать универсальный передаточный документ

Рис. Ф.3.5. Видяг вікна електронного документа 1С:8.2 з нарахування доходів від здачі приміщення в оренду

Рис. Ф.3.6. Зразок діалогового вікна даного Dashboard в OmnitrackerPlatform

Джерело: [узагальнено автором на основі даних програми 1С:8.2]

Додаток X

Програма заходів з впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для удосконалення управлінського обліку орендних операцій ТОВ «Клевер Бізнес Менеджмент»

№	Основні блоки та етапи робіт	Графік реалізації	Вартість робіт, тис.грн
1	<i>Розробка завдання, розгортання IT інфраструктури, встановлення та первинне тестування Omnitracker Platform</i>	01. 2020	15
1.1	Розробка проектної документації на впровадження програмного забезпечення	01. 2020	10
1.2	Проведення аналізу бізнес-процесів та наявних методик управління ризиками ЗЕД, формування структури моделі програмного забезпечення	01. 2020	10
1.3	Придбання ліцензій та налаштування програмного забезпечення	01. 2020	10
1.4	Конфігурування Omnitracker Platform	02. 2020	15
1.5	Завершення інтеграції Omnitracker Platform з обліковою системою	02. 2020	5
1.6	Тестування Omnitracker Platform з набором початкових даних	02. 2020	–
2	Створення інтеграції з веб-сайтом	02. 2020 – 03. 2020	14
2.1	Проведення бізнес-аналізу та розробка удосконаленого макету сайту	02. 2020	12
2.2	Розробка опису веб-сторінок сайту з урахуванням вимог Omnitracker Platform	02. 2020	-
2.3	Розробка процедур передавання дінформації	02. 2020	12
2.4	Формування конфігурації проміжної таблиці для збереження даних	03. 2020	10
2.5	Формування веб-сервісів для передачі даних від MS SQL Server 2017 до Omnitracker Platform	03. 2020	21
3	Розробка сценаріїв аналізу ризиків через Omnitracker Platform	Березень–Квітень 2019	10
3.1	Розробка сценаріїв використання даних в пакеті аналізу Omnitracker Platform	04. 2020	10
3.2	Налаштування модуля веб-аналітики	04. 2020	10

Продовження додатку X

№	Завдання	Графік виконання	Вартість робіт
3.3	Налаштування правил та умов, які викорситовуватиме система для аналізу ризиків ЗЕД	04. 2020	5
3.4	Тестування та запуск Omnitacker Platform	04. 2020	–
–	Разом	–	169

Джерело: [авторська розробка]